

Hechos

¹ Mägu'ughajpä Teófilo, mänáajøch miich jayøbajt nnäjaayø'øyän, mänitøch ngøxy cujahy nebiatiä Jesús yaa wiädijty hädaa yaabä naaxwiin, møød nebiaty yajnähihøøyy, ²⁻⁴ mänaa jaduñ tiägø'øyän wädiypä høxtä coonä hänajty ñøcxtägatsa'añ tsajpootyp. Cahnä Jesús hänajty yho'ogyñä, tøyöyämä jiamiøød hänajty wyinguexy coo miädia'agy yajwá'xaxät wiinduhmyhagajpt. Coo Jesús yho'cy, mänit jiuypiojtägajch. Coo Jesús jaduñ yhiixä ja'a jiamiøødhajxy, jaduñä tøyhajt hajxy miøødhajty coo Jesús hänajty tøø jiaançh juyypiojtägach. Coo Jesús jaduñ jiuypiojtägajch, mänitä jiamiøød jiaac møødwädipty juxychägui'xxøø. Jaduñä Jesús hänajty yajnähihøøy coo Dios hajxy xyhanéhmäm ja'a miøcmä-jaahaam. Coo juxychägui'xxøø yhabejty, mänitä Jesús ja'a jiamiøød miøødhamugøøyy maa tuñ hänajty xiøhatiän Olivostún. Mänitä Jesús tiägøøyy hanehmäbä ja'a Diosh-espíritu miäjaahaam. Mänit miänaañ:

—Coo hajxy jim mnøcxtägätsät Jerusalén, cab hajxy jim mdsohnägätsät. Jim hajxy jaduñ mjøbhixøt cooçh mijtsä nDeedy ja'a yhEspíritu xyajnäguéxät nej mijts tøø nnäma'ayän. Tøøçh mijtsä nDeedy xyhuuc yajwiinwaanøøbiä coo hajxy jaduñ xyajnäguexa'añ. ⁵ Ja'a Juan, nøøhaam hijty miäyajnäbety. Tøyhajt jaduñ. Pero jaboom juxtøpc mijtsä Dios ja'a yhEspíritu xjiaançh yajnäguexa'añ. Ja'a yhEspirituhaam hajxy jaduñ xyajnäbeta'añ —nømä Jesús ja'a jiamiøød nämaayy, ja'a hajxy hänajty tøø yhamugø'øyäbä.

⁶ Mänitä Jesús miäyajtøøwä:

—Wiindsón, nej, jaduñ miičh tøø mwiiinmahñdyhatiä coo hõjtsä nmädsip mga'a yajmäjädáacnädä, hõjts judíos, møød coo hõjtsä nhamdsoo mägunaax gobiernáhájnät.

⁷ Mänitä Jesús yhadsooy:

—Ja'a nDéedyhøchä tøyhajt møød mänaa jaduñ ya-jtøjiada'añ nej mijts myajtøyyän. Je'e cuhdujt nidi-uhm møød coo jaduñ yajtøjiädät. Pero mijts, caj yhahixø'øy coo mijtsä tøyhajt mmøødhädät. ⁸ Coø mijtsä Dioshespíritu xñägädá'agät, mänitä mäjaa hajxy xmio'owa'añ. Mänitøch hajxy jim xmiädiá'agät Jerusalén coöch tøø njujypiøjtägach, hõyhøch hänajty tøø nja ho'ogy. Møød jim hajxy xmiädiáacpät Judea-naaxooty, møød jim Samaria-naaxooty, møød jim wiinduhmyhagajpt høxtä mäduhñtiä cajpt quiugøxø'øyän.

⁹ Mänitä Jesús miädiaacpädøøyy. Jimä Jesús hänajty wyiinhee'ppedyi ja'a jiamiøødhajxy, mänitä Jesús nä'ä nägoobä chajpejty. Mänit hoy tiägø'øy jocjooty. Mänitä Jesús yhiixtägøøyyä ja'a jiamiøødhajxy. ¹⁰ Jim hajxy hänajty chajheebyñä, mänitä jäya'ayhajxy metsc ñäguehxtøø'xy jim maa Jesús ja'a jiamiøødä wyiinduumhajxiän. Nähboobwit hajxy hänajty nämetsc. ¹¹ Mänitä Jesús ja'a jiamiøødhajxy ñämaayyä:

—Mägu'ughajpädøjc, jim hajxy mdsoñ Galilea maa Jesús choonän. Mijtsä mmägunaax yø'ø. Quipxy hajxy hijty mmøødwädity. Ca'a hajxy mwi'i yuugheebý. Ca'a hajxy mwi'i tiajy mwi'i miay. Tøø Jesús jaduñ ñøcxnä tsajpootyp. Pero coo yhabädät, mänit jaduñ wyiimbijtagatsa'añ neby hajxy tøø mhijxnøcxian.

¹² Mänitä Jesús ja'a jiamiøødhajxy jim chohñ maa tun hänajty xiøhatiän Olivos. Mänit hajxy ñøcxy Jerusalén. Tu'kilómetro hänajty jiäguemä. ¹³ Jue'e Jesús ja'a jiamiøødhajxy hänajty xiøhaty: Pedro, Juan, Andrés, Felipe, Tomás, Bartolomé, Mateo, Simón ja'a Celote, møødä

Judas. Nämetsc hajxy hänajty xiøhaty Santiago. Judas ja'a piuhya'ay je'e ja'a tu'jäya'aybä. Alfeo ja'a Judas ja'a tieedyhajxy hänajty xiøhaty. ¹⁴ Naxy hajxy hänajty yhamugø'øy Diospa'yaaxpä nägøxiä, näguipxy mөөdä Jesús ja'a tiaj María, mөөdä Jesús ja'a piuhya'ayhajxy, mөөdä to'oxiøjc-hajxy, ja'a Jesús hänajty quipxy tөө piawädityijäbä.

¹⁵ Cujaboom cumaaxc, mänitä mæbøjpädøjc-hajxy yhamugøøyy. Nämägo'x-cu-ii'x hajxy hänajty. Mänitä Pedro tiänaayyø'cy. Mänit miänaaŋ:

¹⁶⁻²⁰ —Mägu'ughajpädøjc, jéquiänä David quiujahy salmosjooty ja'a Judascøxpä, nebiatiä Dioshespíritu ñajtsapxøøyyä: Pactsacä tiøjc jiada'añ; caj pøn jim chäna'awaanä. Ja'a Judas ja'a tiøjc jaduñ nänøømäxä. Jaduñ jim miänaambä coogä Judas wiingjäya'ay hänajty ñähduundu'uda'añii. Jaančh tøjiajt jaduñ ja'a Judascøxpä nebiatiä David jecy quiujahyyän. Näguipxy højtsä Judas hijty xmiødwädíjtäm. Näguipxy højts hijty xmiøodtuunmújcäm. Mänitä Judas wyiinmahñdyhajty coo Jesús ñähdúgät. Mänitä Judas ja'a jäya'ay wioomejch maa Jesús hänajtiän, ja'a Jesús hajxy hänajty madsaambä. Coo Judas jaduñ haxøøg jiatcøøyy, mänit miäjuuyyä. Mänitä naax hoy jiuuy. Mänit hoy quiuhgahnaxy cuhmänac. Coo mioxtsäbijty, mänitä tyiinčh yhøxhänøømbädsøømy. Coo jäya'ayhajxy jaduñ miädoyhajty, ja'a hajxy hänajty jim tsänaabiä Jerusalén, coo ja'a Judas hänajty tөө yho'ogy, mänitä naax hajxy yajxøbejty Acéldama, ja'a Judas hänajty tөө jíuyyäbä; jaduñ miädia'agytiägø'øy yhamdsoo hayuuc-haambyhajxy, Nø'ñaax.

²¹⁻²² 'Jii højtsä nmägu'ughajpähíjtäm, näguipxy hajxy tөө xmiødwädíjtäm mänaa Jesús hijty jiijän, mänaa Juan ja'a Jesús yajnäbetiän, høxtä coo Jesús chajpejty cøxp.

Hahixøøby jaduñ coo hajxy tu'jäya'ay nwiinguéjxämät, ja'a Judas nähduundu'udaambä. Näguipxiä mädia'agy hajxy xmiøødyajwá'xämät coo Jesús tøø jiuypioçy —nømä Pedro miänaañ.

²³ Mänitä jäya'ay metsc ñänøømä. Tu'ug hänajty xiøhaty Matías. Jatu'ugpä, tægøøgtu'u hänajty xiøhaty: José, Barsabás, Justo. ²⁴ Mänitä Pedrohajxy tiägøøyy Diospa'yaaxpä:

—Teedy, miičh mnajuøøby neby højts nägøxiä nwiin-mahñdyhatiän. Højts hawáañäc mädyii miičh tøø mwi-imbij hädaahajxy nämetspä, ²⁵ mädyiibä Judas jaduñ nähduundú'udäp. Coo Judas jaduñ quiädiehy, paadiä tiuung yajtägooyy. Paady jiiby yhädaacy haxøøgtuum —jaduñä Dios hajxy pia'yaaxy.

²⁶ Mänit hajxy yhäyø'cy suertehaam mädyii hänajty tuungtägø'øwaamb. Mänitä Matías piaatä. Mänitä Matías hajxy quiumaayy, ja'a hajxy hänajty nämajtu'ugpä.

2

¹ Coo Pentecostés-xøø yhabaaty, mänitä mähøjpädøjc-hajxy nägøxiä yhamugøøyy. ² Jiiby hajxy hänajty tøgooty yhäña'ay. Mänit hajxy miädooyy nebiä poj yhamuuyän coo møc piojy. Cøxp jaduñ chohndaacy. Møc jiiby yhawaandsøøyy tøgooty. ³ Mänit hajxy nägøxiä ñägädaacä haniduihmjaty ja'a Dioshespíritäm. Jaduñ hänajty quiähxø'øgy nebiä tootsän, nebiä jøønhaayän. ⁴ Mänit hajxy nägøxiä yhadägøøyyä jioottägøøyyä ja'a Dioshespíritäm. Mänit hajxy tiägøøyy mädiaacpä wiinghayuucjaty. Ja'a Dioshespíritu hänajty jaduñ yajmädiaacp.

⁵ Tøø judíoshajxy hänajty nämay miech Jerusalén xøøhajpä. Wiinduhmyhagajpt hajxy hänajty chooñ. Paady hajxy miehch Jerusalén xøøjooty, quiudiunaambiä

quihdujt hajxy hānajtj jaduhñ neby hajxy hānajtj quihdujthatiān. ⁶⁻⁷ Coo judíos hajxy miādooyy coo poj hānajtj mōc yhamuuy jiiby tōgooty maa mābōjpādōjc-hajxy hānajtj tōø yhamugō'ōyān, mānitā judíos hajxy jiiby tiōjtāgōøyy. Coo judíos hajxy jaduhñ miādooyy coo mābōjpādōjc-hajxy hānajtj quiapxy miādia'agy wiinghayuucjaty, mānitā judíos hajxy wyiinjuøøyy yhamdsoo hayuuc-haamby neby hajxy hānajtj miādia'aguiān majaty hajxy hānajtj chooñ wiinduhmyhagajpt. Coo hajxy jaduhñ miādooyy, mānit hajxy jiaanč tehñ yagjuøøyy nāgō'ø nādecypiā. Mānit hajxy ñiñāmaayyā:

—Yø'ø jāya'ayhajxy xiiby capxpā mādiaacpā, haagā Galilea yø'ø hajxy chooñ. ⁸ Tii hajxiāda'a coo tōø nmādōowām nebiaty hajxy cōjwiinghayuuc tōø nmāmín tōø nmāga'awōøyyām. ⁹ Hix, wiinduhmyhagajpt hajxy ndsóhñām, Partia, Media, Elam, Mesopotamia, Judea, Capadocia, Ponto, Asia, ¹⁰ Frigia, Panfilia, Egipto, mōød jim Libia, Cirene māwiingón. Høxtā Roma hajxy nāje'e ndsóhñām, ¹¹ mōød Creta, mōød Arabia. Nāje'e hajxy judíos nmāmín nmāga'awōøyyām. Nāje'e ja'a judíos quihdujt wyiinmahñdy hajxy tōø njōjpōgōøyyām neby hajxy quihdujthatiān. Coo yø'ø Galileabā-jāya'ayhajxy jaduhñ tōø quiapxy tōø miādia'agy wiinghayuucjaty nebiatiā Dios ja'a hoy-yagjuóññābā tōø yajcāhxø'ogy, jaduhñ hajxy tōø nwiinjuøøyyām ja'a nhamdsoo hayuuc-haamby cōjwiinduum —nōmā judíos hajxy ñiñāmaayyā.

¹² Coo judíos hajxy jaduhñ wyiinjuøøyy ja'a yhamdsoo hayuuc-haamby, paady hajxy jiaanč tehñ yagjuøøyy nāgō'ø nādecypiā. Mānit hajxy ñimiāyajtōowā:

—Tii yø'ø jāya'ayhajxy coo quiapxy coo miādia'agy wiinghayuucjaty, yø'ø hajxy tsohm̄bā Galilea.

¹³ Mānit hajxy nāje'e yhadsooyy xi'igy hanāhaty:

—Múucäp hajxiäda'a.

¹⁴⁻¹⁵ Mänitä Pedrohajxy tiänaayyø'cy mөөдä jiamioød-hajxy ja'a nämajtu'ugpä, ja'a hajxy hänajty jaduhñ Dioswiinguexypä. Mänitä Pedro mөc tiägөөyy mädi-aacpä:

—Mägu'ughajpädөjc, nägөxiä hajxy njudíoshájtäm mäduhñtiä hajxy yaa nyajpáatäm, mäduhñtiä hajxy jäguem mdsooñ, mөөд mijts yaa tsohm̄bä Jerusalén. Nä-je'e mijts mmäna'añ cooc tyijy hөjts nmu'ugyii. Pero cab jaduhñ tiөyyä. Cab jaduhñ pөñ yhu'ugy jopyñä. ¹⁶ Coö hajxy tөө mhixy tөө mmädoy coö hөjts tөө ngapxy tөө nmädia'agy wiinghayuucjaty, jaančh tөjjajt jaduhñ nebiä Joel jecy quiujahyyän ja'a Dioscөxpä. Diosquexiä Joel hänajty. Jaduhñä Joel jecy quiujahy:

¹⁷ Jaduhñä Dios miänaañ: Coö hänajty yhabaadaañnä coö naaxwiimbä hänajty wyiimbidaañnä, mäníthөchä nhEspíritu nguexa'añ maa jäya'ayhajxy nägөxiän, mäduhñtiä hajxy yaa yhity hädaa yaabä naaxwiin.

Y mijtsä mnөөx mmajc-hajxy, mäníthөchä nmädia'agy hajxy xyajwa'xaanä.

Ja'a hөxcujc-häna'c-hajxy, hoy-yagjuөөñjätyhöch hänajty nyajwiinhixa'añ.

Jaanä jaduhñä majjäya'adiөjc-hajxypä, nya-jcuma'awáambiөch hajxy hänajty hoy-yagjuөөñjäty.

¹⁸ Coö hänajty yhabaada'añ, mäníthөchä nhEspíritu nya-jnäguexaambä ja'a nmoonsähajxy, ja'a ya'aybä, ja'a to'oxypä.

Mäníthөchä nmädia'agy hajxy xyajwa'xáanäbä.

¹⁹ Nyajcähxө'өгáambiөchä hijxtahñd hoy-yagjuөөñjätypä jim tsajtcөxp mөөд hädaa yaabä naaxwiin.

Hochähgøøñjátyhøch jadhun nyajcähxø'øga'añ nebiä nø'tiän, nebiä jøønän, nebiä jøønjocän.

²⁰ Wiingoodsø'øwaambä xøø hänajty.

Ja'a po'o, tsapts hänajty yhana'añ nebiä nø'tiän.

Ja ween hänajty quia'a habaadyñä coöchä naaxwiimbä nyajwiimbidaannä, coöchä nHuung Jesucristo yaa quiädaactägatsa'añ hädaa yaabä naaxwiin.

Mänitä jäya'ayhajxy nägøxiä yajtøyhajtyega'añii.

Jadúhñhøchä nmøcmäjaa hänajty nyajcähxø'øga'añ.

²¹ Pønjataiä Jesucristo hänajty capxpaadaamb, je'e hänajty hodium mähmø'øwaamb, nømä Dios miänaañ. Jim jadhun myiñ maa Joel jecy quiujahyyän.

²² 'Mijts israelitas, huuc hamädoowhit hajxy hoy. Mnajuøøby hajxy jadhun coo Dios ja'a Jesús ja'a Nazarettsohmä wyiinguejxy coo jii tiünät maa mijtsän. Madiu'u ja'a Jesús hijxtahnd yajcähxø'cy hoy-yagjuøøñjatypä maa mijtsä mwiinduumhajxiän.

²³ Tøø Dios hänajty yajnähdiij coo mijtsä Jesús mmádsät. Mänitä cahwiindøyhána'c hajxy hoy myajcø'ødägø'øy. Mänitä Jesús hoy miøjpahbedyii cruzcøxp. Mänit yho'cy. ²⁴ Pero mänitä Dios ja'a Jesús yagjujypijtägajch. Jadhunä Dios hänajty tøø miäna'añ coogä Jesús tsipcøxp jiuujyioágät. ²⁵ Hix, jadhunä David jecy miädiacy ja'a Jesúsøxpä:

Nnajuøøbiøch jadhun coöch homiänaajä xpiuhbety.

Homiänájøch jadhun xcwieendähaty, jadúhñhøch pøn xquia'a hadsähgø'øwøt.

²⁶ Páadyhøch jootcujc njaanč tehñ ñijiäwø'øyii.

Páadyhøchä Dios jootcujc nba'ya'axy.

Cábøchä nho'og ndsähgø'øy je'eguiøxpä coöchä njuøhñdy nbäda'agy maa Diosän.

²⁷ Xyagjujyioágambøch miich jadhun.

Cábøch miičh jiiiby jutjooty xyajmähmø'øwa'añ cooçh jiiiby nbú'udsät,

je'eguiøxpä cooçh miičh xyHuunghaty.

²⁸ Xyagjugyhadáambøch miičh cøjxta'axiøø nej miičh homiánaajä mjugyhatiän.

Cooçh miičh jaduñ xmiøødhida'añ tehngajnä, páady-høch jootcujc nniijiäwø'øwa'añii.

²⁹ Mänitä Pedro miánaangumbä:

—Mägu'ughajpädøjc, nmøødhájtämä tøyhajt hajxy jaduñ coo David jaduñ jecy quia'a nimiädiaacä hamd-soo. Hiç, coo David jecy yho'cy, mänit hoy ñaaxtägø'øy. Jiiiby jaduñ yhityñä jutjooty høxtä jäda'anäbaadyñä.

³⁰ Coo David jaduñ jecy miädiaacy, ñajuøøby hänäjty jaduñ coo yhapä yhoc hänäjty tu'ug wyiinguexáanäxä ja'a Diósäm, møød coo hänäjty yhane'emaambä nebiä David jecy yhanehmiän. Tøøyyämä Dios hänäjty miäna'añ coo hänäjty yajtøjiada'añ coo David ja'a yhapä yhoc hänäjty tu'ug wiindsón tiuna'añ. ³¹ Jaduhnä David tøyhajt jecy miøødhajty coo Dios ja'a wyiinguexypä yagjujypiøga'añ coo hänäjty tøø yho'ogy, møød coo hänäjty quia'a mähmø'øwa'añ jutjooty, møød coo ñi'xä quiopc hänäjty jiiiby quia'a pu'uda'añ. ³² Ja'a Jesúsøxpä David jecy miädiaacy coo Jesús hänäjty jiuujypiøjtägatsa'añ. Tøø højts nhamdsoo hiçy coo jiaançh jujypiøjcy. ³³ Mänitä Jesús jim miøjyaaxä maa Tieediä wyiinduumän. Mänit ñämaayyä coo jim yhøxtá'agät maa Tieediä yhahooyhaampiän. Mänitä Jesús jaa Tieediä yhEspíritu miooyyä nebiä Tieedy hänäjty tøø yajwiinwaanø'øyiijän. Mänitä Jesús ja'a Tieediä yhEspíritu yaghawa'xøøyyä. Je'e hajxy jaduñ tøø mhixy tøø mmädoy. ³⁴ Ja'a Jesúsäts jim møjyaaxä tsajpootyp, ca'a Diavitä. Hiç, jaduhnä David jecy miänaambä:

Ja'a hөөчhä nWiindsón, je'e jaduһn nämaayyä ja'a Tiéediäm:

“Min yaa häñ'a'aw maačh nhahooyhaampiän.

³⁵ Nmo'owáambiöch miičh cuhdujt jaduһn coo mmädsip mga'a yajmäjädá'agät.” Jaduһnä Dios ja'a yHuung ñämaayy.

³⁶ Mänitä Pedro miänáangumbä:

—Jaduһnds je'e, ja'a Jesús, ja'a mijts mmөjpahbéjtäbä cruzcөxp, je'e ja'a Dios jaduһn wyiinguejx coo hajxy nWiindsөnhájtämät, coo hajxy xyajnähwáatsämät. Tөyhajt jaduһn. Hahixөby jaduһn coo hajxy nägөxiä mmäböğät ja'a Jesúscөxpä, mijts israelitas. Ca'a hajxy mga'a mäböcy —nөmä Pedro miänaañ.

³⁷ Ja'a jäya'ayhajxy hänajty jiiby hamädoowhijpä, coo hajxy jaduһn miädooyy, mänit hajxy tiägөoyy tajpä maabiä hoyhoy. Mänitä Pedrohajxy ñämaayyä mөөdä jiamiөdtөjc:

—Mägu'ughajpädөjc, neby jaduһn yhahixө'өy hөjts ngudiúnät.

³⁸ Mänitä Pedro yhadsooyy:

—Najtshixө'өw ja'a mhaxөөгcuhdujt hajxy. Jөjpөгөoyyä ja'a Dios ja'a quiuhdujt hajxy. Näbet hajxy ja'a Jesucristocөxpä. Jaduһnä Dios ja'a mbojpä mgädieeybä hajxy xyajnähwáatsät. Jaduһnä yhEspíritu hajxy xmióobiät. ³⁹ Pөnjatiä Dios ja'a nWiindsөnhájtämbä miөjyaaxyp, jé'egädsä piojpä quiädieeybä yajnähwáatsäxäp, jé'egädsä Dios yhEspíritu mio'owaamby, mөөd mijts, mөөdä mhap mөөdä mhoc-hajxy, mөөd pөnjaty jäguem tsänaaby. Jaduһn hajxy xyajwiinwaanөoyyäm —nөmä Pedro miänaañ.

⁴⁰ Madiu'ujä Pedro jiaac mädiaacy. Mänit jiaac tehм miänaañ:

—Yø'ø cahwiindøjiiäya'ayhajxy, ca'a hajxy tehngajnä mbahixy neby hajxy quiuhdujthatiän, coo hajxy jaduhñ mnä'a padägöyyät —nömä Pedro miägapxy yhanehmy.

⁴¹ Mänitä Pedro miädia'agy miäbójcäxä nädägøøgmil-jäya'ay. Mänit hajxy hoy nägøxiä ñäbety. ⁴² Hamuumdu'joot hajxy hänajty miäböcy nägøxiä neby hajxy hänajty yajnähixø'øyiiän ja'a apóstoldójcäm. Naxy hajxy hänajty yhamugø'øy tsajcaagyquiaamiujpä, møød hajxy hänajty Dyiospa'ya'axy. Tu'ugjoot tu'ugwiinmahñdy hajxy hänajty yhity. Hamiñ haxøpy hajxy hänajty ñibiuhbedyii.

⁴³ Madiu'ujä apóstoldójcø hijxtahnd hajxy hänajty yajcähxø'øgy hoy-yagjuøøñäjäty. Jiaançh tehñ yagjuøøbiä mäbøjpädøjc-hajxy hänajty neby hajxy hänajty yhixiän. ⁴⁴ Tu'ugmädia'agy hajxy hänajty yhity mäduhñtiä hajxy hänajty miäböcy. Yajtuunmujpy hajxy hänajty tijaty hajxy hänajty miøød. ⁴⁵ Mänit hajxy nägøxiä tiägøøyy too'pä tijaty hajxy hänajty miøød. Pønjätiä xädø'øñ hänajty yajmaajiajp, mänitä xädø'øñ hajxy hänajty mio'oyii mäduhñjaty hajxy hänajty yajmaajiaty. ⁴⁶ Jabom-jabom hajxy hänajty yhamugø'øy maa mõjt-sajtøjcän Diospa'yaaxpä. Jootcujc hajxy hänajty quiaamiucy yhuucmucy maa yhamdsoo tøjc-hajxiän. Hojioot hajxy hänajty miøød. ⁴⁷ Wyiingudsähgøøbiä Dios hajxy hänajty. Møødä cu'ug hajxy hänajty wyiingudsähgøøbiä. Jabom-jabomä mäbøjpädøjc-hajxy hänajty yajmayø'øyii ja'a Diósäm. Jaduhñ hajxy hänajty yajnähwa'açhii.

3

¹ Tu'ugxøøbä Pedrohajxy hänajty ñøcxy tsajtøgooty møødä Juan. Mänacyiøø hänajty je'e. Jaduhñ hajxy hänajty quiuhdujthaty jabom-jabom coo hajxy mänacyiøø Dyiospa'ya'axy. ² Jimä pa'amjäya'ay hänajty tu'ug

yhäna'ay maa tsajtøghaawän. Tecymia'adä mähdiøjc hänajty tøø myiñ tøø quia'ay. Jabom-jabom hänajty jim yajmečhii maa tsajtøjcän xädø'øñyujwaambä. Jim hänajty jabom-jabom ñajtshäna'awø'øyii maa tsajtøghaawän, ja'a hänajty xøhajpä ja'a yajxonbä. Pønajaty hänajty jiiby tægøøby, mänitä xädø'øñ hajxy hänajty miäyujwa'añii ja'a pa'amjäya'ay. ³ Coo Pedrohajxy hänajty jiiby tiøjtägø'owa'añ tsajtøgooty, mänit hajxy yhiixä ja'a pa'amjäya'ay. Mänitä xädø'øñ hajxy miäyujwaanä. ⁴ Mänitä Pedro ja'a mähdiøjc ñaaꝑcuheebøøyy maa hänajty yhäna'ayän. Mänitä Pedro miänaañ:

—Højts wiinhee'ppéjtäc.

⁵ Mänitä Pedrohajxy jiaančh wiinhee'ppejtä. Jaduhñä mähdiøjcä yhaa jioot hänajty yagjaty coo xädø'øñ hänajty mio'owa'añii. ⁶ Mänitä Pedro miänáangumbä:

—Cab højtsä xädø'øñ nnä'a møødä tii højts miich nnä'a mó'owäp. Pero ndunaamby højtsä mayhajt maa miichcøxpän. Jaduhñ højts miich nnäma'ay coo mbädø'øgät, coo myo'oyø'øgät. Ja'a Jesucristocøxpä højts miich jaduhñ nnäma'ay, ja'a hijty jim tsohm̄bä Nazaret.

⁷⁻⁸ Mänitä Pedro ja'a mähdiøjcä yhahooguiø'ø miajtsä. Mänitiä ja'a mähdiøjcä tiecy miøgøøyy møødä tiecy-yo't. Coo Pedro wyidsø'cy, mänitä pa'amjäya'ay tiøpxø'cy. Mänit yo'oyø'cy. Mänitä Pedrohajxy jiiby miøødtøjtägøøyyä tsajtøgooty. Tøpxäp júhyyap ja'a craa tiøjtägøøyy, ja'a hänajty tøø miøcpøquiäbä. Mänit tiägøøyy Dioscapxpaatpä. ⁹ Jiibiä jäya'ayhajxy hänajty nämay tsajtøgooty. Mänit hajxy yhiixy coo craa hänajty yo'oy, møød coo Dios hänajty quiapxpaady. ¹⁰ Mänitä craa yhøxcajpä coo hänajty je'e jie'ejä, ja'a hänajty jim tøø xiädø'øñyujwá'añäbä maa tsajtøghaawän, ja'a hajxy hänajty tyijpiä ja'a jaančh tehñ yajxonbä. Mänitä jäya'ay-

hajxy jiaanč tehṁ yagjuøøyy nägø'ø nädecypiä coo craa hānajtṽ tøø miøcpøcy.

¹¹ Jimä Pedrohajxy hānajtṽ tiāna'ay maa hajxy hānajtṽ tyijjiän Pórtico de Salomón, møødä Juan, møødä craa ja'a hānajtṽ tøø miøcpøquiäba. Cabä Pedrohajxy hānajtṽ piuhwa'adsa'añii. Mānitä jäya'ayhajxy jim ṅøcxøøyy yagjuøøyyäp maa Pedrohajxy hānajtṽ tiāna'ayän. ¹² Coo Pedro jaduhṅ yhiijxy coo jäya'ayhajxy hānajtṽ yagjuø'øy, mānitä jäya'ay ñāmaayy:

—Mägu'ughajpädøjc, israelitadøjc, tii hajxy jaduhṅ coo mwi'i yagjuø'øy. Tii højts jaduhṅ coo xwyi'i yheeby. Coo hädaa craa tøø miäbøcy ja'a Jesúsøxpä, paady jaduhṅ tøø yo'oyø'øgy, ca'a jie'eguiøxpä coo højts mäjaa nmøødä, ni quia'a je'eguiøxpä coo højtsä Dios hoy nwiingudsähgø'øy. ¹³⁻¹⁵ Jue'e hajxy jecy nhaphajtäm ndeedyhajtäm, ja'a Abrahamhajpä, møødä Isaac-hajpä, møødä Jacobhajpä. Wyiingudsähgøøbiä Abraham ja'a Dios hajxy hānajtṽ jegyhajty. Pero coo Dios ja'a yHuung Jesús yaa quiejxy hädaa yaabä naaxwiin, cab hajxy mwiingudsähgøøyy. Mānit hajxy hoy mmach. Mānitä tuungmøødpä hajxy hoy myajcø'ødägø'øy. Mānitä Pilato ja'a Jesús jia yaghøx-madsaanä. Pero mijts, caj mijts jaduhṅ mmānaañ coo Jesús yhøxmadsojät, hoyyä Jesús tii pojpä tii cādieey hānajtṽ quia'a jagä møødä. Mānit mijtsä haxøøghāna'c mnä'ägä nähdujcy coo yhøxmadsojät, ja'a hānajtṽ tøø jiäya'ay-yaghó'oguiäbä. Mānit hajxy mmānaañ coo Jesús yagho'ogøjät. Coo Jesús jaduhṅ yho'cy, xyajnähwáatsäm hajxy jaduhṅ; jaanä jaduhṅ hajxy xyagjugyhadāañäm cøjxta'axiøø neby je'e jiugyhatiän. Mānitä Dios ja'a Jesús yagjuypjøjtägajch. Jaduhṅä Dios ja'a Jesús yajmøjtägøøyy. Coo Jesús hānajtṽ tøø jiuypjøcy, mānit højts nhijxy, paady højts tøyhajt jaduhṅ nmøødä. ¹⁶ Hoorä, hädaa craa, mnajuøøby hajxy hijty coo hijty

tiēcymia'adä. Mhíjxnäp hajxy jaduhñ coo tøø choocnä. Paady tøø cho'ogy coo tøø miäböcy ja'a Jesúscøxpä, coo Jesús møcmäjaa miøødä, møødä møccuhdujt.

¹⁷ 'Mägu'ughajpäðøjc, huuc mädown hajxy. Nna-juøbiøch jaduhñ coo mijts hänäjty mga'a najuø'øy coo Jesús Dyioswiinguexiä, paady hajxy myajyagho'cä. Ni ja'a mwiindsønñhajxy hänäjty quia'a najuø'øy coo je'e Dyiosquexiä. ¹⁸ Jéquiänä Dios ja'a profetadøjc ña-jtscapxøøyy coo Mesías hänäjty tsipcøxp yho'oga'añ, ja'a Dios hänäjty tøø wyiinguéxiäbä. Jaduhñä profetadøjc-hajxy jiaanč cujahy. Y coo Jesús jaduhñ jiaanč ho'cy, jaduhñä Dios yajtøjiajty neby hänäjty jecy tøø miäna'añän. ¹⁹ Paadiä mhaxøøgcuhdujt hajxy mnajt-shixó'øwät. Jøjtägøøyyä ja'a Dios ja'a miädia'agy hajxy. Jaduhñä Dios ja'a mbojpä mgädieeybä hajxy xyajñäh-wáatsät. Y jaduhñä hoybä weenbä hajxy xmió'owät. ²⁰ Coo yhabáadät, mäniä Dios ja'a Jesús yaa quiejxtä-gatsa'añ hädaa yaabä naaxwiin, ja'a tøø wyiinguéxiäbä coo mijts xyajñähwá'adsät. ²¹ Cahnä yhabaady coo Jesús jim chohñdägátsät tsajpootyp, coo yaa miänajtägátsät hädaa yaabä naaxwiin. Jim jaduhñ yhida'aññä høxtä coonä yhabáadät coo Dios yaghoyøødiägátsät tijaty yaa hijp hädaa yaabä naaxwiin. Jaduhñä Dios ja'a profetadøjc jecy ñämaayy coo hajxy quiujáayät, ja'a Dios hänäjty tøø wyiinguéxiäbä. ²² Hix, jéquiänä Moisés jaduhñ ñämaayy ja'a nhaphájtäm ja'a ndeedyhájtäm: “Tøøchä Dios xwyi-inguexy coochä profeta ndúnät. Coo yhabáadät, mäniä Dios tu'jäya'ay wyiinguexa'añ, ja'a højts nmägunáaxäm. Jaduhñ je'e tiunaambä profeta nébiøch nduñän. Nebiaty mijts xyhane'ema'añ, mgudiúunäbä miädia'agy hajxy. ²³ Pønjaty hänäjty ca'a mäbøgaamb, yajcuhdägoyyáañäp hajxy hänäjty ja'a cú'ugäm”, nømä Moisés jecy miänaañ.

²⁴ 'Jaduhñä profetadøjc-hajxy jecy miädiaacy nägøxiä

nebiaty jäda'ahaty jiadyii tiuñii, mөөdä Samuel, mөөd hajxy jaac túunäbä profeta. ²⁵ Ja'a hajxy jecy túunäbä profeta, mänitä Dios hajxy ñajtsapxөyyä coo mijtsä Dios xñämaayy coogä Dios ja'a Mesías hänajty wyiinguexa'añ mijtscөxpä. Jaanä jaduһnduhmbä, jéquiänä Dios yajcuһdujcy mөөd höjtsä nhaphajtäm mөөd höjtsä ndeedyhajtäm coo Mesías hänajty wyiinguexa'añ mijtscөxpä. Hix, jaduһnä Dios ja'a Abraham jecy ñämaayy: “Ja'a miičhä mhapä mhoccөxpä tu'ug, jadúһnhөčhä jäya'ay nägөxiä ngunuu'xa'añ wiinduhmyhagajpt”, nөmä Dios jecy miänaañ. ²⁶ Y coo Dios ja'a yHuung yagjujypiөjtägajch mänaa hänajty tөө yho'oguiän, mijts jayөjp xyajnäguejx. Paady mijts jaduһñ xyajnäguejxy coo mijts jaduһñ xquiunúu'xät, coo weenä mhaxөөгcuһdujt hajxy jaduһñ nägөxiä mnajtsnixө'өwät, —nөmä Pedro miänaañ.

4

¹⁻² Jimä Pedro ja'a cu'ug hänajty miөөdmädia'agyñä tsajtөгooty, mänitä teedyhajxy miädoyhajty mөөdä saduceodөjc coogä Pedro ja'a cu'ug hajxy hänajty yajnähixө'өy coogä Jesús hänajty tөө jiujypiөjtägach mänaa hänajty tөө yho'oguiän. Coogä Jesús jaduһñ jiujypiөjcy, jadúһnägä Pedro tөyhajt hajxy hänajty miөөdä coogä ho'ogyjiäya'ayhajxy hänajty jiujypiөgaambä. Coo teedyhajxy jaduһñ miädoyhajty coogä Pedrohajxy hänajty jaduһñ yajnähixө'өy, mänitä teedyhajxy jiaanč tehñ jiootma'ty mөөdä saduceodөjc-hajxy, mөөdä tsajtөjcueendähajpä wyiindsөñhajxy. Mänitä Pedrohajxy ñämejtsä mөөdä Juan. ³ Mänitä Pedrohajxy hoy chumyii. Tөө hänajty chuujө'өy. Mänit hajxy jiiby yhipty pujxtөгooty tu'tsuhñ. ⁴ Mänitä jäya'ayhajxy nämay miäbөjcy ja'a Jesúsөxpä, ja'a hajxy hänajty tөө miädöyyäbä nebiä

Pedrohajxy yajnäixøoyyän tsajtøgooty. Nämägooxmil ja'a mäbøjpädøjc-hajxy jaduhñ jiajty, haagä ya'adiøjc.

⁵ Cujaboom, mäniä judíos wyiindsønhajxy jim yhamugøoyy Jerusalén, mөөdä majjäya'adiøjc-hajxy, mөөdä cuhdujtyajnäixøøbiädøjc-hajxy, ⁶ mөөdä Anás, ja'a hänäjty tuumbä teedywiindsøn, mөөdä Caifás, mөөdä Juan, mөөdä Alejandro, mөөdä teedywiindsøn jiuju miägu'ughajxy. ⁷ Mäniä Pedrohajxy yajnöcxä mөөdä Juan jim maa judíos wyiindsønhajxy hänäjty tøø yhamugø'öyän. Mäniä Pedrohajxy piädaacä cujc. Mäniä hajxy miäyajtøøwä:

—Coo mijts hädaa craa tecymia'adpä tøø myajtsø'ogy, pønä quiuhdujthaam, pønä miäjaahaam hajxy jaduhñ myajtsøocy.

⁸ Haa ja'a Pedro, miөөdä Dioshespíritu hänäjty je'e. Mäniä Pedro miänaañ:

—Mijts cu'ugwiindsøndøjc, mijts majjäya'adiøjc, ⁹ mijts højts jaduhñ xmiäyajtøøb neby højts hädaa mähdiojc tøø nyajtsø'ogy, hädaa hijty tecymia'adpä. ¹⁰ Huuc tunä mayhajt hajxy, huuc hamädoowhit hajxy weeñtiä neby højts cham nmädia'aga'añän maa mijtsä mwiinduumhajxiän. Jaduhñä tøyhajt hajxy nägøxiä mmөөdhädät mөөdä israelitadøjc-hajxy nägøxiä neby hädaa mähdiojc miøcpøjcy, hädaa hijty tecymia'adpä, hädaa yaa tänaabiä mijtsä mwiinduum. Ja'a Jesucristo jaduhñ yajmøcpøjc, ca'a yhöjtsä. Nazaret ja'a Jesucristo hijty chooñ. Mäniä mijts myajmøjpahbejtä cruzcøxp. Mäniä Dios yagjujypiøjtägajch. ¹¹ Jaduhñ jim myiñ cujaay maa Diosmädia'aguiän: “Jaa tsaa mädyiibä tøjcojpadøjc-hajxy quia'a cumaayy, je'eds jaduhñ jayøjp pädaactsohñä jim tøjteec.” Haa jaa Jesucristo, jaduhñ je'e miäbaady nebiä tsaajän, ja'a jayøjp jim pädaactsóhñäbä teectuum. Pero mijts, cab hajxy mgumaayy, paady hajxy

myajyagho'cä. ¹² Jaaya'ay hajxy jaduñ xyajñahwaats xyajcuhwáatsäm. Ja'a Dios jaduñ mänaañ coo Jesús hajxy jaduñ xyajñahwaats xyajcuhwáatsämät —nõmä Pedro miänaañ.

¹³ Coo Pedrohajxy hänajty quiapxy hamøj jootmøj, paadiä mõjtøjc-hajxy hänajty yagjuø'øy. Hix, ñajuøøbiä mõjtøjc-hajxy hänajty coo Pedrohajxy hänajty quia'a høxpøquiä. Mänitä mõjtøjc-hajxy ñajuøøyy coo Pedro ja'a Jesús hänajty tøø piawädity, paady hajxy hänajty quiapxy hamøj jootmøj. ¹⁴ Cabä Pedrohajxy hänajty hoy quiapxhaduga'añii, je'eguiøxpä coo hajxy hänajty piuhdäna'awø'øyii ja'a craa ja'a hänajty tøø ch'oguiäbä. ¹⁵ Mänitä Pedrohajxy jiiby yhøxquejxpädsøømä. Mänitä teedyhajxy tiägøøyy yajcapxiøøbiä:

¹⁶ —Neby hajxiäda'a nnä'ä jatcøøyyämät maa yø'ø häna'cøxpän. Mäduhñtiä cu'ughajxy yaa chäna'ay Jerusalén, quiøxy hixy quiøxy mädoxy hajxy jaduñ coo yø'ø häna'c yø'ø tecymia'adpä hajxy tøø yajtso'ogy. Neby hajxy jaduñ nnä'ä mänáañämät coo jaduñ quia'a tøyyä neby yø'ø häna'c yø'ø tecymia'adpä hajxy tøø yajtso'oguiän. Pero cab jaduñ yhahixø'øy coo yø'ø capxy coo yø'ø mädia'agy jaduñ tehngahnä yhawa'xø'øwät. ¹⁷ Hahixøøby jaduñ coo hajxy nhad-sähgøøyyämät, jaduñä dijuuntä Jesús hajxy tehngahnä quia'a ja wi'i quiapxpäadät —nõmä teedyhajxy ñiämaayyá.

¹⁸ Mänitä Pedrohajxy yajmøjyaaḅä møødä Juan. Mänit hajxy yhanehmä coo Jesús hajxy quia'a capxpáatnät, coo cu'ug hajxy quia'a yajñahixøøñät ja'a Jesúsøxpä. ¹⁹ Mänitä Pedrohajxy yhadsooyy:

—Huuc wiinmahñdyhat hajxy waambä Diosäda'a miäna'añ, pø hahixøøby jaduñ coo højts mijtsä mmädia'agy ngudiúunämät, cahnä højtsä Dios ja'a miädia'agy hänajty

ngudiuunä. ²⁰ Caj pues, cab jaduhn yhahixø'oy coo hõjts mijtsä mmädia'agy ngudiuunämät, cahnä hõjtsä Dios ja'a miädia'agy hänäjty ngudiuunä. Hoorä, jaduhn hõjtsä Dios tøø xyhane'emy coo hõjtsä miädia'agy tehngahnä ngapxwá'xät coo hõjtsä Jesús tøø nhijxjujypiøcy, coo hõjts tøø nmädoy nebiatiä Jesús tøø yajnä. Paady hõjts jaduhn nga'a hamona'añ —nømä Pedrohajxy miänaañ.

²¹⁻²² Mänitä Pedrohajxy jadähooc yhadsähgøøyyä. Mänit hajxy yhøxmajtsä. Paady hajxy jaduhn yhøxmajtsä coo teedywiindsønhajxy hänäjty quia'a najuø'oy nebiä Pedrohajxy ñä'ä tsaächtiunøøjät. Hix, chähgøøbiä teedywiindsønä cu'ug hajxy hänäjty je'eguiøxpä coo cu'ugä Dios hajxy hänäjty tehngahnä wyi'i quiapxpaady coo mähdiøjc tøø cho'ogy, ja'a hänäjty tøø myiñ tøø quia'ayäbä tecymia'ad. Jiaanç tehm yagjuøøbiä cu'ughajxy hänäjty jaduhn, je'eguiøxpä coo mähdiøjc juxychägui'x naxy jomøjt hänäjty miøødä, ja'a tøø chø'loguiäbä.

²³ Coo Pedrohajxy yhøxmajtsänä møødä Juan, mänit hajxy jim ñøcxy maa jiamiøødhajxiän. Mänit hajxy quiøxy mädiaacy waambatiä teedywiindsønhajxy hänäjty tøø miäna'añ, møødä majtøjc-hajxy. ²⁴ Coo jiamiøødhajxy jaduhn miädooyy, mänit hajxy nägøxiä tiägøøyy Diospa'yaaxpä:

—Diosteedy, miich hõjts nWiindsønhajpy. Miiçhä tsajt jaduhn mhädiuun møød hädaa yaabä naaxwiin, møødä mejy, møød tijaty jim hijp tsajtcøxp, møød hädaa yaabä naaxwiin, møød jiiby mejjiooty. ²⁵⁻²⁶ Jaduhn miiçhä David jecy mnajtscapxøøyyä ja'a mhEspirituhaam:

Nä'ä nägoobä jäya'ayhajxy yhawa'anda'agy, ja'a Dios hajxy ca'a wiingudsähgøøbiä.

Xiøøbä hajxy ñä'ä wiinmahñdyhaty, cab hajxy tii yhoyøøyyäxä.

Mänitä gobiernähajxy yhamugøøyy, ja'a hajxy yaa hanehmä hädaa yaabä naaxwiin.

Mänitä Dios hajxy jia näbädø'cy.

Jaana Mesías jaduñ ja näbädø'cäbä, ja'a Dios hänajty wyiinguexaambiä,

nømä David jecy miänaañ, ja'a miičh jecy mmoon-sähajtäbä, ja'a højts jecy nhaphajt ndeedyhajtäbä.

²⁷ 'Coo Jesús jaduñ miajtsä, mänitä Herodeshajxy yaa yhamugøøyy juntahajpä yaa Jerusalén, møødä Poncio Pilato, møødä israelitahajxy, møødä jäya'ayhajxy ca'a israelítäbä. Jaduñ jiaanč tøjiajty nebiä David jecy jiaanč mänaañän. Mänitä Herodes ja'a Jesús hajxy ñähwaambejty, hoyyä Jesús hänajty tii cädieey quia'a jagä møødä. Miičhä mHuung je'e. Miičh je'e mwi-inguejx coo Mesías tiünät. ²⁸ Tøøyyäm miičh hänajty jaduñ mmäna'añ coo Jesús hänajty jaduñ tsipcøxp jiada'añ yhabeta'añ, paady miičh jaduñ waamb mga'a mänaañ coo Jesús jaduñ jiaanč jajty jiaanč habejty. ²⁹ Hoorä, Diosteedy, mnajuøøby miičh jaduñ coo højtsä teedywiindsøndøjc tøø xjia hadsähgø'øy. Højts miičh jaduñ xmioonsähajp. Højtsä mäjaa jaac móoyyac, jaduñ højts miičhä mmädia'agy jaduñ hoy njaac yaghawa'xøøyyät hamøj jootmøj. ³⁰ Højts jaac puhbéjtäc, jaduñ højtsä pa'amjäya'ay nyajmøpcpógät ja'a miičhä mHuungä miäjaagøxpä, ja'a Jesúsahajpä, weenä cu'ughajxy jaduñ jiaanč tehñ yagjuø'øy nej mijtsä møcmäjaa hajxy mjaanč tehñ miøødä —nømä Pedro ja'a Dios hajxy pia'yaaxy.

³¹ Coo Pedrohajxy jaduñ Dyiospa'yaaxpädøøyy, mänit jim chäyuuyy maa hajxy hänajty tøø yhamugø'øyon.

Mänitä Dioshespíritu hajxy nägøxiä yhadägøøyyä jioot-tägøøyyä. Mänitä Diosmädia'agy hajxy tiägøøyy ya-jwa'xpä hamøj jootmøj.

³² Tu'ugjoot tu'ugwiinmahñdiä mábøjpädøjc-hajxy hänajty nägøxiä. Mäduhñjaty hajxy hänajty miøødä cøxiä wiinä, tu'ugmucy hajxy hänajty yajtuunmucy. Cab hänajty pøn miäna'añ coo hänajty nidiuhm jie'ehaty. ³³ Haa ja'a apóstoldøjc-hajxy, Diosmäjaamøød hajxy hänajty quiapxy miädia'agy coogä Jesús hänajty tøø jiuypioçy, ja'a hajxy nWiindsønñájtämbä. Jaanç tehñ piuhbéjtäp hajxy hänajty nägøxiä ja'a Diósäm. ³⁴ Cab hänajty pøn tii yajmaaijaty. Hiç, pønñatiä naax hänajty møød, møødä tøjc, tioo'py hajxy hänajty. Pønñaty hänajty tøø ñaax-toogy tøø tiøjtoogy, ³⁵ mänitä xädø'øñ hajxy hänajty yecy maa apóstoldøjc-hajxiän. Mänitä mábøjpädøjcä xädø'øñ hajxy hänajty yajniñäwa'xø'øyii pønñaty hänajty yajmaaijajp. ³⁶ Jimä mábøjpä hänajty tu'ug xiøhaty José. Chiprenaaxooty hänajty chooñ. Ja'a Leví ja'a José hänajty jegyhajty tøø yhaphaty tøø tieedyhaty. Bernabé ja'a José yajxøbejtä ja'a apóstoldøjcäm. (Jue'e Bernabé miädia'agytiägø'øy hahebreohaam, “mäjootcapxmøcpøjp.”) ³⁷ Jimä José naaxcam hänajty miøødä. Mänit tioo'cy. Mänitä xädø'øñ hoy yecy maa apóstoldøjc-hajxiän.

5

¹ Jimä jäya'ay hänajty tu'ug xiøhaty Ananías. Safira ja'a tio'oxiøjc hänajty xiøhaty. Mänitä ñaax hajxy je'e piadoo'pä. ² Tøø hajxy hänajty quiojyquiapxytiuh møødä tio'oxiøjc coogä xädø'øñ hajxy hänajty cujjiä yega'añ maa apóstoldøjc-hajxiän. Cújjiäc hajxy hänajty miämäh-mø'øwa'añ. Coo Ananías ja'a Pedro ja'a xädø'øñ yajñämejch, mänitä Ananías miänaañ cooc tyijy ja'a xädø'øñ

hänajty tøø quiøxy yecy mäduhñtiä hänajty tøø tioogy.
³⁻⁴ Mänitä Pedro miänaañ:

—Ananías, coo miičhä mnaax tøø mdoogy, cujjiä xädø'øñ tøø mmämähmø'øy mäduhñtiä tøø xquiujuuyyā. Coočh miičhä xädø'øñ cujjiä tøø xmio'oy, jaduhñ miičh tøø mmäna'añ coočh tyjy cøxiä tøø xmio'oy. Coo naax hänajty mga'a toogyñä, mje'ehajpyñä hänajtyñä. Coo tøø mdoo'nä, miičh mje'e hijty je'e ja'a naaxtsow. Coo jaduhñ tøø mhøhnda'agy, mgädiehy jaduhñ. Ja'a Dios miičh mja wiinhønaañ, ca'a yhøjtsä. Ja'a møjcu'ugong miičh jaduhñ xyajcapxtägooyy, paadiä Dioshespíritu jaduhñ mja wiinhønaañ —nømä Ananías ñämaayyā.

⁵ Coo Ananías jaduhñ miädooyy, mänitiä ho'ogy quiädaayy. Pønajaty jaduhñ mädoyhajt coo Ananías jaduhñ yho'cy, mänit hajxy chähgøøbiøjcy. ⁶ Mänitä høxcujc-häna'c-hajxy näje'e miejch. Mänitä ho'ogyjiäya'ay hajxy ñähbijty. Mänit hajxy hoy yajnaaxtägø'øy.

⁷ Cudägøøghorä, mänitä Ananías tio'oxiøjc piamejtspä, ja'a hänajty xøhjäpä Safira. Cahnä Safira hänajty miädoyhatyñä coo ñihyhap hänajty tøø yho'ogy. Mänitä Safira tiøjtägøøyy maa Pedro hänajtiän. ⁸ Mänitä Pedro ja'a Safira miäyajtøøyy:

—Nej, jaduhñä mnaax hajxy mjaančh yequiä, neby hajxy tøø mnägapxiän.

—Jaduhñ —nømä Safira yhadsooyy.

⁹ Mänitä Pedro miänäängumbä:

—Tii hajxy coo mja cojyquiapxytiuñ coo hajxy hänajty mhøhnda'aga'añ. Nej, cab hajxy mnajuø'øyä coo Dioshespíritu hotyijä yajcopcø'øy. Cab hajxy jaduhñ hoy mwiinhøñät. Coo mñihyhap yhøhndaacy, paady tøø yho'ogy. Xii häna'c-hajxy je'e tiøjtägø'øy, ja'a hajxy hoy tøø miäyajnaaxtägø'øyäbä. Nøcxaamb miičh yø'ø häna'c xyajnaaxtägø'øwaambä —nømä Safira ñämaayyā.

¹⁰ Tuunä Safira jaduñ ñä'ä mädooyy, mänitiä Pedro tiecyquiädawøøyyä ho'ogy. Coø høxcujc-häna'c-hajxy tiøjtägøøyy, mänitä Safira hajxy yhiyxy coø hänajty tøø yho'ogy. Mänit hajxy yhöxcøøbiädsøømy. Mänit hajxy hoy yajnaaxtägø'øy maa ñihyhapä ñähmøjcän. ¹¹ Pønjaty jaduñ mädoyhajt nebiä Ananíashajxy hänajty tøø jiaty tøø yhabetiän, mänit hajxy nägøxiä chähgøøbiøjcy, møødä mäbøjpädøjc-hajxy nägøxiä.

¹² Mänitä apóstoldøjc-hajxy jim tiägøøyy mäba'amyajnajxpä cajptooty. Jaanč tehñ yhoy-yagjuøøñä hajxy hänajty tiuñ. Jaduñ hajxy hänajty yajcähxø'øgy coø Dios mäjaa jiaanč tehñ miøødä. Jimä mäbøjpädøjc-hajxy hänajty yhamugø'øyhaty tsajtøgooty maa hänajty xiøhatiän ja'a Pórtico de Salomón. ¹³⁻¹⁴ Tehngahnä mäbøjpädøjc-hajxy hänajty miayø'øy näya'ay-nädo'oxy, ja'a hajxy hänajty mäbøjpä ja'a Jesucristocøxpä. Haa ja'a jäya'ayhajxy hänajty ca'a mäbøjpä, cab hajxy hänajty jim ñä'ägädä nøcxy maa mäbøjpädøjc-hajxy hänajty naxy yhamugø'øyän, hoyyä mäbøjpädøjc-hajxy hänajty jiaanč tehñ quiumayii ja'a cú'ugäm. Paady hajxy hänajty jim quia'a nøcxa'añ, ja'a hajxy hänajty ca'a mäbøjpä, coø hajxy hänajty chähgø'øy. ¹⁵ Coø apóstoldøjcä pa'amjäya'ay hajxy hänajty may yajmøcpøcy, paadiä pa'amjäya'ayhajxy hänajty jim quiøøñøcxyii tu'haam maa Pedro hänajty ñaxø'øwa'añän. Jaduhñägä pa'amjäya'ayhajxy jaduñ näje'e miøcpøgät coogä Pedro yhahapc hajxy ñä'ä páatät maa hajxy hänajty quio'na'ayän cøjxcøxp, møød to'ogyquiøxp. ¹⁶ Mayyä pa'amjäya'ayhajxy hänajty jim yajmečhii Jerusalén, møød ja'a hajxy haxøøgpä ca'a hoybä møødpä, ja'a hajxy hänajty tsohmä Jerusaléncajptpa'a mäwiingón. Nägøxiä hajxy hänajty yajmøcpøgyii.

¹⁷ Coø teedywiindsønñhajxy jaduñ miädoyhajty coø

pa'amjäya'ayhajxy hänajty may tøø wyi'li miøcpøcy, mänit hajxy nägø'ø nädecypiä jiootma'ty, møødä saduceodøjc-hajxy. Hiḵ, cabä apóstoldøjc-hajxy hänajty yajmädsogyii coo hajxy hänajty tehngahnä wyi'li yajnähiḵø'øy ja'a Jesúscøxpä. ¹⁸ Mänitä apóstoldøjc-hajxy hoy chumyii. ¹⁹ Mänitcoodsä Diosmoonsä ja'a pujxtøghaaw hoy yaghawa'ačh. Mänitä apóstoldøjc-hajxy yhøxwoobädsøømä ja'a Diosmóonsäm. ²⁰ Mänit hajxy ñämaayyä:

—Coo jiobö'øwät, mänit hajxy jim mnócxät maa tsajtøjcän. Jimä cu'ug hajxy myajnähiḵø'øwät neby hajxy ñähwä'adsät, neby hajxy jaduhḵ jiuğyhädät cøjxta'axiøø nebiä Dios jiuğyhatiän —nøømä Diosmoonsä miänaañ.

²¹ Coo jioböøyy, mänitä apóstoldøjc-hajxy jim jiaančh nøcxy tsajtøgooty neby hajxy hänajty tøø ñäma'ayiiän ja'a Diosmóonsäm. Mänitä cu'ug hajxy tiägøøyy yajnähiḵøøbiä.

Mänitä teedywiindsøñhajxy miänaañ coo hajxy nägøxiä yhamugó'øwät juntahajpä, møødä majtøjc-hajxy israelítabä. Mänit hajxy miänaañ coo tsumyhäna'c-hajxy jim yajmedsøjät maa junta hajxy hänajty yagjadyiiän. ²² Coo policíashajxy jim miejch maa pujxtøjcän, cab pøñ hänajty jiibiän. Mänitä policíashajxy wyiimbijty. ²³ Mänit hajxy miänaañ:

—Coo højts jim nmejch maa pujxtøjcän, je'enä hänajty hoy yhaawguiičhä. Jimä soldadohajxy hänajty yhadäna'ayñä maa pujxtøghaawän. Pero coo højts jiiby nja tøjtägøøyy, cab pøñ hänajty jiibiän —nøømä policíashajxy miänaañ.

²⁴ Coo teedywiindsøñhajxy jaduhḵ miädooyy, møødä tsajtøjcueendähajpä wyiindsøñhajxy, møødä møjteedywiindsón, mänit hajxy jiaančh tehḵ yagjuøøyy. Cab hajxy hänajty ñajuø'øy tii hänajty jájtäp túunäp. ²⁵ Mänitä

jäya'ay tu'ug miejch maa teedywiindsøn_hajxy hänäjty jiuntahatiän. Mänitä craa miänaañ:

—Ximä cu'ug wyi'i yajnäyägumbä tsajtøgooty —nömä teedywiindsøn_hajxy ñämaayyä.

²⁶ Mänitä apóstoldøjc-hajxy hoy wioyii. Ja'a tsajtøjcueendähajpähajxy hoy miäwoy møødä policiashajxy. Hahoy haweenä apóstoldøjc-hajxy jaduh jim yajmejtsä maa junta hänäjty jiadyiijän. Hix, tsähgøøbiø policiashajxy hänäjty coo hajxy ñä'a paga'ads ñä'a pawobøøjät ja'a cú'ugäm. ²⁷ Coo apóstoldøjc-hajxy jim wiomejtsä maa junta hänäjty jiadyiijän, mänit hajxy jim yajnøcxä maa møjteedywiindsønä wyiinduumän. Mänitä apóstoldøjc-hajxy ñämaayyä:

²⁸ —Tøø højts mijts nja näma'ay coo hajxy mga'a nä'ägädä yajnäñät ja'a dijuuntä Jesúscøxpä. Pero cab højts mijtsä nmädia'agy tøø xquiudiuunä. Tøø cu'ug hajxy jaduh mgøxy yajnä'øy, mäduhñtiä hajxy yaa chäna'ay Jerusalén. Y højts mijts jaduh xjia wi'i yajnähd-sømaamb cooc tyijy højtsä dijunto Jesús nyajyagho'cä.

²⁹ Mänitä Pedrohajxy yhadsooyy møødä jiamiøødhajxy: —Cab yhahixø'øy coo højtsä jäya'ay miädia'agy ngudiúunät, cahnä højtsä Dios miädia'agy hänäjty ngudiuunä. ³⁰ Coo mijtsä Jesús myajyujmänoonä cruzcøxp, mänitä Dios ja'a Jesús yagjuypiojtägajch, ja'a højtsä nhapä ndeedyhjätm jecy wyiingudsähgøøyyäbä.

³¹ Mänitä Dios ja'a Jesús cuhdujt miooyy coo Jesús jim miähané'emät tsajpootyp maa Dios yhahooyhaampiän. Coo judíos ja'a yhaxøøgcuhdujt hajxy ñajtshixø'øwät, jaduhnä piojpä quiädieeybä hajxy jaduh yajnähwaats yajcuhwáatsäxät Jesúsäm. ³² Højtsä tøyhajt nyejpy coo Jesús jiuypiojtägajch coo hänäjty tøø yho'ogy. Jaaná jaduhnä Dioshespíritu tøyhajt yejpä coo Jesús jiuypiojty. Pønjetiä Dios ja'a miädia'agy jaduh cudiúunäp, je'e

ja'a Dios ja'a yhEspíritu miooby —jaduhñä Pedrohajxy miänaañ.

³³ Coo teedywiindsønñhajxy jaduññ miädooyy, mänit hajxy jiaančh tehñ jiootma'ty. Mänit hajxy jaduññ jia mänaañ coo Pedrohajxy yagho'ogóøjät. ³⁴ Jimä fariseo hänajty tu'ug teedywiindsønñhagujc. Jue'e hänajty xiøhaty Gamaliel. Ley-yajñähixøøbiä hänajty tiuunghajpy. Jaančh tehñ wyiingudsähgøøyyäp hänajty je'e ja'a cú'ugäm. Mänit tiänaayyø'cy. Mänit yhanehmy coo apóstoldøjc-hajxy nõcxy yajpädsømyii tu'habaquiä. ³⁵ Mänitä Gamaliel ja'a jiamiøødtøjc ñämaayy:

—Mägu'ughajpädøjc, huuc wiinmahñdyhat hajxy hodiägaamby neby yø'ø häna'c hajxy mduna'añ. ³⁶ Huuc jahmiets hajxy nebiä Teudas jecy jiajtiän. Mänit jootmøj ñibiädaacä. Mänit ñiñänøømä cooc tyjy miøjjäya'ay jiaančhjäya'ayä. Mänit piadu'ubøjcä nämädaaxmägo'x jäya'ay. Mänitä Teudashajxy tiägøøyy tsiptuumä. Mänitä Teudas yagho'cä. Ja'a soldadohajxy jaduññ mäyagho'c. Mänitä Teudas jiamiøødhajxy xii yaa ñøcxøøyy. Mänitä tsip jaduññ yhamaadiujnä. ³⁷ Mänitä tsip wiingpä jadähooc chohñdáaccumbä mänaa censo hajxy hänajty yajpädø'øguiän. Ja'a craa Judas ja'a tsip jaduññ yajtsohñdaac, ja'a hänajty jim tsohmbä Galilea. Mänitä cu'ug may piadu'ubøjcäbä. Mänitä Judas yaghó'cäbä ja'a soldadohajxy. Jaduhñä Judas jiamiøødhajxy xii yaa ñøcxøøbiä. ³⁸ Paady, høxmats yø'ø häna'c hajxy. Cab jaduññ yhähixø'øy coo hajxy nej mdúnät. Hix, pø yhamdsoo wiinmahñdy hajxy jaduññ yajtuumby, cab jaduññ yhoyó'øwät; tu'umá'adäp jaduññ. ³⁹ Pero pø yø'ø häna'cä Dios wyiinmahñdy hajxy yajtuunäp, cab hajxy jaduññ hoy mgapxadúgät. Hix, jaduññ quiähxó'øgät nejpiä Dios hajxy hänajty mmädsiphajpiän —jaduhñä teedywiindsønñhajxy

ñämaayyä.

Jiaančh mǎbøjc hajxy jaduħñ nebiä Gamaliel miänaañän.

⁴⁰ Mänitǎ apóstoldøjc-hajxy jadähooc quiuyaaxøyyä tøgooty. Mänit hajxy wiobho'cä. Mänit hajxy yhanehmä coo Jesús hajxy quia'a capxpáatnät. Mänit hajxy ñajtsmadsøyyä. ⁴¹ Xoondáacǎp hajxy tiøjpǎdsømy maa junta hǎnajty jiadyiijǎn. Paady hajxy hǎnajty xioonda'agy, hiḡ, hahixøøby hǎnajty jaduħñ coo hajxy hočhǎndiuunǎ chaačhpógät ja'a Jesúscøxpǎ. ⁴² Mänit hajxy tiägøguiumbä yajñähixøøbiä ja'a Jesúscøxpǎ, tsajtøgooty møød tøgootypaady. Tehngahnä hajxy hǎnajty yajñähixø'øy jøjwidsø'ø.

6

¹ Tehngahnä mǎbøjpǎdøjc-hajxy hǎnajty jiaančh tehmiayø'øy. Jaduħñ hajxy hǎnajty quiuhdujthaty coo yaamgto'oxy cay hu'ugy hajxy jabom-jabom mio'owøøjät. Cujwa'xiä mǎbøjpǎdøjc-hajxy hǎnajty quiapxy hagriego. Cujwa'xiä hajxy hǎnajty quiapxy hahebreo. Ja'a hajxy hǎnajty capxpǎ hagriego, mänit hajxy tiägøøyy mänaambä coo yaamgto'oxy cay hu'ugy hajxy hǎnajty pedyii quia'a móoyyänä, ja'a hajxy hǎnajty capxpǎ hagriego. Høxtä yajtsip yajma'adøøby hajxy hǎnajty ja'a yaamgto'oxycøxpǎ.

² Mänitǎ apóstoldøjc ja'a nämajmetspǎhajxy miänaañ coo mǎbøjpǎdøjc hajxy nägøxiä yhamugó'øwät. Mänitǎ apóstoldøjc-hajxy miänaañ:

—Mägu'ughajpǎdøjc, cab jaduħñ yhahixø'øy coo højtsǎ cay hu'ugy njaac yajwǎ'xät tehngahnä. Hiḡ, cab højtsǎ Diosmädia'agy jaduħñ hoy ngapxwa'xaannä.

³ Paadiä, hahixøøby jaduħñ coo hajxy mniwyiimbíwøøjät näjuxtujc coo cay hu'ugy hajxy yajwǎ'xät. Jue'e hajxy mwiimbíwǎp mädyii hoyhǎna'c, mädyii

Dioshespíritumøød, mädyii jajp najuøøby. ⁴ Y højts ja'a nämajmetspä, tehngahnä højtsä Dios nba'ya'axa'añ. Tehngahnä højtsä miädia'agy nyajnahixø'øwaanä —nømä apóstoldøjc-hajxy miänaañ.

⁵ Mänitä mäbøjpädøjc-hajxy nägøxiä cojyquiapxy miähmøøyy pønjaty hajxy hänajty wyiimbiwaamby. Jue'e hajxy jaduhñ wiimbiiwä, ja'a Esteban, møødä Felipe, møødä Prócoro, møødä Nicanor, møødä Timón, møødä Parmenas, møødä Nicolás. Haa ja'a Esteban, hoyyä Diosmädia'agy hänajty jiaançh tehñ miäböcy. Miøødä Dioshespíritu hänajty je'e. Haa ja'a Nicolás, Antioquía hänajty chooñ. Coø hänajty tøø miøjjø'øy, mänit jaduhñ tiägøøyy maa judíos quiuhdujthajxiän. ⁶ Mänitä näjuxtupähajxy jim wioonøcxä apóstolwiinduumhajxy. Coø näjuxtupähajxy jim miejch, mänit hajxy quio'ønähgajpä ja'a apóstoldøjc. Mänitä apóstoldøjcä Dios hajxy pia'yaaxy coø näjuxtupä cuhdujt hajxy mio'owøøjät coø hajxy jaduhñ tiúnät nebiä apóstoldøjc-hajxy hänajty tiuñän.

⁷ Tehngahnä Diosmädia'agy hänajty yhawa'xø'øy. Mayøøbyñä ja'a mäbøjpädøjc-hajxy hänajty tehngahnä jim Jerusalén. Mayyä teedywiindsønñhajxy hänajty miäbøjpä.

⁸ Haa ja'a Esteban, miøødä Diosmäjaa hänajty je'e. Dioswiinguexy hänajty jaduhñ. Mänit tiägøøyy pa'amyaj-najxpä maa cu'ugän. Hoy-yagjuøøñä hänajty jaduhñ wyi'i tiuñ. ⁹ Mänitä judíos ja'a Esteban hajxy näje'e tiägøøyy yajcapxiøøbiä nebiatiä Esteban hänajty yajnahixø'øy. Tøø hajxy hänajty yhity nebiä cudoogø'øybän. Pero tøø hajxy hänajty yhøxmájtsänä. Jimä yhamdsoo tsajtøjc hajxy hänajty miøødä. Jäguembaady hajxy hänajty chooñ wiinghagajptjaty, møød jim Cirene, møød jim Cilicia-naaxooty,

møød jim̄ Asia-naaxooty. ¹⁰ Pero cab hajxy hānajty miājā-da'aga'añ je'eguiøxpā coo Esteban hānajty jiaaņch teh̄m jiaty mādia'ag. Hix, miøødā Esteban ja'a Dioswiinmahñdy hānajty nebiaty hānajty mio'oyii ja'a Dioshesp̄ritām. ¹¹ Mānitā judiøshajxy quiojyquiapxytiuuñ coo wiinghā-na'c hajxy miājúyāt coo weenā Esteban ñāhwaambedyii cooc tyijy ja'a Moisés hānajty haxøøg tøø ñānømyii møødā Dios. ¹² Coo Esteban jaduhñ ñāhwaambejtā, mānitā cu'ughajxy hoyhoy jiootma'ty, møødā majtøjc-hajxy, møødā ley-yajñāhixøøbiädøjc-hajxy. Mānitā Esteban yajmujcā. Mānit miajtsā. Mānit yajnøcxā maa teedywiindsønwiinduumhajxiän, maa junta hajxy hānajty yagjadyiijän. ¹³ Mānitā wiinghāna'c-hajxy yajmejtsā maa junta hānajty jiadyiijän. Mānitā Esteban tiägøøyyā ñāhwaambéjtābā:

—Tehngahn̄ yø'ø craa hädaa tsajtøjc haxøøg ñānømy maa Dios hajxy nwiingudsähgøøyyāmān. Jaduhñā ley haxøøg ñānøømbā, ja'a Moisés jecy quiujáhyyābā. ¹⁴ Jaduhñ højts nmādooyy coo jāya'ayhajxy miānaambā cooc tyijy ja'a Jesús Nazaretpā hädaa tsajtøjc yajma'ada'añ, cooc tyijy ja'a cuhdujt yajtägatsa'añ, ja'a Moisés hajxy jecy xyajmāñāhgueegøøyyāmbā —nømä Esteban ñāhwaambejtā.

¹⁵ Mānitā tuungmøødpā Esteban hajxy wyiinhee'ppejty, māduhñtiā hajxy hānajty jim̄ yhäña'ay maa junta hānajty jiadyiijän. Haamb tsāmaambā Esteban wyiin jiojpp hānajty quiāhxø'øgy nebiā Diosmoonsā wyiin jiojphajxy quiāhxø'øguiän, ja'a hajxy jim̄ hiipā tsajpootyp.

7

¹ Mānitā teedywiindsønā Esteban miāyajtøoyy:

—Nej, jaančh tøyhajt jaduhñā nej miičh yø'ø häna'c xñānømiän.

² Mänitá Esteban yhadsooyy:

—Majtøjc, puhya'adiøjc, høøchä nmädia'agy hajxy huuc hamädoowhíjtäc. Ja'a Abraham hajxy jecy nhaphajt ndeedyhíjtäm. Jim hänajty chäna'aynä Mesopotamia-naaxooty maa Caldeabä-jäya'ayhajxy hänajty chäna'ayän. Cahnä Abraham hänajty jim jibajnaxynä maa naax hänajty xiøhatiän Harán. Mänitá Dios tsajpootypä jim ñäguehxtø'xy maa Abraham wyiinduumän. ³ Mänitá Dios ja'a Abraham ñämaayy: “Mdsóonäp yaa maa mnaax maa mgajptän. Mnähgué'egäbä mjujy mmägu'ug. Jim mnøcxät maaçh miiçh nwoonøcxa'añän. Mänitøch miiçh jim nyajnähixø'owät maa mdsänaadiaacpøgät”, nomä Abraham jecy nämaayy. ⁴ Mänitá Abraham jim jiaançh tsohnä Mesopotamia. Mänit jim ñøcxy tsänaadiaacpøjpä Harán-naaxooty. Pero cab jim jecy yhiyty Harán-naaxooty. Coø Abraham tieedy yho'cy, mänit jim chóhngumbä. Mänitá Dios ja'a Abraham yaa wioomejch hädaa yaabä naax hädaa yaabä cajpt maa hajxy jäda'ahaty nhíjtäm. ⁵ Pero cabä Dios ja'a Abraham cuhdujt ñä'ägä mooyy ni weeñtiä coø yaa chänaadiaacpøgät. Jaduhnä Abraham cuhdujt ñä'a mooyy coø yaa ñä'a hahídät. Mänitá Dios ja'a Abraham yajwiinwaanøoyy coogä cuhdujt hänajty mio'owa'añ coø yhap yhoc-hajxy yaa chänáañät coø Abraham hänajty tøø yho'ogy, hoyyä Abraham yhuung hänajty quia'a jagä jiiä mänaa jaduhñ yajwiinwaanøoyyän. ⁶ Jaduhnä Dios jiaac mänaañ coogä Abraham yhap yhoc-hajxy hänajty wiingnaaxooty nøcxy yhadsäna'awa'añ, møød coog hajxy hänajty yhida'añ nebiä cudoogø'oybän mädaaxmägo'xjumøjt, møød coog hajxy tsaächtiuñ yhida'añ. ⁷ Mänitá Dios miänáangumbä: “Coo miiçhäh mhapä mhoc-hajxy hänajty tøø yagjaamduñ tøø

yajtsaächtiuñ, mäníthøchä jäya'ay nyajcumädowa'añ, ja'a miichä mhapä mhoc hänäjty tøø xjiaamduun tøø xchaaächtiúunäbä. Mänitä mhapä mhoc-hajxy jim choona'añ. Mänit hajxy yaa myina'añ. Yaačh hajxy jaduñ xwyiingudsähgø'øwa'añ.”⁸ Coo Dios ja'a Abraham jaduñ yajmøødmädiaacy, yajcuhdujx hajxy jaduñ neby hajxy jaduñ miädiaaquiän. Mänitä Dios ja'a Abraham yhanemy coo Abrahamhajxy yajcircuncidarhädät, møødä yhuunghajxy, møødä yhapä yhoc-hajxy. Jaduñä hijxtahnd miähmøøyy coo Dios ja'a Abraham jaduñ miøødyajcuhdujcy. Paadiä, coo Abraham yhuung Isaac jiaančh miiñ jiaančh cahy, cuductujxøø ja'a Abraham ja'a yhuung jiaančh circuncidarhajty. Y coo Isaac hänäjty tøø miøjjø'øy, jaduñä yhuung Jacob tiuumbä. Y ja'a Jacob, jaanä jaduñä ñøøx miajc yajpanøcxpä, ja'a nämajmetspä, ja'a højts jecy nhaphajt ndeedyhajtämbä.

⁹ 'Jue'e Jacob yhuung hänäjty tu'ug xiøhaty José. Coo José hänäjty jiaančh tehñ chogyii ja'a tiéediäm, paadiä José yhajchhajxy jiootma'ty. Mänitä José jim quiudoogøøyyä Egipto-naaxooty. José yhajchhajxy jaduñ jatcøøyy. Pero tehngahnä Dios ja'a José hänäjty cwieendähaty. ¹⁰ Coo José hänäjty hoyhoy tøø chaaächtiuñii, mänit yajnähwaatsä ja'a Diósäm. Mänitä José wiinmahñdy miooyä. Mänitä Dios miänaañ coo José quiumayøøjät ja'a Faraóngäm, ja'a hänäjty jim tuumbä gobiernä Egipto-naaxooty. Mänitä Faraón ja'a José wyiinguejxy coo José jim yhané'emät mäduhñtiä Egipto-naax, møød jimbaady maa Faraón tiøjcän.

¹¹ 'Mänitä yuuxøø hoyhoy jiajtä jim Egipto møød jim Canaán-naaxooty. Mänit højtsä nhapä ndeedyhajxy jiaančh tehñ chaačhpøjcy ja'a yuugøxpä, coo cay hu'ugy hänäjty jim quia'a hijnä. ¹² Pero coo Jacob jaduñ miädoyhajty coo trigo hänäjty jim yajpaady Egipto, mänitä

ñøøx miajc jim̄ quiejxy trigojuubiä. Coo Jacob yhuunghajxy yhoočohñ̄ jayøbajt, cabä José choj høxcajpä ja'a yhájchäm. ¹³ Coo hajxy miämetsc-hoocpä yhoodiägajch, mänitä José ñiñägäpxä. Mänit yhöxcájpänä. Mänitä Faraón ñajuøøñä coo José yhajchhajxy hänajty je'e. ¹⁴ Mänitä José quiapxyñäguejxy coo tieedyhajxy jiiby ween miänacy Egipto, møødä jiuju miägu'ughajxy nägøxiä. Jue'e hajxy hänajty nägøxiä, nädägøøghi-i'xcumajmocx. ¹⁵ Mänitä Jacobhajxy jiiby jiaančh hädaacnä Egipto møødä yhuunghajxy. Jiiby hajxy nägøxiä yho'taacy, ja'a hajxy jecy nhaphajt ndeedyhájtämbä. ¹⁶ Cujequiä Jacob piajc-hajxy yagjødsohññájxäxä møødä José piajc. Jimä piajc-hajxy yajnøcxäxä maa cajpt hänajty xiøhatiän Siquem. Jim̄ hajxy hoy ñaaxtägøødiägach maa Abraham ja'a naax̄ hänajty tøø jiuuyän. Ja'a Hamor yhuungä naax̄ hajxy too'c.

¹⁷ 'Coo hänajty yhabaadaannä coo Dios hänajty yajtøjiada'añ nebiä Abraham hänajty tøø yajwiinwaanø'oyi-ijän, tøø højtsä nhaphájtämä ndeedyhájtämhajxy hänajty miayøøñä jim̄ Egipto. ¹⁸ Mänitä wiinggobiernä jim̄ tiägøøyy tuumbä Egipto-naaxooty. Cabä gobiernä miøjpädaacy nebiä José hänajty tøø tiuñän. ¹⁹ Mänit højtsä nhaphájtämä ndeedyhájtämhajxy wyiinhøñä. Ja'a gobiernä jaduñ̄ mäwiinhøñ̄. Mänit hajxy jiaamduunä chaächtiuunä. Mänit hajxy yhanehmä hadsip coo yhuung hajxy yhöxtseenät yhöxcónät, ja'a naammiñ̄ ja'a naammechpä, coo hajxy jaduñ̄ ween yho'ogy. ²⁰ Mänitä Moisés myiiñguiahy. Yajxón̄ jiaančh teh̄m̄ miaaxhuunghajty. Cabä Moisés yhöxtsehnä nebiä gobiernä hänajty tøø jia hane'emiän. Yu'učhä Moisés yaghijtä tægøøgp'o tøgooty. ²¹ Coo Moisés hänajty hoy yu'učh quia'a hi-daannä, mänitä gobiernä tio'oxyhuungä Moisés yohbi-aaty. Mänit yajtsoocy nebiä hamdsoo huungän. ²² Coo

Moisés miõjjøøyy, mänitä cuhdujt cõxiä yajwiinhixøøyyä nebiä egipcioshajxy hänajty quiuhdujthatiän. Jaančh tehṁ jiajp jaduḥṅ piädsøømy. Jaančh tehṁ yajxõṅ hänajty quiapxy miädia'agy nebiä jajp nebiä najuøøbiän. Jaančh tehṁ yhoy hänajty miähane'emy.

²³ 'Coo Moisés jiumøjt juxychägui'x yhabejty, mänit wyiinmaadiaacy coo ja'a miägunaax nõcxy quiuhixa'añ. ²⁴ Jimä Moisés ja'a miägunaax hänajty tu'ug chaačhtiuñii ja'a egipcio-jäyá'ayäm. Coo Moisés jaduḥṅ yhijsy, mänitä miägunaax ñäwaañ. Mänitä egipcio-jäya'ay yagho'cy, ja'a hänajty mädsaačhtiuumbä. ²⁵ Paadiä Moisés jaduḥṅ jiatcøøyy, jaduḥṅ hänajty tiajy miay coo miägunaaxhajxy hänajty tøø miäböcy coo Moisés hänajty tøø wyiinguexyii ja'a Diósäm coo miägunaax jaduḥṅ yajñähwá'adsät. Pero cab hajxy jaduḥṅ ñä'a mäböjcy. ²⁶ Cujaboom, jimä israelitahajxy hänajty nämetsc ñiguioxyii. Coo Moisés jaduḥṅ yhijsy, mänit jia mänaañ coo hajxy ñiyhøxmadsoøjät. Mänit miänaañ: “Mägu'ughajpädøjc, jue'e mijts jaduḥṅ, mdu'ugcunaax mijts jaduḥṅ. Cab jaduḥṅ yhahixø'oy coo hajxy jaduḥṅ mniguioxøøjät.” ²⁷ Mänitä Moisés yhøxjahmä tu'jäya'ay, ja'a hänajty mäjäda'agaambä. Mänitä Moisés ñämaayyä: “Põṅ miičh tøø xpiäda'agy coo højts miičh xyhané'emät. ²⁸ Nej, jaduḥṅ miičh mdaj mmaabiä coočh miičh xyagho'ogaambä nej miičhä egipcio-jäya'ay häxøøyy myagho'quiän.” ²⁹ Coo Moisés jaduḥṅ miädooyy, mänit piäyø'cy. Mänit jim nõcxy jäguem maa naax hänajty xiøhatiän Madián. Mänit jim tiägøøyy hadsänaabiä. Mänitä jäya'ay wyiingpøjcy. Mänitä huung hajxy metsc piaaty.

³⁰ 'Coo Moisés hänajty jim tøø yhijnä Madián juxychägui'xjumøjt, mänit jim tiägøøyy wädijsä pactuum, jim mädooyyä maa ja'a tuṅ hänajty xiøhatiän Sinaí. Mänitä Moisés yhijsy coo ja'a wädsats hänajty tioy. Mänitä Dios-

moonsä tu'ug ñäguehxtø'xy jøonhaajiooty. Tsajpootyp hänajty tøø choon. ³¹ Coo ja'a Moisés jaduñ yhiixy, mänit jaduñ jiaanč tehñ yagjuøøyy. Mänitä Dios ja'a Moisés ñämaayy: ³² “Høøch Dioshajp. Høøchä Abrahamhajxy jecy xwyiingudsähgøøyy, møødä Isaac, møødä Jacob, ja'a miič jecy mhaphajt mdeedyhajtäbä.” Mänitä Moisés tiägøøyy tsäyuubiä. Jaanč tehñ chähgøøby hänajty jaduñ. Cab hänajty jim ñä'ägä møjheeba'añ maa hänajty miägapxyiijän. ³³ Mänitä Moisés ñämäaayyägumbä: “Jen yø'ø mgø'øg. Høøch nwiinduum miič yaa mdäna'ay. ³⁴ Tøøch nhixy coočä ngu'ughajxy jim jiaanč tehñ chaačhpøcy Egipto-naaxooty. Tøøch nmädooy coo hajxy wyi'i jiø'øy wyi'i xiuuč. Páadyhöch yaa tøø ngäda'agy hädaa yaabä naaxwiin, ja'a ngú'ughöch nyajnáhwa'ads nyajcuhwa'adsaamby. Miič jim nguexaamby Egipto yajnáhwaatspä”, nømä Dios miänaañ.

³⁵ Mänitä Esteban jiaac mädiaacy:

—Tøø ja'a Moisés ja'a miädia'agy hänajty quia'a mäböjcäxä. Ja'a yhamdsoo miägunaaxhajxy hänajty tøø quia'a mäböcy. Mänit hajxy miänaañ: “Pøn miič tøø xwyiinguexy coo mmøjhädät, coo mmähané'emät.” Hoyyä Moisés hänajty jaduñ tøø jia näma'ayii, mänitä Dios ja'a Moisés wyiinguejxy wiindsønhajpä maa ja'a quiu'ugän, coo hajxy jaduñ ñähwa'ads quiuhwá'adsät. Ja'a Diosmoonsä ja'a Moisés jaduñ najtsapxøøyyä, ja'a hänajty tøø ñäguehxtø'xiäbä maa ja'a wädsats hänajty tioyyän. ³⁶ Mänitä Moisés ja'a hoy-yagjuøøñäjatypä may jajcähxø'cy jim Egipto-naaxooty. Mänitä miägunaax jim hoy wioobädsømy. Majatiä Moiséshajxy hänajty wiädity, jajcähxø'piä Moisés ja'a hoy-yagjuøøñäjatypä hänajty, møød jim maa ja'a Tsaptsmejiän, møød jim pactuum. Juxychägui'xjumøjt hajxy jim wiädijty pactuum. ³⁷ Mänitä Moisés ja'a miägunaax ñämaayy: “Nébiöchä

Dios tøø xwyiinguexiän coo mijts nyajnähwá'adsät, jaaná jaduhnä Dios wiinghäna'c wyiinguexaambä, ja'a jaac miimbä ja'a jaac cahbä. Mijtsä mmägunaax jaduhñ pädsømaamb. Naxiä miädia'agy hajxy mdehm quiudiúunät waambaty hänäjty miäna'ana'añ", nømä Moisés jecy miänaañ. ³⁸ Hanäguipxiä Moisés ja'a miägunaax jim miøødwädiyty pactuum, ja'a højts nhaphajt ndeedyháltäm. Coø hajxy jim miejch maa ja'a tun hänäjty xiøhatiän Sinaí, mänitä Diosmoonsä ja'a Moisés jim tu'ug miägapxy, ja'a hänäjty jim tsohmbä tsajpootyp. Mänitä Moisés ja'a Diosmädia'agy ñajtsapxøøyyä. Paady jaduhñ ñajtsapxøøyyä, coø højts jaduhñ xyajmänähgueegøøyyämät. Ja'a Diosmädia'agy, cab jaduhñ mänaaxøø quiuhdägoyya'añ.

³⁹ 'Pero cabä Moisés ja'a miädia'agy hänäjty yaj-tunäänäxä. Ja'a højts nhaphajt ndeedyháltämhajxy hänäjty ca'a cudiunaamb. Jaduhñä jioot hajxy hänäjty tøø piäda'agy coø hajxy hänäjty wyiimbida'añ, coø hajxy hänäjty jim ñøcxtägatsa'añ Egipto. ⁴⁰ Jimä Moisés ja'a piuhya'ay hänäjty tu'ug xiøhaty Aarón. Coø ja'a Moisés hänäjty tøø ñøcxy tunmøjc, mänitä cu'ugä Aarón hajxy ñämaayy: "Huuc tunä mayhajt, højtsä saandä mejt-stägøøg hädiúunäc, jaduhñ højts nwiingudsähgø'øwät. Je'e højts jaduhñ xwyiinwówäp. Ja'a Moisés, ja'a højts tøø xwiøobädsøømämbä jim Egipto-naaxooty, cab jaduhñ yajnajuø'øy neby jaduhñ tøø jiaty tøø yhabety", nømä Aarón ñämaayy. ⁴¹ Mänitä saandä hajxy yhädiuun wa-jhuunghahädiuunnaxy. Mänitä saandä hajxy tiägøøyy wiingudsähgøøbiä. Mänitä animal hajxy tiägøøyy yojxpä ja'a saandäcøxpä. Mänitä saandä hajxy wyiinxoondaacy, ja'a hajxy hänäjty hamdsoo tøø yhädiúñäbä. ⁴² Mänitä Dios ja'a tsaangu'ug piuhwaatsnä. Mänit ñähgueecnä, je'eguiøxpä coø ja'a xøø hajxy hänäjty tøø tiägø'øy wiin-

gudsähgøobiä mөөdä po'o mөөdä madsa'a. Hiḡ, jaduḡ
jim myiḡ cujaay maa ja'a profeta jecy quiujahyyän:

Mijts Israelpäjäya'ay,

mānaa hajxy jecy mwädiḡiän pactuum juxy-
chägui'xjumøjt,

ca'a yhøøhcøxpä ja'a animal hajxy mwi'i yojxy,

ca'a yhøøchä mijts xwyiingudsähgøøyy.

⁴³ Caj pues, ca'a yhøøchä.

Je'e hajxy mwiingudsähgøøyy ja'a saandä hānajty xøha-
jpä Moloc.

Je'e chajtøjc-hahädiuunḡaxy hajxy mmädajnajxä, mөөdä
saandä Renfán ja'a miadsa'ahahädiuunḡaxy.

Hamdsoohaambiä saandä hajxy mhädiuunḡ neby hajxy
jaduḡ mwiingudsähgø'øwät.

Coo hajxy jaduḡ mjatcø'øy, paady mijts nhøxquejxpäd-
søma'añ maa ja'a mhamdsoo naaxhajxiän.

Jäguem mijts nguexa'añ Babilonia-nānaxy.

Jaduḡ jim myiḡ cujaay maa ja'a Diosmädia'aguiän.

⁴⁴ Hoorä, mānaa højts nhaphajt ndeedyhājtamhajxy
jecy wiädiḡiän pactuum, carpa-tøbia'cä Dios hajxy hā-
najty wyiingudsähgø'øy. Tsajtøjcä carpa-tøy hajxy hā-
najty wia'añ. Hoy ñä'ä majatiä carpa hajxy hānajty
ñä'ä tøy. Jaduḡnä carpa-tøy hajxy yhädiuunḡ nebiä Dios
ja'a Moisés ja'a hijxtahnd jecy yaghijxiän coo jaduḡ
piahädiúnät. ⁴⁵ Ja'a nhaphajt ja'a ndeedyhājtamhajxy,
ja'a hajxy jaac pühwäbä jaac hi'cäbä, tehḡgahnä cuhdujt
hajxy hānajty jiaac panøcxy coo ja'a Dios hajxy hānajty
wyiingudsähgø'øy carpa-tøbia'c. Jaduḡ hajxy hānajty
jiaac paduññä mānaa ja'a Josué hajxy jim wioonøcxyiijän
wiinghagajpt maa ja'a wiingjäya'ayhajxy hānajty chā-
na'ayän. Coo ja'a nhaphajt ja'a ndeedyhājtamä naax
hajxy ñädägøøyy tsiptuumḡbä, ja'a Dioscøxpä hajxy miäjä-
daacy. Ja'a miädsiphajxy, cøjxä ñaax hajxy yhøxpäyø'øgy.

Y coo ja'a David cujecy tiägøøyy gobiernähajpä, je'enä ja'a nhaphajt ja'a ndeedyhajtämä cuhdujt hajxy hänajty jiaac paduñ coo ja'a Dios hajxy hänajty wyiingudsähgøøy carpa-tøbia'c, ja'a hajxy hänajty tøø jiaac tehñ piú'uyäbä, ja'a hajxy hänajty tøø jiaac tehñ yhi'iguiäbä. ⁴⁶ Ja'a David, jaanč tehñ quiumaabiädsøøm jaaya'ay maa ja'a Diosän. Mänitä David ja'a Dios cuhdujt miäyujwaañ coo ja'a tsajtøjc yhädiúnät maa ja'a Jacob yhap yhoc ja'a Dios hajxy jaduhñ pia'yá'axät. ⁴⁷ Ca'a Diavitä ja'a tsajtøjc hädiuun ja'a Dioscøxpä. Ja'a David ja'a yhuung Salomón, je'edsä tsajtøjc jaanč hädiuun. ⁴⁸ Pero ja'a Dios tsajpootypä, cab jaduhñ tiehm yhity tsajtøgooty, ja'a jäya'ayhajxy yhädiuumbiä. Jaduhñä profeta tu'ug jecy quiujahy coogä Dios miänaañ:

⁴⁹ Høøch Dioshajp. Yaač nhäña'ay tsajpootyp.

Yaač nmähane'emy. Jiiby naaxwiin, jiiybhøchä ndecy nyaghity.

Cábøchä tøjc nyajmaajiaty maač nbóo'xät. Cab jaduhñ yhahixø'oy coo mijtsä tøjc xquiójjät.

Tiičhä tøjc jaduhñ nnä'ä wá'anät.

⁵⁰ Haa ca'a, høøch cøxiä tøø nhuuc hädiuumbä mäduhñtiä yaa tsajpootypä møød jiiby naaxwiin, nømä Dios miänaañ.

⁵¹ Mänitä Esteban jiaac miänaañ:

—Ja'a mijtsä mhapä mdeedyhajxy ja'a jecypiä haampiä, jaanč tehñ quiuhxex hajxy hijty, nebiä Diosmädia'agy hajxy ca'a mäßøjpän. Jaanä jaduhñ mijtspä, caj mijtsä Diosmädia'agy mmäßøgaambä. Høxtä Dioshespiritupaady hajxy jaduhñ homiänaajä mmädsiphaty. ⁵² Ja'a mijtsä mhapä mdeedyhajxy ja'a jecypiä haampiä, quiøxy jaamduun quiøxy tsaächtiiuun ja'a profetadøjc hajxy jecy, ja'a Dios hänajty tøø wyiinguéxiäbä coo ja'a mädia'agy hajxy yajwá'xät

coogä Dios ja'a yHuung hänajty yaa quiexa'añ hädaa yaabä naaxwiin, ja'a pojpa cädieey ca'a møødpä. Høxtä yagho'cä ja'a profetadøjc-hajxy jaduñ. Y coo ja'a Dios yHuung yaa jiaanč cädaacy, mänit mijts mgø'øyejcy coo yagho'ogøøjät. ⁵³ Coo ja'a Dios ja'a Moisés cuhdujt jecy miooyy, ja'a Diosmoonsä ja'a Moisés najtscapxøøyyä, ja'a jim tsohm̄bä tsajpootyp, mänit mijtsä mhapä mdeedy ja'a cuhdujt hajxy jaduñ mioodiägajtsä. Hoyyä Diosmoonsä ja'a cuhdujt hajxy jia yejcy, cab hajxy jaduñ mgudiuiñ —nømä Esteban miädiaacpädøøyy.

⁵⁴ Coo ja'a teedywiindsøn hajxy jaduñ miädooyy nebiä Esteban hänajty miädia'aguiän, mänitä Esteban hajxy jaduñ jiaanč tehñ miäjootma'ty. Høxtä tøøtscädajp hajxy hänajty. ⁵⁵ Pero cabä Esteban jaduñ ñä'a møjpdäacy. Hix, miøødhajpiä Esteban ja'a Dioshespíritu hänajty. Mänitä Esteban yuughee'py tsajpootyp. Mänit jaduñ yhijxy coo jim jiaanč tehñ yajxonä maa ja'a Dios yhäña'ayän. Mänitä Jesús jaduñ yhíjxäbä coo jim yhäñaabiä maa ja'a Dios ñähmøjcän yhahooyhaamby. ⁵⁶ Mänitä Esteban miänaañ:

—Huug hix hajxy. Jadúhñhøchä tsajt nhixy nebiä hawa'adspän. Ximä Jesucristo yhäña'ay Diosnähmøjc maa yhahooyhaampiän.

⁵⁷ Mäduhñtiä jäya'ayhajxy hänajty yhamädoowhity, mänit hajxy ñidiaatsmo'xä; haa ca'a, cab hajxy hänajty tehngahnä miädoowaannä nebiatiä Esteban hänajty miädi-a'agy. Mänit hajxy tiägøøyy yaaxpä jojpä møcjaty. Mänitä Esteban yajmujcä. ⁵⁸ Mänit yajnøcxä cajtpa'a hadsip. Ja'a häna'cä Esteban hajxy hänajty tøø ñähwaambétiäbä, mänitä jiocxwit hajxy nägøxiä yhøxchijy. Jimä høxcujc-häna'c hänajty tu'ug piadäna'ay, ja'a hänajty xøhajpä Saulo. Mänitä Saulo ñämaayyä coo ja'a jiocxwithajxy cwieendähajtäxät. Mänitä Esteban tiägøøyyä ca'ad-

shó'cäbä. ⁵⁹ Jimä Esteban hänajty quia'adsho'ogyii, mänit tiägøøyy Diospa'yaaxpä. Mänit miänaañ:

—Wiindsón Jesús, tunä mayhajt, høøch njuøhñdy jim wiingpøjcäc tsajpootyp.

⁶⁰ Mänitä Esteban jyijcädaacy. Mänit møc yaaxy:

—Dios, ca'a jaduñ mmøjpäda'agy nébiøch yøø häna'c xchaaçhtiuñän, hoy jia møjpoj jia møjcädieeyä.

Coo ja'a Esteban jaduñ jiaac tehñ quiapxy, mänit yho'nä.

8

¹ Y ja'a Saulo, quiumaayy je'eduhñ coo ja'a Esteban yagho'cä.

Ja'a mänitxøøbä ja'a mäbøjpädøjc-hajxy tiägøøyyä jaamduñ tsaächtiúunäbä jim Jerusalén. Mänit hajxy xii yaa ñøcxøøyy. Näje'e hajxy miähmøøyy Judea-naaxooty wiinduhmyhagajpt. Näje'e hajxy ñøcxøøbiä Samaria-naaxooty. Jagooyyä ja'a apóstolädøjc-hajxy jim jiaac mähmøøyy Jerusalén. ² Mänitä dijuuntä Esteban hoy yajnaaxtägø'øyii. Näje'e jäya'ayhajxy hoy miäyajnaaxtägø'øy, pønjatiä hojioot hänajty møød. Hoyhoyyä Esteban ñäjøøyy ñäxuu'tsä. ³ Y ja'a Saulo, tehngahnä ja'a mäbøjpädøjc hänajty jiaamduñ chaaçhtiuñ wiinduhmyhagajpt. Høxtä jäya'adiøgootypaadiä Saulo hänajty tiägø'øy. Pønjaty hänajty yajpaatp tiøgooty, mänit hajxy hänajty yhøxwich yhøxwooñii, ja'a ya'adiøjc ja'a to'oxiøjc.

⁴ Y ja'a mäbøjpädøjc-hajxy, ja'a hajxy hänajty tøø chøoñäbä Jerusalén, je'enä ja'a Diosmädia'agy hajxy hänajty tehngahnä yajwa'xy ja'a Jesúsçøxpä, majaty hajxy hänajty wiädity. ⁵ Høxtáhñdsä craa Felipehajpä, coo jim chohñ Jerusalén, mänit jim ñøcxy Samaria-cajptooty. Coo jim miejch, mänit jaduñ

tiägøøyy mädiaacpä ja'a Jesúsçxpä, coo hänajty je'e Dyiosquexiä. ⁶ Mayyä jäya'ayhajxy hänajty yhamugø'øy mädia'agyhamädoowhijpä waambatiä Felipe hänajty miäna'añ. Madiu'u ja'a Felipe hoy-yagjuøøñäjatypä hänajty yajcähxø'øgy, paadiä miädia'agy hänajty jiaanč tehṁ yhamädoowhíjtäxä. ⁷ Pønjatiä haxøøgpä ca'a hoybä hänajty møød, mänit hajxy nämay pia'amnajxy. Yáaxäp jójcäbä haxøøgpä ca'a hoybähajxy hänajty piädsomy. Jaduhñä cø'ømucypiä tecymiucypiähajxy hänajty miøcpøjpä møødä tecymia'adpähajxy. ⁸ Paadiä cu'ughajxy hänajty jiaanč tehṁ xioonda'agy jim Samaria.

⁹⁻¹¹ Jimä jäya'ay hänajty tu'ug xiøhaty Simón. Tøø ja'a magia-wiinmahñdy hänajty jejcy tiuñ jim Samaria. Tøø ja'a Simón ja'a jäya'ay hänajty jim may jiaanč tehṁ wyiinhøøñ. Jaduhñä Simón hänajty ññänomyii cooc tyijy jiaanč tehṁ miøj jiaanč tehṁ jiaančhä, je'eguiøxpä cooc tyijy ja'a magia hänajty jiaanč tehṁ jiaty. Madiu'u ja'a Simón ja'a hoy-yagjuøøñäjatypä hänajty jiaanč tehṁ yajcähxø'øgy, paadiä miädia'agy hänajty jiaanč tehṁ miäbøjcäxä nägøxiä høxtä ja'a møjtøjcpaady:

—Yø'ø Simón, jue'eda'a yø'ø, Dioswiinguexiäda'a yø'ø, paadiä møcmäjaa jaduhñ jiaanč tehṁ miøødä.

Jaduhñä Simón hänajty ñänomyii ja'a cú'ugäm. ¹² Jaduhñä Felipe hänajty yajnähiø'øy coogä Dios yhane'emy ja'a miøcmäjaahaam, møød coogä Jesús Dyioswiinguexiä. Mänitä jäya'ayhajxy may miäbøjcy näya'ay nädo'oxy. Mänit hajxy nägøxiä hoy ñäbety. ¹³ Y ja'a Simón, miäbøjc je'eduhmbä. Mänit hoy pianäbejpä. Mänitä Simón ja'a Felipe tiägøøyy møødwädiäjpä. Yagjuøøbiä Simón hänajty nebiä Felipe ja'a hoy-yagjuøøñäbä hänajty yajcähxø'øguiän.

¹⁴ Y ja'a apóstoldøjc-hajxy, ja'a hajxy hánajty tøø miähmó'øyäbä Jerusalén. Mänit hajxy miädoyhajty coogä cu'ug ja'a Diosmädia'agy hajxy hánajty tøø jiøjpøgø'øy jim Samaria. Mänitä Pedrohajxy jim quiejxä møødä Juan. ¹⁵ Coø hajxy jim miejch Samaria, mänit hajxy tiägøøyy Diospa'yaaxpä ja'a mäbøjpädøjcøxpähajxy, weenä Dioshespíritu hajxy nägøxiä yhadägø'øy jioottägø'øyii. ¹⁶ Hix, cahnä Dioshespíritu hánajty pøn yhadägø'øy jioottägø'øyii. Tøø hajxy hánajty jia näbety ja'a Jesúsøxpä. Cahnä hajxy hánajty miädoyhatyñä ja'a Dioshespíritucøxpä. ¹⁷ Coø ja'a Pedrohajxy Dyiospa'yaaxpädøøyy møødä Juan, mänitä mäbøjpädøjc-hajxy quiø'onähxajjä. Mänit hajxy yhadägøøyy jioottägøøyyä ja'a Dioshespíritäm.

¹⁸ Y ja'a Simón, coø jaduhñ yhiixy, mänitä Pedro xädø'øn hajxy jia yajmähawaanøøyyä. ¹⁹ Mänitä Simón miänaañ:

—Høøch yø'ø mäjaa jaduhmbä yaghabøjcäc. Hix, coöch pøn jaduhñ ngø'onähxájät, tehñ jiaduhñ je'e yhadägøøyy jioottägøøyyäbät ja'a Dioshespíritäm.

²⁰ Mänitä Pedro yhadsooyy:

—Coo miičh jaduhñ mwi'i tiajy mwi'i miay coø højts miičh ja'a Diosmäjaa nyaghabøgät juyhaam, paady mi-ichä Dios xyajcuhdägoyya'añ møødä mxädø'øn. Hix, ñä'ä yejpiä Dios jaa miäjaa jaduhñ, caj pøn yajmä-doogy. ²¹ Caj miičh cuhdujt mnä'ägädä møødä coø højts miičh ja'a Diostuung xmiøødtúnät, je'eguiøxpä coø miičh mwiinmahñdy quia'a nä'ägädä hoyyä ja'a Diosøxpä. ²² Najtshixø'ow ja'a mhaxøøgwiiinmahñdy jaduhñ. Jímbädä Dios xñä'ä mämée'xät coø mmänuu'x-tá'agät. ²³ Tøøch miičh nhøxcapy coø miičh mhaa mjoot jiaančh tehñ yhaxøøgä, møød coø miičh haxøøg mjaančh tehñ tiajy mjaančh tehñ miay mjoodooty mgopcooty.

²⁴ Mänitä Simón yhadsooyy:

—Huuc tuñä mayhajt hajxy, huuc Diospa'ya'ax hajxy ja'a hөөчсөxpä, jadúhñhөчhä Dios xquia'a yajcumädówät nébiөch hajxy tөө xyajmөөdmädia'aguiän —nөmä Simón miänaañ.

²⁵ Jimä Pedrohajxy hänajty jiaac capxy jiaac mädi-a'agy ja'a Jesúscөxpä mөөдä Juan, nebiaty hajxy hänajty tөө yhamdsoo yajnähixө'өyii ja'a Jesúsäm. Mänit hajxy wyiimbijnä, mänit hajxy jim ñөcxtägajch Jerusalén näguipxy mөөдä Felipe. Tu'haamnөcөxpä, nөөдänáayyap tu'udänáayyap hajxy hänajty ñөcxy. Majatiä cajpthung jim Samaria-naaxooty, jaduñä Diosmädia'agy hajxy hänajty yajwa'xy nebiä cu'ugä piojpä quiädieeybä ñähwa'ads quiuhwá'adsät.

²⁶ Coö hajxy jim quioo'ty Jerusalén, mänitä Felipe ja'a Diosmóonsäm tu'ug ñämaayyä, ja'a jim tsohm̄bä tsajpootyp:

—Nөcxө'өw jim jөmboj mänajpä. Ja'a möjtu'u mbanөcxäp, ja'a jim nөcөxpä maa ja'a cajpt jaduññ xiөhatiän Gaza.

Ja'a möjtu'u jaduñmbä, pactuum jaduññ ñөcxө'өy.
²⁷⁻²⁸ Mänitä Felipe jiaanч tu'ubөjcy. Ja'a tu'haamnөcөxpä, mänitä Felipe ja'a jäya'ay tu'ug piaaty, ja'a hänajty tsohm̄bä Etiopía. Tөө jaaya'ay hänajty yhoy Jerusalén Dioswiingudsähgөөbiä. Quiajptooty hänajty ñөcxnä. Eunuco je'e. Möjtuung hänajty jim miөөд maa ja'a ñäax maa ja'a quiajptän. Xädө'өñgwieendähajpä hänajty jim tiuumby. Ja'a reina mioonsä hänajty je'eduhñ, ja'a hänajty jim mähanehm̄bä Etiopía. Carretajooty jaaya'ay hänajty ñөcxy nocyhee'päp. Jue'e hänajty quiapxyp, ja'a nocy ja'a Isaías jecy quiujähyyäbä, ja'a jecy tuúnäbä profeta.

²⁹ Mänitä Felipe ñämaayyä ja'a Dioshespíritäm coö jim miөjwá'agät carretawiinduum. ³⁰ Coö ja'a Felipe

jim jiaančh møjwa'cy carretawiinduum, mänitä Felipe miädooyy coo ja'a Etiopíabä jäya'ay ja'a nocy hánajty quiapxy, ja'a Isaías jecy quiujáhyyäbä. Mänitä Felipe jaaya'ay miäyajtøoyy:

—Nej, mwiinjuøby miičh jaduñä nebiaty mgapxiän.

³¹ Mänitä jaaya'ay yhadsooyy:

—Cábøch nwiinjuø'øy. Cábøch pøn nmøødä pønñhøch jaduñ xquiapxtøwäp.

Mänitä Felipe ñämaayyä coo jim piédät carretajooty, coo jim yhøxtá'agät maa ja'a Etiopíabä jäya'ay ñäh-møjcän. ³² Jaduñä jaaya'ay hánajty quiapxy:

Hadsipä mähdiøjc yajnøcxä maa ja'a yagho'taactän, jaduñ nebiä meeg yajnøcxyiijän maa ja'a yagho'taactän.

Cabä mähdiøjc waamb ñä'ägädä capxy;

jaduñ hamoñ yhiyty nebiä meeg hamoñ yhitiän coo ñähme'xyii.

³³ Höchähdiuunnä ja'a mähdiøjc yagho'cä.

Cab jaduñ pøn ñähgapxtuuty.

Cabä ñøøxä miajc miøødhajty; hix, tøø ja'a jiugyhajt hánajty yaa quiøjxnä hädaa yaabä naaxwiin.

³⁴ Mänitä Felipe ñämaayyä:

—Tunä mayhajt, høøch huuc hawáanäc, coo ja'a Isaías jaduñ jecy quiujahy, pøn jaduñ miädiaac, wiingjäya'ay tøgä je'eguiøxpä —nømä Etiopíabä jäya'ay yajtøoyy.

³⁵ Mänitä Felipe tiägøoyy capxtøøbä waambaty hánajty jaduñ miädia'agytiägø'øy. Mänit miädiaacy ja'a Jesúscøxpä, coo hajxy hoy xñähho'túütäm. ³⁶ Weeñtiä hajxy jaduñ jiaac yohy carretajooty, mänitä nøø hajxy piaaty. Mänitä Etiopíabä jäya'ay miänaañ:

—Xii nøø. Nej, cab jaduñ yahixø'øyä cooçh nnäbétädä.

³⁷ Mänitä Felipe yhadsooyy:

—Hahixøøby jaduhñ pø tøyhajt jaduhñ mmäbøcy hamuumdu'joot.

Mänitä Felipe yhadsoowä:

—Nmäbøjpiøch jaduhñ coo ja'a Jesucristo Dyioshuungä.

³⁸ Mänitä Etiopíabä jäya'ay ja'a carreta yajyajtänaax-
iøjpä. Mänitä Felipehajxy nämetsc quiarretamäna-
jcy, møødä Etiopíabä jäya'ay. Mänit hajxy nämetsc
ñøødägøøyy. Mänitä Etiopíabä jäya'ay ñäbejty. ³⁹ Coo
hajxy ñøøbädsøømgumbä, mänitä Felipe wiingtuum ya-
jnøcxä ja'a Dioshespíritäm. Cabä Felipe yhixtägájtänä
ja'a Etiopíabä jäyá'ayäm. Xoondáacäp ja'a Etiopíabä
jäya'ay ñøcxnä. ⁴⁰ Y ja'a Felipe, mänit jim miejch maa ja'a
cajpt hänäjty xiøhatiän Azoto. Mänit tiägøøyy wädijpä
cajpt-cajpt. Yajwa'xypä Felipe ja'a Diosmädia'agy hänäjty
nebiä cu'ugä piojpä quiädieeybä ñähwa'ads quiuhwá'ad-
sät. Mänit jim miejch Cesarea.

9

¹ Y ja'a Saulo, tehngahnä ja'a mäbøjpadøjc hänä-
jty yhadsähgø'øy yhajuø'øy coo hajxy hänäjty yagho'o-
ga'añii, pønjaty hänäjty mäbøjp ja'a Jesúsøxpä. Coo
ja'a Saulo hänäjty jaduhñ tehngahnä jia wi'i miähad-
sähgøøwa'añ, paady jim ñøcxy maa ja'a teedywiind-
sønän. ² Mänitä Saulo cuhdujt miooyyä nocyhaam coo
jim ñøcxät Damasco, coo ja'a mäbøjpadøjc-hajxy jim
yhøxta'awøøjät wiinduhmčhajtøjc, majatiä judíoshajxy
hänäjty yhamugø'øyän. Jaduhñä Saulo hänäjty tiajy miay
coo ja'a mäbøjpadøjc-hajxy hänäjty jim nøcxy chuma'añii
Jerusalén, ya'adiøjcä tio'oxiøjcä. ³ Mänitä Saulohajxy
tiu'ubøjcy møødä jiamiøød nämetsc nädägøøg. Ja ween
hajxy hänäjty jim quia'a mech Damasco, mänitä Saulo
jøøñ møc quiuhjajcädaacä wäditiä. Tsajpootypä jøøñ

chohn̄daacy. ⁴ Mänit̄ä Saulo quiädaayy. Mänit̄ miädooyy coo jäya'ay hänajty tu'ug quiapxy:

—Saulo, Saulo, tiičh miičh jaduh̄n coo xwyi'i miädsibø'øy.

⁵ Mänit̄ä Saulo yajtøoyy:

—Wiindsón̄, pøn̄ miičh jaduh̄n.

Mänit̄ yhadsoowä:

—Jesúshøch høøch. Høøch miičh jaduh̄n xwyi'i miädsibø'øy, hamdsoo miičh jaduh̄n mničhaačhtiuñii.

⁶ Tsähgøoyy tsäyúuyyäbä Saulo yajtøogumbä:

—Wiindsón̄, neby yhahixø'øy njatcø'øwädøch.

Mänit̄ yhadsoowägumbä:

—Pädø'og, nøcx cajptooty. Jim̄ häna'c xyhawáanät nej mjatcø'øwät.

⁷ Y ja'a Saulo jiamioødhajxy, coo hajxy jaduh̄n miädooyy nebiatiä Saulo hänajty tøø miägapxyijän, jaančh teh̄m chähgøoyy hajxy jaduh̄n. Hiḡ, cab hajxy pøn̄ yhiḡxy. Høxtä hahuum høxtä hawiinds hajxy miähmøoyy.

⁸ Mänit̄ä Saulo jiaančh tänaayyø'cy. Coo jaduh̄n jia wiindøø'xy, cab jaduh̄n tii yhiḡxy. Hiḡ, tøø hänajty wyiinxoočh. Coo hajxy jaduh̄n tiu'ubøjtägajch, wichhaamä Saulo jim̄ yajmejtsä Damasco. ⁹ Tägøøgxøø ja'a Saulo jim̄ yhiḡty wiinxoods Damasco. Ni quia'a cay ni quia'a hu'ugy hänajty tii.

¹⁰ Jim̄ä jäya'ay hänajty tu'ug chäna'ay Damasco, ja'a hänajty xøhajpä Ananías. Tøø ja'a Diosmädia'agy hänajty miäböcy. Mänit̄ä Ananías ja'a Jesús wyiinhijxy hagu-ma'ayhaam. Mänit̄ä Ananías miägapxä:

—Ananías.

Mänit̄ yhadsooyy:

—Wiindsón̄, chaačh høøch, tisän.

¹¹ Mänit̄ä Jesús miänaañ:

—Pädø'og. Nøcx jim maa ja'a mõjtu'u jaduñ xiøhatiän Tødiu'u. Jimä jäya'ay tu'ug chäna'ay, ja'a xøhajpä Judas. Jimä craa tu'ug yhähity, ja'a xøhajpä Saulo. Jim je'e chooñ maa ja'a cajpt xiøhatiän Tarso. Diospa'yaaxp jim jadunajtä maa ja'a Judas tiøjcän. Coö jim mmédsät, mänitä Saulo myajtówät. ¹² Tøø miičhä Saulo xwyiinhixy haguma'ayhaam coö miičh hoy mnähdoñ, jaduñ yhiyx-tägätsät.

¹³ Coö ja'a Ananías jaduñ miädooyy, mänit miänaañ:

—Wiindsøn, tøöch jaduñ mayhooc nmädoyhaty nebiä craa Saulo naxy jiatcø'oy jim Jerusalén. Náxiägä mäßøjpädøjc-hajxy jim jiaamduñ chaächtiuñii, ja'a mi-ichä mmädia'agy hajxy xmiäbøjcäbä. ¹⁴ Jadúhñhöch tøø nmädoyhajpä coögä cuhdujt jim miooyyä coö ja'a mäßøjpädøjc-hajxy yaabä yajnøcxøjät jim Jerusalén, coö hajxy jim chúumäbät, pønjaty miičh jaduñ yaa xquiapx-paatp. Ja'a teedywiindsønä cuhdujt hajxy jaduñ yejc. Hoorä, tøø ja'a Saulo yaa miejtsnä Damasco —nømä Ananías miänaañ.

¹⁵ Mänitä Jesús ja'a Ananías ñämáaguiumbä:

—Tsógäm, nøcx cudiún nébiøch miičh tøø nhane'emiän. Tøöchä Saulo nyajnähdijy coö miädiä'agät ja'a høøchcøxpä jim maa ja'a israelitahajxiän, møød jim maa ja'a ca'a israelitahajxypän, møød jim maa ja'a guiobiernähajxiän. ¹⁶ Høøchä Saulo nyajnähdijaamby mäduhñtiä jaduñ yhähixø'oy chaächpøgät ja'a høøchcøxpä.

¹⁷ Mänitä Ananías jiaančh nøcxy maa ja'a Saulo hänajty tøø miejts'taguian. Coö ja'a Ananías tiøjtägøoyy, mänitä Saulo quiø'nähgajpä. Mänit ñämaayyä:

—Mägu'ughajpä Saulo, ja'a Jesús miičh jaduñ jim mhijx tu'haammiiimbä. Jaayá'ayhöch jaduñ yaa tøø

xquiexy nej miičh jaduñ mhiyxø'tägátsät hoy. Y jaduñ miičhä Dioshespíritu xyhadägø'øw xjioottägø'øwät.

¹⁸ Tuunä ja'a Ananías jaduñ ñä'ä mänaañ, mänitiä Saulo wyiingahduutä nebiä tsaamghacän. Mänitä yhi-jxø'tägajch. Mänit tiänaayyø'cy. Mänit hoy ñäbety. ¹⁹ Mänit quiaayy yhuucy. Møcpøjc je'e jaduñ. Mänit jim jiaac mähmøoyy mejtsxøø tægøøgxøø Damasco maa ja'a mabøjpädøjc-hajxiän.

²⁰ Mänitä Saulo tiägøoyy mädia'agy-yajwa'xpä wiinduhmčhajtøjc jim Damasco maa ja'a judíos chajtøjc-hajxiän. Jaduñ hänajty miädia'agy coogä Jesús Dyioshuungä. ²¹ Pønjaty ja'a Saulo miädia'agy hänajty hamädoowhjtäp, jiaanč tehñ yagjuøøby hajxy hänajty jaduñ nebiä Saulo hänajty miädia'aguiän ja'a Jesúscøxpä. Mänit hajxy tiägøoyy niñamáayyäbä:

—Yø'ø craa Saulo, jue'e yø'ø, yø'ø ja'a mabøjpädøjc jim wi'i miädsibøøby Jerusalén, pønjatiä Jesús capx-paatp. Paady yø'ø yaa tøø piejpä Damasco coo ja'a mabøjpädøjc-hajxy yaa miäjtsäbät, møød coo hajxy jim yajnøcxøød Jerusalén hadsip, jaduñ hajxy jim nøcxy quio'øyegyii maa ja'a teedywiindsøñhajxiän —nøñä Saulo ñänøømä.

²² Y ja'a Saulo, tehngahnä hänajty hamøj jootmøj jiaty coo ja'a tsaanä cu'ug hänajty yajwiinxiiic yajwiingapxø'øy coogä Jesús Dyioswiinguexiä. Jaanč tehñ homiäbøjnä hänajty miädia'agy. Y ja'a judíoshajxy, ja'a hajxy hänajty jim tsänaabiä Damasco, cabä Saulo hajxy hänajty hoy quiapxhaduga'añ, je'eguiøxpä coo Saulo hänajty miädia'agy hamøj jootmøj.

²³ Cujecy, mänitä judíoshajxy jim yhamugøøoyy. Mänit hajxy quiojyquiapxytiuñ coogä Saulo hajxy hänajty

yagho'oga'añ. ²⁴ Xøømdsuhmä Saulo hänajty miäxoj-na'ayii mäduhñjatiä tägø'øwøødiaactän maa ja'a Damasco-cajpt jiuhmuu'tswädiäñ. Mänitä Saulo jaduhñ miädoyhajty cooc hänajty yagho'oga'añii. ²⁵ Mänitä mäbøjpädøjcä Saulo hajxy coods piädaacy möjcatchjooty. Mänit hajxy quiuhdøøñajxy maa ja'a cajpt hänajty piquiä yhamuudso'øguiän. Jaduhñdsä Saulo piäyø'cy.

²⁶ Coö Saulo jim chohñ Damasco, mänit jim ñøcxtägajch Jerusalén. Coö jim quioo'ty, mänit jim ñøcxøøyy maa ja'a mäbøjpädøjc-hajxiän. Pero je'enä ja'a Saulo hajxy hänajty nägøxiä jiaanč tehñ chähgø'øy. Hiç, cab hajxy hänajty ñajuø'øy pø mäbøjp hänajty je'ebä. ²⁷ Jimä mäbøjpä hänajty tu'ug xiøhaty Bernabé. Je'e mäbøcypiä, cab hänajty chähgø'øy. Mänitä Bernabé ja'a Saulo wioonøcxy maa ja'a apóstoldøjc-hajxiän. Mänitä Bernabé ja'a apóstoldøjc yajmøødmädiaacy coogä Saulo ja'a Jesús hänajty tøø wyiinhiçy tu'haamnøcxpä jim Damasco-mäwiingón, møød coogä Jesús ja'a Saulo jim miägäpaxy, møød coogä Saulo tiägøøyy mädiaacpä hamøj jootmøj jim Damasco ja'a Jesúscøxpä. Jaduhñä Bernabé ja'a apóstoldøjc yajmøødmädiaacy ja'a Saulocøxpä. ²⁸ Mähmøøyy ja'a Saulo jim Jerusalén. Mänitä Saulo ja'a apóstoldøjc tiägøøyy møødwädiçpä. Mänitä mädia'agy tiägøøyy yajwa'xpä ja'a Jesúscøxpä hamøj jootmøj. ²⁹ Jimä judiøshajxy hänajty näje'e, hagriego hajxy hänajty yhayuuc-hajpy. Mänitä Saulo tiägøøyy møødyajcapxiøøbiä ja'a Jesúscøxpä. Pero cabä judiøshajxy jaduhñ yhojiäwøøyy. Mänit hajxy wyiinmaayy coo ja'a Saulo hajxy yaghó'ogät. ³⁰ Coö ja'a mäbøjpädøjc-hajxy jaduhñ miädoyhajty coogä Saulo hänajty yagho'oga'añii, mänitä Saulo hajxy miøødnøcxy jim Cesarea. Coö hajxy jim miejch, mänitä Saulo hajxy quiejxtägajch Tarso.

³¹ Mänitä tsip jaduhñ yhamaadiujnä ja'a

mäbøjpädøjcøxpähajxy, mäduhñjaty hajxy hänajty xii yaa chäna'ay, møød jim Judea, jim Galilea, jim Samaria. Tehngahnä møcmäjaa hajxy hänajty mio'oyii jøjwidsøø ja'a Dioshespíritäm, paady hajxy hänajty jabom-jabom miayø'øy.

³² Y ja'a Pedro, wiinduhmčajtøjc hänajty wiädity mäduhñjatiä mäbøjpädøjc-hajxy hänajty chäna'ay. Mänit jim ñøcxøøbiä maa ja'a cajpt hänajty xiøhatiän Lida. Jimä mäbøjpädøjc-hajxy hänajty chänaabiä. ³³ Jimä jäya'ay hänajty tu'ug pia'amgo'na'ay, ja'a hänajty xøhajpä Eneas. Tuctujcjumøjt hänajty tøø piøgyii. Jue'e hänajty je'e, cø'ømucy tecymiucy. Coø ja'a Pedro jim miejch Lida, mänit jim ñøcxy maa Eneas tiøjcän. ³⁴ Mänitä Pedro miänaañ:

—Eneas, ja'a Jesucristo miich xyajmøcpøgaamb. Pädø'øg. Pädit yø'ø mgøjxt.

Tuunä ja'a Eneas jaduhñ ñä'ä nämaayyä, mänitiä jiaanč pädø'cy. ³⁵ Mäduhñtiä jäya'ayhajxy hänajty chäna'ay jim Lida møød jim maa ja'a joy hänajty xiøhatiän Sarón, coø hajxy jaduhñ miädoyhajty coogä Eneas hänajty tøø pia'amnaxy, mänitä Eneas hajxy nägøxiä hoy yhixy coø tøø jiaanč møcpøcy. Mänitä Diosmädia'agy hajxy tiägøøyy mäbøjpä ja'a Jesúsøxpä. Mänitä yhamdsoo cuhdujt hajxy ñajtshixøøñä.

³⁶ Jimä tadjäya'ay hänajty tu'ug chäna'ay maa ja'a cajpt hänajty xiøhatiän Jope. Tabita ja'a tadjäya'ay hänajty xiøhaty arameo-ayuuc-haamby. Hagriegohaamby, jue'e hajxy hänajty tyijy Dorcas. Jaduhñ miädia'agytiägø'øy "Gacela." Hoorä, ja'a Dorcas, miäbøjpiä Diosmädia'agy hänajty je'e, paadiä häyoobädøjc hänajty naxy piuhbety, pønjaty hänajty tii yajmaajiajp. Jaanč tehñ yhooyä Dorcas hänajty jiäya'ayhaty. ³⁷ Mänitä Dorcas pia'ambejty. Mänit yho'cy. Mänitä ho'ogyjiäya'ay hajxy yajtsiiyy.

Mänit hajxy hoy piäda'agy cøxp nähbettøgooty. ³⁸ Jim Jope, wiingón hänajty jim Lida maa ja'a Pedro hänajty yhi-tiän. Hoorä, ja'a mäbøjpädøjc-hajxy hänajty jim tsänaabiä Jope, coo hajxy jaduħ miädoyhajty coogä Pedro hänajty jim wiädityñä Lida, mänitä cugapxy hajxy metsc quiejxy coo Pedro paquiä yhuuc nócxät jim Jope maa ja'a Dorcas hänajty tøø yho'oguiän.

³⁹ Mänitä Pedro jiaanč panøcxy. Coo hajxy jim miejch Jope, mänitä Pedro wioonøcxä nähbettøgooty maa ja'a ho'ogyjiäya'ay hänajty wyijtsna'ayän. Piquiä ja'a yaamg-to'oxy ja'a ho'ogyjiäya'ay hajxy hänajty tøø piäda'agy. Wi'i jioøby wi'i xiuu'tsp hajxy hänajty. Mänitä Pedro ja'a wit tucxy yaghijxä mädyiijatiä Dorcas hänajty tøø yhädi-uñ. ⁴⁰ Mänitä Pedro ja'a jäya'ay nägøxiä yhøxquejxpädsømy. Mänitä Pedro jyjcädaacy. Mänit Dyiospa'yaaxy. Mänitä ho'ogyjiäya'ay wyiinhee'ppejty. Mänit miänaañ:
—Tabita, pädø'og.

Mänitä Dorcas wyiindøø'xø'cy. Coo ja'a Dorcas ja'a Pedro yhijxy, mänitä Dorcas yhäñaayyø'cy. ⁴¹ Mänitä Pedro ja'a Dorcas wyidsø'cy. Mänitä Pedro ja'a mäbøjpädøjc quiuyaaxøøyy tøgooty møødä yaamgto'oxy. Coo hajxy tiøjtägøøyy, mänit hajxy yhijxy coo ja'a Dorcas hänajty tøø jiuypiojñä. ⁴² Mänitä mädia'agy paquiä wia'xy jim Jope cooc jaduħ tøø jiuypioøcy. Mänitä jäya'ayhajxy may jiaanč mäbøjcy ja'a Jesúsøxpä. ⁴³ Mänitä Pedro jim jiaac mähmøøyy Jope maxiøø. Jim hänajty miejtsta'agy maa ja'a Simón tiøjcän, ja'a wajhacyajtøøtspä.

10

¹ Jimä jäya'ay hänajty tu'ug chäna'ay Cesarea, ja'a hänajty xøhajpä Cornelio. Soldado-wiindsón hänajty tiuumby. Italia ja'a soldadohajxy hänajty chooñ. Nä-mayyä soldadohajxy hänajty jim yhity Cesarea. ² Hoyyä

Cornelio ja'a Dios hajxy hänajty wyiingudsähgø'oy mөөдä yhuung mөөдä tio'oxy. Hojiootä Cornelio hänajty jiaanč tehñ miөөд. Naxiä judíoshajxy hänajty piuhbedyii xädø'õñhaam, ja'a hajxy hänajty häyoobä. Jabom-jabomä Cornelio hänajty Dyiospa'ya'axy. ³ Mänacyxiөө hänajty jaduñ, jimä Cornelio hänajty tiuñ xiajy tøgooty, mänitä Diosmoonsä tu'ug ñäguehxtø'xy maa Cornelio hänajtiän. Tsajpootyp ja'a Diosmoonsä hänajty tøø chohñ-da'agy. Mänitä Diosmoonsä ja'a Cornelio ñämaayy:

—Cornelio.

⁴ Coo ja'a Cornelio ja'a Diosmoonsä jaduñ yhiijy, chähgøöyy jaduñ. Jecy-juøöby miähee'pnaayy. Mänit miäyajtøöyy:

—Wiindsón, tii mdsojpy.

Mänitä Diosmoonsä yhadsooyy:

—Xquiumaaby miičhä Dios jaduñ coo miič tehñ-gahnä mba'ya'axy, mөөд coo miičhä häyoobäjäya'ay naxy mbuhbety. ⁵⁻⁶ Jim Jope, jimä jäya'ay tu'ug chäna'ay mejypia'a, ja'a xøhajpä Simón. Jue'e Simón tiuunghajpy, wajhacyajtøøtsp. Jimä craa tu'ug yhähäña'ay maa ja'a Simón tiøjcän. Mejtstu'u ja'a craa xiөө, Simón mөөд Pedro. Jimä cugapxy mejtstägøøg mguéxät Jope, weenä Pedro jaduñ nõcxy ñäma'ayii cooc miič yaa min xquihixy. Jaaya'ay jaduñ xyhawáañäp tii miičhä Dios xyajmädsøj coo mgudiünät —nömä Diosmoonsä miänaañ.

⁷ Coo ja'a Diosmoonsä wyiimbijnä, mänitä Cornelio ja'a mioonsä metsc quiuyaaxøöyy mөөдä soldado tu'ug. Dioswiingudsähgøöbiä soldado hänajty. Miөөdnijioot-páatäbä Cornelio ja'a soldado hänajty. ⁸ Mänitä Cornelio quiøxy yajmøødmädiaacy waambaty hänajty tøø ñäma'ayii ja'a Diosmóonsäm. Mänitä Cornelio ja'a mioonsä jim quiejy Jope nädägøøg mөөдä soldado.

⁹ Cujaboom cujyxiøø, jim hajxy hánajty tiu'uyo'oyñä. Ja ween hajxy hánajty jim quia'a mech Jope. Y ja'a Pedro, mänit jim wyiimbejty tøjnähgøxp Diospa'yaaxpä. ¹⁰ Jaančh tehñ yähó'cäbä Pedro hánajty. Jaguiay hánajty je'eduhñ. Jimä quiaay hánajty yaghoyóøyyäxä. Mänit jaduñ wyiinhixy ¹¹ coo ja'a tsajt hánajty tøø yhawa'ačh. Mänit jaduñ yhiyx coo tii jaduñ quiuhdøøñaxyii nebiä poobwit crutypän. Mädaaxc-hitä poobwit hánajty xiojtsø'øguiä. Jaduñ hánajty miänoonna'ay. ¹² Madiu'u animalhajxy hánajty jim quiähxø'øgy poobwittøguiøxp, møødä hamädaaxtecypiähajxy, møødä tsahñdy, møødä muuxy. ¹³ Mänitä Dios ja'a Pedro ñämaayy:

—Pedro, pädø'øg. Yagho'og yø'ø animal maybä. Mänit mdsú'udsät.

¹⁴ Mänitä Pedro yhadsooyy:

—Wiindsøn, caj; cábøch yø'ø animal jaduñmbä mänaa ndsu'učh. Hix, cab højts nguhdujt jaduñ myiñ coo højts animal hoñä'ä mädyiibä ndsú'udsät.

¹⁵ Mänitä Pedro ñämáayyägumbä:

—Tijátyhøch nyajnáhdijpy coo hajxy mdsú'udsät, cab jaduñ yhahixø'øy coo hajxy mwiingápxät —nømä Dios miänaañ.

¹⁶ Tägøøghoocä Pedro jaduñ miägapxä, mänit yhiyx coo ja'a poobwit chajpéjcumbä tsajpootyp. ¹⁷ Wyi'i tiajpy wyi'i miaabiä Pedro hánajty tiiguiøxpä hánajty jaduñ coo tøø wyiinhixy. Y ja'a Cornelio quiugapxyhajxy, tøø ja'a Simón ja'a tiøjc hajxy hánajty piáatänä. ¹⁸ Mänit hajxy møc quiugapxøøyy pø jiibiä Simón Pedro jiaančh hity.

¹⁹ Y ja'a Pedro, je'enä hánajty wyi'i tiaj wyi'i miay tiiguiøxpä hánajty jaduñ coo tøø wyiinhixy. Mänitä Dioshspíritu ja'a Pedro ñämaayy:

—Mädox, xiiby miičh häna'c nädägøøg xyhøxta'ay.

²⁰ Mänac, nøcx yø'ø häna'c yajtøjtägø'øw. Hoy jaduñ

coo mbanócxät coo hajxy hānajty wyiimbida'añ. Hix, hōōch yø'ø hāna'c jaduhñ tōø nguexy coo miich jaduhñ xwioonócxät maa ja'a quiajpthajxiän.

²¹ Mānitä Pedro jiaančh mānajcy. Mānitä Pedro ja'a hāna'c nādägøøgpä ñāmaayy:

—Hōōch Pedrohajp. Hōōch mijts xyhøxtaaby. Tiičh mijts xwia'ana'añ.

²² Mānit hajxy yhadsooyy:

—Ja'a Cornelio hōjts tōø xquiexy, ja'a soldado-wiindsōñ. Jaančh tehñ yhojiāya'ay je'e. Dioswiingudsähgøøby je'e. Jiaančh tehñ chojpiä judíos ja'a Cornelio hajxy. Jiaančh tehñ quiumaaby hajxy jaduhñ —nōmä Pedro ñāmaayyā.

²³ Mānitä Pedro ja'a hāna'c nādägøøgpä ñāmaayy coo hajxy tiøjtägø'øwät, mōød coo hajxy jim miejstä'agät. Cujaboom hajxy wyiimbijnä näguipxy mōødä Pedro. Nä-je'e ja'a mähøjpädøjc-hajxy pianøcxpä, ja'a hajxy hānajty jim tsānaabiä Jope.

²⁴ Cumaaxc hajxy jim miejch Cesarea. Jimä Cornelio hānajty yahixy, mōødä jiuju mōødä miägu'ug, mōødä miägu'ughajpähajxy. ²⁵ Coo ja'a Pedro jim miejch maa ja'a Cornelio tiøjcän, mānitä Cornelio ja'a Pedro yajpoo'xy. Mānitä Cornelio ja'a Pedro wyiinjjcādaacy. Wyiingudsähgø'øwaambiä Cornelio ja'a Pedro hānajty jaduhñ. ²⁶ Mānitä Pedro ja'a Cornelio ñāmaayy:

—Tānaayyø'og, ca'ačh nDiosä. Nä'a pajāya'ayhājpočh hōōch nej miichän. Cab jaduhñ yahixø'øy coočh miich xwyiingudsähgø'øwät.

²⁷ Mānitä Cornelio jiaančh tānaayyø'cy. Mānit hajxy paquiä miādiaacy. Mānit hajxy tiøjtägøøyy maa ja'a Cornelio miägu'ughajpähajxy hānajty nāmay tōø yhamugø'øyän. ²⁸ Mānitä Pedro miānaañ:

—Højts judíos-jäya'ay, jaduñ højts nguhdujt myiñ coo højts jiiby nga'a tøjtag'owät maa jäya'ay tiöjc-hajxiän, ja'a hajxy ca'a judíospä, nébiöch chaa tøø ndöjtäg'öyän. Coochä Dios jaduñ xyajwiinhijxy, jadúñhöch tøø xyajwiinju'öy coo jaduñ quia'a hahix'öy cooch pøn nbéxät. ²⁹ Paady, coochä Cornelio tøø xyajmøjya'axyii, páadyhöch jaduñ tøø nga'a mäna'añ cooch hánajty nga'a mina'añ. Huuc tunä mayhajt, hööch huuc hawáañác tiích jaduñ coo tøø xyajmøjya'axyii.

³⁰ Mänitä Cornelio yhadsooyy:

—Maaxtöjcy mädägøøyy, yáabiöch hánajty nDiospa'ya'axy tøgooty. Mänacyxioø hánajty je'e. Mänitä jäya'ay tu'ug ñäguehxtøø'xy hööch nwiinduum. Jaanč tehñ yhaambä wyit hánajty. ³¹ Mänitöch xñämaayy: “Cornelio, tøø miichä Dios xmiädoy coo jaduñ jabom-jabom mba'ya'axy. Xquiumaaby miichä Dios jaduñ coo miichä häyoobädöjc mnäxuuch. ³² Capxyñäguex ja'a Simón Pedro jim Jope coo ween yaa myiñ. Jim jaduñ yhahäña'ay maa ja'a craa Simónhajpä tiöjcän, ja'a wajhacyajtøøtspä. Mejypia'a mädøyyä chána'ay. Coo ja'a Simón Pedro yaa miédsät, mänit miich jaduñ xmiøødmädia'aga'añ.” ³³ Mänitöch häna'c jim njaanč quejxy coo miich nöcxxy xwioy. Hoy jaduñ coo tøø mmiñ. Paady højts yaa tøø nhamug'öy coo højts miich mgapxy mmädia'agy nhamädoowhidáañäm nebiaty miichä Dios tøø xñajtscapxøøyyän coo højts jaduñ xyajmøødmädiaactägátsät. Xyhijxp højtsä Dios jaduñ coo højts hamuumdu'joot nmäböga'añ —nömä Pedro ñämaayyä.

³⁴ Mänitä Pedro tiägøøyy mädiaacpä:

—Tøöch nwiinjuøøñä coo højtsä Dios tu'cuhdujt xchójcäm. Cabä Dios pøn hixy heeby piäda'agy. Tøyhajt jaduñ. ³⁵ Pønjataiä Dios jaduñ wiingudsähgøøby

hamuumdu'joot, pønjaty hojioot mөөd, je'edsä Dios quiumaaby, homiädyii cajptä hajxy jia tsooñ. ³⁶⁻³⁷ Mänaa ja'a Juan tiägө'өyän mäyajnäbejpä, mänitä mädia'agy jim tiägөөyy yajwa'xpä Galilea-naaxooty cooc ja'a Dios ja'a Jesucristo hänajty quiexa'añ maa ja'a israelita-jäya'ayhajxiän, majaty hajxy hänajty chäna'ay, jaduһnä piojpä quiädieeybä hajxy ñähwa'ads quiuhwá'adsät. Jaaya'ay hajxy nägөxiä nWiindsөһajtäm. ³⁸ Nazaret ja'a Jesús hänajty chooñ. Mänitä Dios ja'a Jesús ja'a yhEspiritu mioooy mөөdä mäjaa. Jaduһnä Jesús wyiinguejxä coo wiädítät mayhajtuumbä. Pønjaty hänajty pөjcäp, yajpa'amnájxäp hajxy hänajty. Pønjatiä haxөөgpä ca'a hoybä hänajty mөөd, yajnähwáatsäp hajxy hänajty. Puhbéjtäbä Jesús hänajty ja'a Diósäm. ³⁹ Hөjts, hamdsoo hөjts nhijxy tijatiä Jesús jim tiuun Judea-naaxooty mөөd jim Jerusalén. Paady hөjtsä tөyhajt nmөөdä coo tiөyyä. Mänitä Jesús miөjpahbejtä cruzcөxp. Jaduһnä yho'cy. ⁴⁰⁻⁴¹ Pero cumaaxcä Dios ja'a Jesús yagjujypiөjcy. Mänit hөjtsä Dios ja'a Jesús xyaghijxy coo hänajty tөө jiaančh jujypiөcy. Cabä jäya'ayhajxy nägөxiä yhijxy. Jagooyyä hөjts nhijxy. Paady hөjtsä Dios xyaghijxy coo hөjts hänajty jaduһnä tөө xyajnähdijy. Mänit hөjtsä Jesús nmөөdcaayy nmөөdhuucy. ⁴² Mänit hөjtsä Jesús xwyiinguejxy coo hөjtsä Diosmädia'agy nөcxy nyajwa'xy wiinduhmyhagajpt ja'a Jesúscөxpä, coo ja'a Dios ja'a Jesús tөө piäda'agy coo jäya'ayhajxy nägөxiä yajtөyhajtyegөөjät, yho'oguiä, jiujuquiä. ⁴³ Jaduһnä profetadөjc-hajxy jecy quiujahy coogä jäya'ayä piojpä quiädieey hajxy yajnähwä'äch yajcuhwa'ächii, pønjatiä Jesús ja'a miädia'agy mäbөjcäp.

⁴⁴ Cahnä ja'a Pedro hänajty miädiaacpädө'өyñä, mänit hajxy nägөxiä yhadägөөyy jioottägөөyyä ja'a Dioshes-

píritäm, pønjatiä Pedro ja'a miädia'agy hänajty hamädoowhíjtáp. ⁴⁵ Y ja'a judíoshajxy, ja'a Pedro hajxy hänajty tøø piamechíijábä, ja'a hajxy hänajty mábøjpä, coo hajxy jaduhñ yhiijxy coo ja'a jäya'ayhajxy ca'a judíoshajpä yhadägøøyy jioottägøøyyä, mänit hajxy jiaanč tehñ yagjuøøyy. ⁴⁶ Hiñ, miädoow ja'a judíoshajxy jaduhñ coo ja'a ca'a judíospähajxy hänajty wiinghayuuc miädia'agy. Jaduhñä Dios hajxy hänajty quiapxpaady coo miøjjä coo jiaančä. ⁴⁷ Mänitä Pedro ja'a judíos ñämaayy:

—Neby højtsä Dioshespíritu xyhadägøøyy xjioottägøøyyäm, jaanä jaduhñ hädaa jäya'ayhajxy yaabä tøø yhadägøøyy tøø jioottägøøyyäbä, hädaa ca'a judíoshajxypä. Hahixøøby jaduhñ coo hajxy ñäbéjpat.

⁴⁸ Mänitä Pedro ja'a jäya'ay ca'a judíospä jiaanč nämaayy coo hajxy ñäbétät ja'a Jesucristocøxpä. Mänit hajxy hoy jiaanč näbety. Mänitä Cornelio ja'a Pedro ñämaayy coo Pedro jim jiaac hídät mejtsxøø tægøøgxøø maa ja'a Cornelio tiøjcän.

11

¹ Mänitä mädia'agy jim wia'xy Judea-naaxooty wiinduhmyhagajpt coogä jäya'ayä Diosmädia'agy hajxy hänajty tøø jiojpoøø'øy, ja'a hajxy ca'a judíospä. Jaduhñä apóstoldøjc-hajxy miädoyhajty møødä mábøjpadøjc-hajxy. ²⁻³ Pero coo ja'a Pedro jim ñøcxtägajch Jerusalén, mänit ñähøjjä:

—Tii miičhä jäya'ay hoy coo tøø mguhixy, ja'a hajxy ca'a judíospä. Tii hoy coo tøø mmøødcaay coo tøø mmøødhu'ugy.

Ja'a mábøjpadøjc-hajxy jaduhñ mänaañ, ja'a hajxy hänajty mänaambä coo ja'a ca'a judíoshajxy tsipcøxp yajcuncidarhájpät nebiä judíoshajxy quiuhdujthatiän.

⁴ Mänitä Pedro quiøxy mädiaacy tiiguiøxpä hänajty coo tøø yhoy Cesarea:

⁵ —Jímhøch hänajty nDiospa'ya'axy maa ja'a cajpt xiøhatiän Jope, mänitøch nwiinhijxy coo tii hänajty quiuhdøøñaxyii tsajpootyp nebiä poobwit crutypän. Mädaaxc-hit hänajty xiojtsø'øguiä. Jaduhñ hänajty miänoonna'ay. Coø jaduhñ ñaaxcädaacy maaçh hänajtiän, ⁶ mänitøch jiiby nguheebøøyy poobwittøjiooty. Mänithøchä animal madiu'u nhijxy møødä hamädaaxtecypiähajxy, møødä hawa'anjatypä, møødä tsahñdy, møødä muuxy. ⁷ Mänithøchä Dios xñämaayy: “Pedro, pädø'øg. Yagho'og yø'ø animal. Mänit mdsú'udsät.” ⁸ Mänitøch nhadsooyy: “Wiindsøñ, caj, cábøch yø'ø animalduhmbä mänaa ndsu'uçh. Hix, cab højts nguहुdujt jaduhñ myiñ coo højtsä animal hoñä'ä mädyiibä ndsú'udsät.” ⁹ Mänithøchä Dios jadähooc xñämäaguumbä: “Tijátyhøch nyajnähdijpy coo hajxy mdsú'udsät, cab jaduhñ yhahixø'øy coo hajxy mwiingápxät.” ¹⁰ Tägøøghóoc-høchä Dios jaduhñ xñämaayy, mänithøchä poobwit nhijxy coo chajpéjcumbä tsajpootyp. ¹¹ Mänithøchä häna'c nädägøøg xñämejch maaçh hänajty nmejtsta'aguiän. Jím hajxy hänajty tøø chohnda'agy Cesarea. ¹² Mänithøchä Dioshespíritu xñämaayy cooçh tähoocapxiä nbadu'ubøgät. Mänitøch njaançh møødnøcxy. Mänit hädaa mäbøjpädøjc-hajxy nädüdujc piadu'ubøjpa. Jope hajxy choon. Coø højts jím nmejch Cesarea, mänit højts jím ndøjtägøøyy maa ja'a craa Corneliohajpä tiøjcän. ¹³ Mänit højtsä Cornelio xyajmøødmädiaacy nébiägä Diosmoonsä tsajpootypä ñäguexxtøø'xiän ja'a Cornelio wyiinduum. Mänitägä Diosmoonsä ja'a Cornelio ñämaayy: “Jímä craa tu'ug yhity Jope, ja'a xøhajpä Simón Pedro. Capxyñäguex ja'a craa jaduhñ coo yaa myínät.

¹⁴ Coo yaa miédsät, mänit miičh xyhawaanaañä nebiä mbojpä mgädieeybä hajxy mnähwa'ads mguhwá'adsät, mөөdä mhuung mөөdä mdo'oxy." ¹⁵ Coočh ndägөөyy mädiaacpä, mänitä Corneliohajxy yhadägөөyy jioottägөөyyä ja'a Dioshespíritäm, neby højts jayøbajt xyhuuc nägädaacämbän. ¹⁶ Mänítöch njahmiejtstaacy nebiä Jesús tähooc miänaañän: "Ja'a Juan, nөөhaam hijty miäyajnäbety. Tөyhajt jaduhñ. Pero mijts jaduhñ xyajnäbetaamb ja'a Dios yhEspírituhaam", nөm højtsä Jesús xñämaayy. ¹⁷ Y coo hajxy tөө nmäbөjčäm ja'a Jesucristocөxpä, paadiä Dios ja'a yhEspíritu hajxy tөө xmióoyyäm. Hoorä, ja'a jäya'ayhajxy ca'a judíospä, tөө ja'a Dios ja'a yhEspíritu mioobiä, neby hajxy tөө xmióoyyämbän. Pөnhөch hөөčh coočhä Dios jaduhñ nnä'ä capxhadúgät —nөmä Pedro miädiaacy.

¹⁸ Coo ja'a mäbөjpadөjc-hajxy jaduhñ miädoyhajty jim Jerusalén, mänit hajxy hamoñ haducy miähmөөyy. Mänitä Dios hajxy pia'yaaxy coo miөj coo jiaančhä. Mänit hajxy miänaañ:

—Ja'a jäya'ayhajxy ca'a judíospä, tөө ja'a cuhdujt hajxy mióoyyäbä coo ja'a Dios hajxy jöjпөгö'өwät, mөөd coo ja'a yhaxөөgcuhdujt hajxy ñajtshixó'өwät, jaduhñ hajxy cөjxta'axiөө jiuгыhädät nebiä Dios jiuгыhatiän.

¹⁹ Tөөyyämä Esteban hänajty jim yagho'ogyii Jerusalén, mänitä mäbөjpadөjc-hajxy jim tiägөөyyä jaamdúunäbä tsaächtiúunäbä. Coo hajxy jim choññ, näje'e hajxy jäguembaady ñөcxөөyy, Fenicia, Chipre, Antioquía. Coo ja'a Diosmädia'agy hajxy hänajty yajwa'xy ja'a Jesucristocөxpä homiaajä, jagooyyä judíos ja'a Diosmädia'agy hajxy hänajty yajnähixө'өyii. Pөnjaty hänajty ca'a judíos, cab hajxy hänajty yajnähixө'өyii.

²⁰ Ja'a mäbөjpadөjc-hajxy hänajty jim tsohmä Chipre mөөd Cirene, coo hajxy näje'e miehch maa ja'a cajpt

hänajty xiøhatiän Antioquía, hopiønä Diosmädia'agy yajnähihøøyyä ja'a Jesúsøxpä, møødä judíoshajxy, møødä ca'a judíoshajxypä. Jaduhñ hajxy yajnähihøøyyä coo ja'a Jesús hajxy nWiindsønhájtäm. ²¹ Ja'a mábøjpädøjc-hajxy, miøødhájtäbä Dios ja'a miøcmäjaa hajxy hänajty. Mänitä jäya'ay ja'a jieciquihdujt hajxy nämay ñajtshixøøyy. Mänitä Dios hajxy jløjpøgøøyy.

²² Ja'a mábøjpädøjc-hajxy, ja'a hajxy hänajty hijpä Jerusalén, coo hajxy jaduhñ miädoyhajty coo ja'a mábøjpädøjc-hajxy hänajty jim miayø'øy Antioquía, mänitä Bernabé hajxy jim quiejxy. ²³ Coo ja'a Bernabé jim miejch Antioquía, mänit yhijsy coo ja'a Dios ja'a mayhajt hänajty møj tøø tiuñ, coo ja'a mábøjpädøjc-hajxy hänajty tøø jiaančh mayø'øy. Mänitä Bernabé jiaančh tehñ xioondaacpøjcy. Mänitä Bernabé ja'a mábøjpädøjc ñämaayy coo ja'a Diosmädia'agy hajxy tehngahnä miäbögät hamuumdu'joot ja'a Jesucristocøxpä. ²⁴ Hojiootä Bernabé hänajty jiaančh tehñ miøød. Jiaančh tehñ miøødä Dioshespíritu hänajty je'eduhñ. Hamuumdu'jootä Diosmädia'agy hänajty miäbøcy. Paadiä mábøjpädøjc-hajxy hänajty jaduhñ tehngahnä miayø'øy, ja'a hajxy hänajty mábøjpä ja'a Jesúsøxpä.

²⁵ Coo ja'a Bernabé jim chohñ Antioquía, mänitä Saulo hoy piaady. Mänit hajxy jim nämetsc ñøcxtä-gajch Antioquía. ²⁶ Tu'jumøjtä Bernabéhajxy jim yhi-jty møødä Saulo maa ja'a mábøjpädøjc-hajxiän. Jimä cu'ugä Diosmädia'agy hajxy nämay yajwiingapxøøyyä. Jim Antioquía, jimä mábøjpädøjc-hajxy yajxøbejtsohnä cristianos, je'eguiøxpä coo ja'a Jesucristo hajxy hänajty tøø jløjpøgø'øy.

²⁷ Mänitä jäya'ayhajxy näje'e jiiby quiädaacy Antioquía. Jerusalén hajxy hänajty tøø chohnda'agy. Tøø hajxy

hänajty ñajtsca^pxøøyyä ja'a Diósäm. ²⁸ Tu'jäya'ay hänajty xiøhaty Agabo. Tøø ja'a mäsöpädøjc-hajxy hänajty yhamugø'øy. Mänitä Agabo tiänaa^yyø'cy jäya'ayhagujc. Mänit miänaa^ñ coogä yuuxøø hänajty jejcy jiada'añii wiinduh^myhagajpt. Mänit jadu^hñ jiaančh tøjiajty cujeyc mänaa ja'a Claudio hänajty jim^m tiuun^gmøødän Roma. ²⁹ Mänitä mäsöpädøjc-hajxy quiojy^quiapxytiuu^ñ jim^m Antioquía coo ja'a xädø'øñ hajxy hänajty jim^m quiexa'añ Judea maa ja'a mäsöpädøjc-hajxy jim^bbän. Jaduh^hñ hajxy hanidiuh^mjaty yejcy, mäduh^ñtiä xädø'øñ hajxy hänajty miøødä. ³⁰ Mänitä xädø'øñ hajxy jadu^hñ jiaančh quejxy. Ja'a Bernabéhajxy jim^m mänøcx Judea møødä Saulo. Mänitä majjäya'adiøjc ja'a xädø'øñ hajxy hoy mio'oyii, ja'a hajxy hänajty tsänaabiä jim^m Judea.

12

¹ Mänitä mäsöpädøjc-hajxy näje'e tiägøøyyä jaamdúunäbä tsaächtiúunäbä. Ja'a Herodes jadu^hñ jatcøøyy, ja'a hänajty tuumbä gobiernä jim^m Judea. ² Mänitä Herodes ja'a Santiago jajyagho'cä espadahaam, ja'a Juan yhajch. ³ Coo ja'a Herodes jadu^hñ yhi^jxy coo ja'a judíos hajxy hänajty xioonda'agy je'eguiøxpä coo ja'a Santiago hänajty tøø yagho'ogyii, mänitä Herodes ja'a Pedro yajmajtsä. Ja'a xøø hänajty jájtäp mänaa ja'a judíos ja'a tsajcaagy hajxy hänajty quiayyän, ja'a ca'a tsoomøødpä. ⁴ Coo ja'a Pedro jadu^hñ yajmajch, mänit chu^mmä. Xøømdsuh^m ja'a Pedro hänajty cwieendähadyii ja'a soldádäm. Tädujc-horajatiä soldadohajxy hänajty nämädaax^cjaty yhadäna'ay. Niguiuwíjtsäp hajxy hänajty. Tøø ja'a Herodes hänajty wyiinmay coo ja'a Pedro hänajty xøønax^y yajtøyhajtyega'añii cu'ughagujc. ⁵ Hoyyä Pedro hänajty jia tsumiä, teh^ghahnä mäsöpädøjc

ja'a Dios hajxy hänajty pia'ya'axy ja'a Pedrocøxpä, coo yhøxmadsøjät.

⁶ Cujaboomä Herodes ja'a Pedro hänajty yajnøcxa'añ cu'ughagujc, jimä Pedro hänajty mia'ay pujxtøgooty. Coods hänajty jaduñ. Soldadohagujc hänajty mia'ay. Cø'øxoch hänajty jaduñ mejtsnaḅ. Jimä soldadohajxy hänajty yhadäna'ay pujxtøghaawjooty. ⁷ Mänitä Diosmoonsä tu'ug nägüehxtø'xy ja'a Pedro wyiinduum. Mänitä jøøn jiiby yagjajøøyy pujxtøgooty. Mänitä Diosmoonsä ja'a Pedro jiahmyu'xy. Mänitä Pedro ñämaayyä:

—Tsógäm, pädø'øg.

Mänitä Pedro ja'a cadena quiø'øghaduatä. ⁸ Mänitä Diosmoonsä miänáaḅgumbä, ja'a hänajty jim tsohm̄bä tsajpootyp:

—Niwiøhñda'adsøø. Pägø'øw yø'ø mgø'øg.

Coo ja'a Pedro jaduñ quiudiuuñ, mänit ñämäayyägumba:

—Pägø'øw yø'ø mjocxwit. Høøch pajáam̄äc.

⁹ Mänitä Pedro ja'a Diosmoonsä jiaanč padu'ubøjcy. Cabä Pedro hänajty ñajuø'øy pø tøyyä ja'a Diosmoonsä jiaanč hijxy, tøgä ñä'a wiinhijx jaduñ. ¹⁰ Mänitä Pedrohajxy jim ñajxy maa ja'a soldado jayøjpä hänajty yhadäna'ayän. Mänit hajxy ñajxy maa ja'a miämetspän. Coo hajxy jim miehch maa tehñ piujxtøghaawän, mänit yhawaach hamdsoo. Coo hajxy piädsøømy, mänit hajxy weeñtiä jiaac nøcxy. Mänitä Diosmoonsä yhadägoyyøøñä. Nidiuhm̄ä Pedro jaduñ miähmøøyy.

¹¹ Mänitä Pedro wyiinmahñmejtsnä. Mänit miänaañ quiopcooty:

—Tøyhajt jaduñ coöchä Dios ja'a mioonsä tøø xyajñäguexy. Tøøch jaduñ xyajñähwa'ačh ja'a Herodescøxpä møødä judíoshajxy.

¹² Mänitä Pedro jim̄ ñöcx̄y maa ja'a María tiöjçän, ja'a Juan ja'a tiaj. Jaduhñä Juan hajxy hänajty tyijpä Marcos. Tøø jäya'ayhajxy hänajty may yhamugø'øy tøgooty Diospa'yaaxpä. ¹³ Coö ja'a Pedro jim̄ miejch, mänitä tøgħaaw quiojxnocy. Mänitä quixy tu'ug jim̄ miejch maa ja'a tøgħaawän, ja'a hänajty xøhajpä Rode. Miädowaambiä Rode hänajty jaduhñ pønä tøjç cojxnocy. ¹⁴ Coö ja'a Rode ja'a Pedro yo'mädooyy, mänitä Rode päyø'øguiä wyiimbijty xoonäacäp. Cabä Rode ja'a tøjç ñä'ä yaghawaach. Mänit hoy ñägäp̄xy coögä Pedro hänajty jim̄ tiäna'ay tögūy. ¹⁵ Mänitä Rode ñämaayyä:

—Tøø miiçhäda'a mguhhiñ.

Pero tehngahnä Rode hänajty miäna'añ cooc hänajty jie'ejä ja'a Pedro. Mänit hajxy yhadsooyy:

—Ca'ada'a yø'ø jie'ejä. Ja'a yhaañämädah yø'ø.

¹⁶ Jimä Pedro ja'a tøgħaaw hänajty tehngahnä jia wi'i quiojxnocy. Coö hajxy hoy yaghawa'açh, mänit hajxy yhiçxy coö hänajty jiaançh je'ejä. ¹⁷ Mänitä Pedro seña tiuun̄ quio'øhaam coö hajxy yhamónät. Mänit jaduhñ miädiaacy neby hänajty tøø yajpädsømyii pujxtøgooty ja'a Diósäm. Mänit jiaac mänaañ:

—Nöcxä Santiago hajxy hawaanä møødä mäbøjpädøjc cooçh tøø nnähwa'açh.

Coö ja'a Pedro jaduhñ miädiaacpädooyy, mänit wiingtuum ñöcxnä.

¹⁸ Coö jioböñä, mänitä soldadohajxy jiaançh tehñ yagjuøoyy coö ja'a Pedro hänajty quia'a jiibiän pujxtøgooty. ¹⁹ Mänitä Herodes yhanehmy coö ja'a Pedro yhöxta'awóøjät. Coö ja'a Pedro maa quia'a yajpaaty, mänitä soldadohajxy yajnähdsøømä, ja'a hajxy hänajty tøø yhadänä'ayäbä maa ja'a pujxtøjçän. Mänitä Herodes yhanehmy coö ja'a soldadohajxy yagho'ogóøjät. Mänitä

Herodes jim chohñ Judea. Mänit jim ñocxy tsänaabiä Cesarea.

²⁰ Mänitä Herodes ja'a cu'ug jiaančh tehñ miäjoot-ma'ty, ja'a hajxy hänajty tsänaabiä jim Tiro mөөd jim Sidón. Mänitä cu'ughajxy nägөxiä quiojyquiapxytiuuñ coo hajxy nägөxiä jim ñөcxät ja'a Herodes wyiinduum. Jimä Herodes ja'a mioonsä hänajty tu'ug xiöhaty Blasto. Mөjtuungä Blasto hänajty jim miөөd maa ja'a Herodes wyiinduumän. Mänitä cu'ugä Blasto hajxy miäjuuyy coo ja'a Blasto ja'a cu'ug piuhbédät, weenä tsip jaduñ ñaxy miay. Hix, jimä cu'ughajxy hänajty tiuundaacthaty maa ja'a Herodes ñaaxootiän. ²¹ Coo hajxy hänajty tөө yajcuh-ducy mänaa hajxy hänajty jim yhamugө'öwa'añän maa ja'a Herodes wyiinduumän, mänitä Herodes ja'a reewyit piägөyy. Mänit jim yhöxtaacy maa ja'a yhäñaabiejtän, maa ja'a cu'ughajxy hänajty tөө yhamugө'öyän. Mänitä Herodes ja'a cu'ug tiägөyy mөөdmädiaacpä. ²² Mänitä cu'ughajxy tiägөyy yaaxpä:

—Yө'ө craa xim capxpä, jue'e yө'ө, Diosäda'a yө'ө; ca'ada'a yө'ө jiäya'ayä neby höjtshájtäm.

²³ Tuunä hajxy jaduñ ñäl'ä mänaañ, mänitä ja'a Diosmoonsä ja'a Herodes yajpa'ambejty. Paady jaduñ yajpa'ambejtä je'eguiөxpä coo ja'a Dios hänajty tөө quia'a wiingudsähgө'öy. Mänitä Herodes tiөngcuhdsu'tsä. Mänit yho'nä.

²⁴ Pero ja'a Diosmädia'agy, tehngahnä hänajty jaduñ wia'xy wiinduhmyñaax wiinduhmyguiajpt.

²⁵ Hoorä, coo ja'a Bernabé mөөdä Saulo ja'a majjäya'adiöjc ja'a xädө'өñ hajxy hänajty tөө mio'oy jim Jerusalén, mänit hajxy wyiimbijnä. Mänit hajxy ñөcxtä-gajch jim Antioquía. Quipxiä Juan Marcos pianөcxy.

13

¹ Jim Antioquía, jimä jäya'ayhajxy hänajty may tøø yhamugø'øy Jesúswiingudsähgøøbiä. Näje'e hajxy hänajty tiuñ Diosmädia'agy-yajwiingapxøøbiä. Näje'e hajxy hänajty tiuumbä yajnahixøøbiä. Ja'a hajxy hänajty jaduñ tuumbä, jue'e hajxy hänajty xiøhaty: Bernabé, Simón ja'a humybiä, Lucio ja'a Cirene-tsohmä, Saulo, møød Manaén. Quipxiä Manaén ja'a Herodes hänajty tøø miøødmuutsc-haty, ja'a hänajty jim tøø guio-biernähátiäbä Galilea. ² Jiibiä Dios hajxy hänajty wyiingudsähgø'øy jaguiay jayhu'ugy maa ja'a chajtøjc-hajxiän. Mänit hajxy nämäaayä ja'a Dioshespíritäm:

—Tøøchä Bernabé møødä Saulo nyajnáhdijy coöchä nduung hajxy xtiúunät. Mwiinguéxäp hajxy jaduñ.

³ Coö ja'a mäbøjpädøjc-hajxy jaduñ Dyiospa'yaaxpäðøøyy, mänitä Bernabéhajxy quiø'ønähajpä møødä Saulo. Mänitä Bernabéhajxy tiu'ubøjnä møødä Saulo.

⁴ Mänitä Bernabéhajxy wyiinguejxä ja'a Dioshespíritäm coö hajxy wiädítät Diosmädia'agy-yajwa'xpä. Mänit hajxy jiiby yhädaacy maa ja'a cajpt hänajty xiøhatiän Seleucia. Mänit hajxy hoy biarcotägø'øy. Mänit hajxy ñøcxy mejyhawiimb maa ja'a naax hänajty xiøhatiän Chipre, ja'a mejyhagujpä. ⁵ Coö hajxy jim miejch, mänit hajxy jim biarcománajcy maa ja'a cajpt hänajty xiøhatiän Salamina. Mänit hajxy tiägøøyy Diosmädia'agy-yajwiingapxøøbiä maa ja'a judíos chajtøjc-hajxiän. Jimä Juan Marcos hänajty piawädijpä nä'ä jamiøød.

⁶ Coö ja'a Bernabé ja'a cajpthuung hajxy hänajty tøø quiøxy hawädity jim Chipre, mänit hajxy miejch maa ja'a cajpt hänajty xiøhatiän Pafos. Jimä jäya'ay hänajty tu'ug wiädijpä, ja'a hänajty xøhajpä Barjesús. Judío

hänajty je'e. Wiinmahñmøød hänajty je'e. Jaduhñ hä-najty yhøhnda'agy cooc tyijy hänajty je'e Dyiosquexiä. ⁷ Hoyyä Barjesús ja'a Sergio Paulo hänajty miøødnim-iägu'ughadyii, ja'a hänajty tuumbä gobernador. Coo ja'a Sergio Saulo jaduhñ miädoyhajty coo ja'a Bernabé ja'a Diosmädia'agy hajxy hänajty miäwädity, mänitä Bern-abéhajxy miøjyaaxä møødä Saulo. Miädowáambiägä Sergio Paulo ja'a Diosmädia'agy hänajty. ⁸ Haa ja'a Bar-jesús, Elimas hänajty xiøhaty hagriegoahaam. Hoorä, coo ja'a Elimas jaduhñ miädoyhajty coogä Sergio Paulo ja'a Diosmädia'agy hänajty miädowa'añ, cabä Elimas jaduhñ yhojiäwøøyy. Mänitä Elimas ja'a Sergio Paulo jia jøj-capxøøyy coo quia'a mäbögät. ⁹ Haa ja'a Saulo, mejtstu'u hänajty je'e xiøhajpä møødä Pablo. Hoorä, miøødä Pablo ja'a Dioshespíritu hänajty. Mänitä Pablo ja'a Elimas wyiinhee'ppejty. ¹⁰ Mänit yhojy:

—Møjcu'uhuung, mjaanč tehñ yhøhndaacp miičh. Jaanč tehñ yhaxøøg miičhä mwiinmahñdy. Caj miičh myajmädsocy coo jäya'ayhajxy hoy quiuhdujthädät. Tii miičh jaduhñ coo mwi'i miäna'añ cooc tyijy ja'a Dios-mädia'agy quia'a tøyyä. ¹¹ Xyajcumädowaamb miičhä Dios. Xyajwiinxoodsaamb miičh jaduhñ. Jejcy miičh wiinds mmähmø'øwa'añ. Caj miičhä jajpä mdsoj hixa'añ, —nømä Elimas ñämaayyä.

Mänitä Elimas jiaanč wiinxoo'ch. Hobiänejpiä hänajty tioonnda'ay maa ñøcxø'øwät. Yhøxtaaby hänajty jaduhñ pøn jaduhñ wiinwidsäp. ¹² Coo ja'a Sergio Paulo jaduhñ yhiijxy nebiä Elimas hänajty tøø jiaty tøø yhabetiän, mänit yagjuøøyy. Mänitä Diosmädia'agy jiaanč mäbøjcy coo tiøyyä.

¹³ Mänitä Pablohajxy jim biarcotägøøguiumbä, møødä Bernabé, møødä Juan Marcos. Mänit hajxy miejyñájx-cumbä. Mänit hajxy miehch maa ja'a cajpt hänajty

xiøhatiän Perga, jim̄ maa ja'a naax̄ hänajty xiøhatiän Panfilia. Jim̄ä Juan Marcos wyiimbijnä nidiuhm̄. Mänit yhädaacnä Jerusalén. ¹⁴ Coö ja'a Pablohajxy jim̄ chohñ Perga, møødä Bernabé, mänit hajxy jiaac nõcxy maa ja'a cajpt hänajty xiøhatiän Antioquía, jim̄ maa ja'a naax̄ hänajty xiøhatiän Pisidia. Coö ja'a poo'xxiøø yhabaaty, mänitä Pablohajxy chajtøjtägøøyy maa ja'a judíos chajtøjc-hajxiän. Mänit hajxy jiiby yhäñaaguiädaacy. ¹⁵ Ja'a häna'c-hajxy hänajty jiiby tuumbä tsajtøgooty, mänitä Diosmädia'agy hajxy quiapxy maa ja'a Moisés jecy quiujahyyän, møød maa ja'a profetahajxy jecy quiujahyyän. Mänitä Pablohajxy ñämaayyä:

—Mägu'ughajpädøjc, pø jii mijts mädia'agy hajxy mmädia'aga'añ, huuc capx hajxy, weenä cu'ughajxy miädoy.

¹⁶ Mänitä Pablo tiänaayyø'cy. Mänitä quiø'ø chajtsihy, weenä cu'ughajxy jaduhñ yhamädoowhity. Mänit miänaañ:

—Huuc hamädoowhit hajxy nägøxiä, mijts israelitashajxy, møød mijts ca'a israelítabä. Mhaagä wiingud-sähgøøbiä Dios hajxy. ¹⁷ Højts israelítabä, Dios højts nDioshajpy. Jegyhajty højtsä nhapä ndeedyhajxy hijty jim̄ yhadsäna'ay maa ja'a naax̄ xiøhatiän Egipto. Mänit hajxy jaduhñ yajñhdijjä ja'a Diósäm coö hajxy hänajty quiu'ughada'añii ja'a Diósäm. Mänit hajxy jim̄ Egipto yhøxwoobädsøømä ja'a Diósäm. Jaduhñä Dios ja'a miäjaa yajcähxø'cy. ¹⁸ Coö hajxy jim̄ wiomejtsä pactuum maa hänajty pøn̄ quia'a tsäna'ayän, jim̄ hajxy miäh-møøyy juxychägui'xjomøjt. Míe'e'xtujpiä Dios hänajty jaduhñ, hoyyä miädia'agy hänajty quia'a jagä yajtuúnäxä. ¹⁹ Mänitä israelitashajxy jim̄ ñøcxy maa ja'a naax̄ hänajty xiøhatiän Canaán. Ja'a jäya'ayhajxy hänajty jim̄

tsänaabiä, ja'a näjuxtujc-hagajptpä, cøjx hajxy yajcuhdä-goyyii ja'a Diósäm. Mänit højtsä nhapä ndeedyhajxy ñaaxpaatnä. ²⁰ Mädaaxmägo'xjomøjt ja cupc hänajty tøø yhity coo hajxy hänajty tøø chooñ Egipto.

'Mänitä Dios miänaañ coo cuduung hajxy miøødhädät. Jaduhñ hajxy jecy miøødhajty. Ja'a Samuel, je'eds jaac tehñ tiuñ cuduung. ²¹ Mänitä cu'ughajxy miänaañ coo gobiernä hajxy mio'owóøjät, coo hajxy jaduhñ yhane'emóøjät. Mänitä Dios ja'a Saúl yajnähdiij coo je'e tiúnät gobiernä, ja'a Cis yhuung. Benjamín ja'a Cis hänajty jegyhajty tøø yhaphaty tøø tieedyhaty. Juxy-chägui'xjomøjtä Saúl jaduhñ tiuñ gobiernä. ²² Mänitä Dios miänaañnä coo Saúl jaduhñ quia'a túunnät gobiernä. Jaduhñ miänaañnä coo David jaduhñ ween tiuunnä gobiernä: "Njaanč tehñ quiumáabiøčhä David jaduhñ, ja'a Isaí yhuung. Cøxaamb jaduhñ quiudiuna'añ waambáty-høch nnäma'awa'añ", nømä Dios ja'a David jecy ñänøømy. ²³ Mänitä Jesús jucy jiaac mejch. Ja'a Jesús ja'a David jecy yhaphajt tieedyhajt. Paadiä Dios ja'a Jesús quiejxy coo ja'a israelitashajxy jaduhñ ween min yajnähwa'ačhii. Jéquiänä Dios hajxy jaduhñ yajwiinwaanøøyyä coogä yajnähwaatpä hänajty quiexa'añ. ²⁴ Cahnä Jesús hänajty tiägø'øyñä wädijpä, jimä Juan ja'a israelitas ja'a Diosmädia'agy hänajty yajwiingapxø'øy coo ja'a yhaxøøgcuhdujt hajxy nägøxiä ñajtshixó'øwät, møød coo ja'a Dios hajxy hamuumdu'joot wyiingudsähgø'øwät, møød coo hajxy ñäbétät. ²⁵ Coo ja'a Juan hänajty tiuumädø'øwaannä, mänit miänaañ: "Jadúhñhøch mijtsäda'a xñänøømy cooc tyijy høøch nGristo. Ca'ačh nje'ejä. Jímhøchä njamiøød tu'ug jiaac medsa'añ. Maas møcmäjaamøød je'e miedsa'añ queečh høøch. Cábøch cuhdujt jaduhñ njaty møødä nebiä cuhdujt je'e miøødän ja'a jaac medsaambä."

²⁶ 'Mägu'ughajpädøjc, højtsä Abraham jecy nhaphajt

ndeedyhájtäm; mөөd mijts ca'a judíospä, mwiingud-sähgөөbiä Dios hajxypä. Nägөxiä ja'a Dios hajxy tөө xyajnáhdíjjäm coo hajxy nägөxiä xyajnáhwa'adsáanäm. ²⁷ Coo ja'a Jesús quioo'ty Jerusalén, cabä cu'ughajxy hánajty ñajuø'øy coo hánajty je'e Dyiosquexiä. Ni ja'a teedywiindsøn28 Jaduñä cu'ughajxy hánajty tehngajnä ñä'ägä mänaañ cooc tyijy ja'a Jesús hánajty hanaxiä tөө quiädieey. Pero cab hánajty jaduñ ñä'a tóyyäbä. Hoy hánajty quia'a jagä tóyyä, tehngajnä cu'ug ja'a Pilato hajxy jaduñ ñämaayy coo ja'a Pilato ja'a Jesús yajyagho'ogöøjät. ²⁹ Coo ja'a Jesús jaduñ jiaanč ho'cy, cөjx jaduñ tiøjiaty nebiaty jim miädi-a'agyijän maa ja'a Diosmädia'agy myiñän. Mänit yajmä-najcä cruzcөxp. Mänit hoy yajnaaxtägø'øyii. ³⁰ Mänitä Dios ja'a Jesús yagjuypiøjtägajch. ³¹ Mayhooä Jesús jaduñ jiaac hijxä ja'a jiamioødhajxy, ja'a hajxy hánajty quipxy tөө piadsöñdá'aguiäbä jim Galilea. Quipxiä Jesús hajxy piagoo'ty Jerusalén. Hoorä, jäda'ahatiä Jesús hajxy miädiacpä maa ja'a judíosahajxiän coogä Jesús Quiäristo.

³² Paady højts mijts jaduñ nyajwiingapxø'øy ja'a Jesúsçөxpä. Jequiän højts nhap ndeedyhajxy yhawáanäxä ja'a Diósäm coogä Dios ja'a yajnáhwaatspä hánajty quie-x-a'añ. ³³ Coo ja'a Jesús hajxy tөө xñähho'túutäm, mөөd coo jiuypioøjtägajch, jaduñä Jesús hajxy tөө xjiaanč yajnáhwáatsäm. Jaduñä Dios ja'a miädia'agy yajtøjiajty

neby hõjts nhap ndeedyhajxy jecy yhawáanäxäm coogä Dios ja'a yajnähwaatspä hänäjty quiexa'añ. Jaduhñ jim myiñ cujaay maa ja'a salmo miämetspän: “Høøch mi-ich nHuunghajpy. Jäda'açh miiçh tøø nyagjujypiøjtägach.” ³⁴ Jéquiänä Dios jaduhñ miänaañ coogä yHuung hänäjty yagjujypiøjtägatsa'añ, jadúhñäc je'e quia'a pú'udsät. Jaduhñ jim myiimbä cujaay maa ja'a Diosmädi-a'aguiän: “Míjtshøch ngunuu'xaamby nébiøçhä David tøø nyajnäma'ayän. Nyajtøjiadáambjøch jaduhñ.” ³⁵ Jaduhñ jim myiimbä cujaay wiingsalmojooty: “Caj miiçh mmäna'ana'añ coo ja'a mHuungä ñi'xä quiopc piú'udsät, coo hänäjty tøø yho'ogy. Myagjujypiøjtägatsaamby miiçh jaduhñ”, nømä Dios ñämaayyá. ³⁶ Hoorä, coo ja'a David jecy miähanehmbädøøyy nebiä Dios hänäjty tøø yajnähdiijiän, mänitä David yho'nä tiägoonä. Mänit hoy ñaaxtägø'øy. Mänit piuutsnä. Tøyhajt jaduhñ. ³⁷ Pero ja'a Jesús, coo je'e yho'cy, cab je'e piuuch, je'eguiøxpä coo yagjujypiøjtägajtsä. ³⁸⁻³⁹ Mägu'ughajpädøjc, huuc hamädoowhit hajxy, jaduhñ hõjts mijts nyajwiingapxø'øy coo ja'a Jesús hajxy nägøxiä tøø xñähho'túutäm, møød coo jadähooc jiuypyiøjtägajch. Pønjaty jaduhñ mæbøjp, nähwa'adsaamb hajxy je'e; hawa'adstuum hajxy miäh-mø'øwa'añ. Hoyyä jecyquiuhdujt hajxy hijty nja wi'i quiudiunáanäm, ja'a Moisés jecy quiujáhyyäbä, cab hajxy hoy pedyii ngudiunáanäm, paady hajxy hijty nga'a nähwa'adsaanäm. ⁴⁰ Naxy hädaa mädia'agy hajxy mdehm miäbøgät neby hõjts mijts cham nyajwiingapxø'øyän. Pø caj, wehñdä hajxy mjat mhabétät nebiä profetadøjc-hajxy jecy quiujahyyän:

⁴¹ Huuc mädown hajxy, pønjaty jaduhñ mäwiingapxpejp, myagjuø'øwäp hajxy jaduhñ; mniguiu'uds mniguiuhhämeedø'øwøøjäp hajxy.

Hix, hoy-yagjuóõñoch jaduñ njaanč tehñ yajcähxø'ø-ga'añ maa mijts mwiinduumhajxiän.

Pero cab hajxy jaduñ miäbøga'añ, ja'a hajxy hamdsoo ca'a hixaambä, nõmä Dios jecy miänaañ.

⁴²⁻⁴³ Mänitä Pablo miädiaacpädøñä. Coö ja'a Pablo-hajxy chajtøjpädsømy møødä Bernabé, mänit hajxy ñä-maayyä coö hajxy jadähooç ween miñ miädia'agy ja'a sábadø hänajty jaac miimbä, neby hajxy hänajty tøø yhuuc mädiaacpäñ. Mänitä Pablo jäya'ay hajxy may piadu'ubøjcä, møødä judíos hajxy, møødä ca'a judíos pähajxy, ja'a Dios mädia'agy hajxy hänajty mäbøjpä. Mänitä Pablo hajxy miänaañ coö ja'a jäya'ayä Dios hajxy homiä-naajä yhajodhadät.

⁴⁴ Coö ja'a sábadø hänajty jadähooç yhabáatcumbä, mänitä cu'ughajxy jim miejch maa ja'a judíos chajtøjc-hajxiän. Tøø ja'a cu'ughajxy hänajty miädoyhaty coö ja'a Pablo ja'a Dios mädia'agy hänajty jadähooç miädia'agáangumbä. ⁴⁵ Coö ja'a judíos wyiindsøn hajxy jaduñ y hijxy coö ja'a cu'ughajxy hänajty jaanč tehñ miay tøø miech Dios mädia'agy hamädoowhijpä, mänit hajxy jiootma'ty. Mänit hajxy tiägøøyy mänaambä cooc tyijy ja'a Pablo hajxy hänajty yhöñda'agy. Wiingapxpéjtábä Pablo hajxy hänajty jaduñ. ⁴⁶⁻⁴⁷ Pero cabä Pablo hajxy ñä'ägä mõjpädaacy. Mänit hajxy yhadsooyy:

—Jaduñ højtsä Dios tøø xwyiinguexy coö højts mijts judiøspä jayøjp nyajwiingapxø'øwät ja'a mädia'agy ja'a Jesúcøxpä. Pero caj mijts hädaa mädia'agy mnä'ägä mädoowa'añ. Coö hajxy jaduñ mga'a mäbøga'añ, paady jaduñ quia'a hawiinmatsä coö hajxy homiänaajä mjugyhädät nebiä Dios homiänaajä jjugyhatiän. Cab højts mijts hädaa mädia'agy nyajmøødmädia'agaannä. Jim højtsä jäya'ay nõcxy nnä'ägä yajwiingapxø'øwaañnä, ja'a

hajxy ca'a judíospä. Jaduhñ jim myiñ cujaay maa ja'a Diosmädia'aguiän.

⁴⁸ Coo hajxy jaduhñ miädooyy, ja'a hajxy ca'a judíospä, mänit hajxy xioondaacpøjcy. Mänit hajxy tiägøøyy mänaambä coogä Diosmädia'agy ja'a Jesúscoxpä jiaančh tehñ yhooyä. Mänit hajxy nägøxiä miäbøjcy, pøn-jatiä Dios hänajty tøø yajnähdijy coo hajxy jiugyhada'añ homiänaajä neby je'e jiugyhatiän. ⁴⁹ Mänitä Diosmädia'agy ja'a Jesúscoxpä tiägøøyy wa'xpä wiinduhmyhagajpt. ⁵⁰ Mänitä mäyøøjäya'ayhajxy jiøjcapxøøyyä møødä to'oxiøjc-hajxy, ja'a hajxy hänajty Dioswiingudsähgøøbiä. Jaduhñ hajxy ñämaayyä coo ja'a Pablo miädia'agyhajxy quia'a mäbøjcäxät. Ja'a judíoswiindsønñhajxy jaduhñ mänaañ. Jaduhñ hajxy hänajty miänaambä coo ja'a Pablohajxy yhøxpäbo'owøøjät. ⁵¹⁻⁵² Mänitä Pablo ja'a tiecy hajxy wyiinxiyty wyiinwojpy, weenä naaxoc jaduhñ quiøxy ca'ay. Hijxtahñd hajxy jaduhñ yajcähxø'c coo ja'a jäya'ay ja'a Diosmädia'agy hajxy hänajty nämay quia'a mäbøga'añ. Pero ja'a jäya'ayhajxy hänajty mäbøjpä, jaančh tehñ xioondaacp hajxy hänajty. Høxtä piaatypä Dioshespíritu hajxy hänajty. Mänitä Pablohajxy jim chohñnä møødä Bernabé. Mänit hajxy jim ñøcxy maa ja'a cajpt hänajty xiøhatiän Iconio.

14

¹ Mänitä Pablohajxy jim miejch Iconio. Coo sábado yhabaaty, mänit hajxy ñøcxy maa ja'a judíos ja'a cha-jtøjc-hajxiän. Mänitä Pablo ja'a Diosmädia'agy hajxy yajwiingapxøøyy. Mänitä jäya'ayhajxy may miäbøjcy, møødä judíoshajxy, møød hajxy ca'a judíospä. ² Pero cabä judíoshajxy nägøxiä miäbøjcy. Mänitä jäya'ayhajxy jiøjcapxøøyyä, ja'a hajxy hänajty ca'a judíospä, ja'a hajxy hänajty mäbøjpä. Jaduhñ hajxy jiøjcapxøøyyä coo ja'a Pablo

miädia'agy hajxy quia'a mäbøjcäxät. Ja'a judíoshajxy jaduhñ mänaañ, ja'a hajxy hánajty ca'a mäbøjpä. Jaduhñ hajxy hánajty miánaambä coo ja'a Pablohajxy wyiingapxpedóøjät. ³ Jejquiä Pablohajxy jim jiaac hijty Iconio. Cabä Diosmädia'agy hajxy hánajty tsähgø'ø-tsähgø'ø ñä'ä mädia'agy. Jaduhñ hajxy hánajty miädia'agy coogä Dios hajxy xjiaanč tehñ chójcäm. Madiu'u ja'a Pablo pa'am hajxy hánajty yajnaxy. Hijxtahñd hajxy hánajty yacähxø'py jaduhñ coo ja'a Pablo ja'a Jesús ja'a miäjaa hajxy hánajty tøø mio'oyii. Hiñ, ja'a Jesús ja'a miäjaahaamá pa'am hajxy hánajty yajnaxy. Jaduhñä cu'ughajxy hánajty ñajuø'øy coo ja'a Dios hajxy tøyhajt xjiaanč tsójcäm. ⁴ Pero cabä cu'ughajxy hánajty tiu'ugmädia'aguä. Näje'e ja'a judíos miädia'agy hajxy hánajty miäbøjcä. Näje'e ja'a Pablo miädia'agy hajxy hánajty miäbøjcä. Dioswiinguexiä Pablohajxy hánajty tiuumby mөөdä Bernabé. ⁵ Mänitä möjtuungmөөdpähajxy quiojyquiapxytiuuñ coo ja'a Pablohajxy quiuhga'adsóøjät. Jaduhñä judíoshajxy piánaambä mөөd hajxy ca'a judíospä. ⁶ Coo ja'a Pablohajxy jaduhñ miädooyy, mänit hajxy jim piäyø'cy. Mänit hajxy ñøcxy maa ja'a naax hánajty xiøhatiän Licaonia, mөөd maa ja'a cajpt hánajty xiøhatiän Listra mөөd Derbe. ⁷ Mänitä Diosmädia'agy hajxy jim tiägøoyy yajwiingapxøøbiä Licaonia-naaxooty wiinduhmyhagajpt. ⁸ Jimä pa'amjäya'ay hánajty tu'ug chäna'ay Listra. Tecymiuquiä mähdiøjc hánajty tøø myiñ tøø quia'ay. Cahnä hánajty mänaa yo'oyø'øgy. ⁹ Jiaanč tehñ yhamädoowhijpiä mähdiøjc hánajty waambatiä Pablohajxy hánajty miädia'agy. Coo ja'a Pablo ja'a mähdiøjc jaduhñ yhijxy coo ja'a mähdiøjcä jioot hánajty tøø piäda'agy coo miøcpógät, mөөd coo hánajty miäbøcy coo ja'a Pablo ja'a Jesús miäjaa hánajty miøødhajtä, ¹⁰ mänitä Pablo ja'a mähdiøjc ñämaayy:

—Pädø'og, tänaayyø'og.

Möcä Pablo jaduñ miänaañ. Mänitä craa jiaančh tänaayyø'cy. Mänit hoy tiägøøñä yohbiä. ¹¹⁻¹² Coo ja'a cu'ugä craa hajxy jaduñ yhjy coo hänajty tøø miöcpöcy, mänit hajxy tiägøøyy yaaxpä yhamdsoo hayuuc-haambyhajxy:

—Tøø ja'a Zeus hajxy xñägädáacäm møødä Hermes, ja'a hajxy nwiingudsähgøøyyämbä. Tøø hajxy jaduñ ñibiäda'agyii neby jäya'ayän —nømä Pablohajxy ñänøømä.

Jaduñä Bernabé hänajty yhajodhadyii nebiä Zeusän. Haa ja'a Pablo, jaduñ hänajty je'e yhajodhajtäbä nebiä Hérmesän, je'eguiöxpä coo ja'a Pablo hänajty jiaančh tehñ miädia'agy. ¹³⁻¹⁴ Pero cabä Pablohajxy hänajty wyiinjuø'öy waambaty hajxy hänajty ñänømyii. Hoorä, jimä tsajtöjc hänajty tu'ug cajtpa'a maa ja'a cu'ugä Zeus hajxy hänajty wyiingudsähgø'öyän. Ja'a jäya'ay hänajty jim tuumbä teedy, mänitä waj may yajmejch maa ja'a Pablohajxy hänajty cajtpa'a tøø miähmø'öyän. Mayyä pöjy jaduñ yajmejtspä. Mänitä Pablohajxy tiägøøyyä wiingudsähgøøyyäbä. Ja'a cu'ughajxy møødä teedy, je'e hajxy hänajty mäwiingudsähgøøby. Mänitä teedyhajxy tiägøøyy mänaambä coogä waj hajxy hänajty yoxa'añ ja'a Pablocöxpähajxy. Hagriegohaam hajxy jaduñ miänaañ. Coo ja'a Pablohajxy jaduñ wyiinjuøøñä nebiä cu'ughajxy hänajty jiatcø'öwa'añ, mänitä Pablohajxy tiägøøyy tajpä maabiä. Mänitä wyit hajxy quiøø'ch. Mänit hajxy jim tiägøøyy cu'ughagujc. Mänit hajxy yaaxy:

¹⁵ —Mägu'ughajpädöjc, ca'a hōjts xwyiingudsähgø'öy. Jäya'ay hōjts nej mijtsän. Paady hōjts yaa tøø nmech maa mijts mgajptän, coo hōjts mijtsä Diosmädia'agy nyajwiingapxø'öwät, jaduñä Dios jujpiä ja'a miädia'agy hajxy mmäböjcat. Jéquiänä Dios ja'a tsajt yhädiuñ,

møødä naaxwiin, møødä mejy, møød tijaty jaac jii, cøxiä. Jaduhñä Dios miäna'añ coo hajxy je'e mwiingudsähgøñät, coo ja'a mhamdsoo cuhdujt hajxy mnajtshixóñät, ja'a ca'a tsoobaatpä. ¹⁶Hijty, jaduhñä Dios hijty miäna'añ coo ja'a jäya'ayä yhamdsoo cuhdujt hajxy ween yajtuñ. ¹⁷Homiänaajä ja'a Dios yajcähxø'ogy coo hojioot jiaanč tehñ miøødä maa mijtscøxpän, møød coo yajtu'uy coo yajta'xy, møød coo ja'a camä tu'u yaghoyø'øy, jaduhñ hajxy ngaayy nhúucäm jootcujc —nømä Pablohajxy miänaañ.

¹⁸Hobiänejpä ja'a Pablo ja'a cu'ug hajxy jaduhñ yajmøbøjcy coo ja'a waj hajxy quia'a yóxät, coo ja'a Pablohajxy jaduhñ quia'a wiingudsähgø'øwøød møødä Bernabé.

¹⁹Mänitä judíoshajxy näje'e miejch. Antioquía hajxy hänäjty choñ møød Iconio. Mänitä cu'ug hajxy yajmøbøjtägajch cooc tyjy ja'a Pablohajxy hänäjty yhöñda'agy møødä Bernabé. Mänitä cu'ugä Pablo hajxy jaduhñ jia ca'ch. Jaduhñ hajxy hänäjty yhajodhaty coo ja'a Pablo hänäjty tøø yho'ogy, pero cab hänäjty tøø ñä'a ho'pä. Mänitä Pablo hajxy hoy yhöxwich cajtpa'a. ²⁰Ja'a jäya'ayä Diosmädia'agy hajxy hänäjty jaduhñ tøø miäböquiäbä, mänitä Pablo hajxy hoy jiuhmugø'øy. Mänitä Pablo jadähooc wyiinmahñmejch. Mänitä Pablohajxy jaduhñ jiiby tiägøøguiumbä cajptooty møødä møbøjpädøjc. Cujaboomä Pablohajxy jim chohñ møødä Bernabé. Mänit hajxy ñøcxy maa ja'a cajpt hänäjty jaduhñ xiøhatiän Derbe.

²¹Coo ja'a Pablohajxy jim miejch Derbe, mänitä Diosmädia'agy hajxy tiägøøyy hawaan hayaaxøøbiä. Coo ja'a cu'ughajxy jaduhñ miädooyy, mänit hajxy may miäböjcy. Mänitä Pablohajxy jim wyiimbíjcumbä. Mänit hajxy jim ñøcxtägajch Listra, møød jim Iconio, møød jim Antioquía, majaty hajxy hänäjty tøø yhuuc hoobiän. ²²Ja'a

jäya'ayä Diosmädia'agy hajxy hänajty tøø miäbóquiäbä, mänit hajxy wyiingapxøøyyä coo ja'a Diosmädia'agy hajxy hamuumdu'joot pianócxät tehngahnä, hoy hajxy jaduhñ cu jia mänañ cu jia yajnañ ja'a tsaächpä ja'a peenä. Mänit hajxy jaduhñ jim ñócxät Dioswiinduum. ²³ Majatiä Pablohajxy hänajty wiädity, wyiinguejxyp hajxy hänajty pøn jaduhñ jim túnäp wiindsón maa ja'a tsajtøjcän. Mänitä Pablo ja'a Dios hajxy pia'yaaxy coo hajxy jaduhñ quiuweendähadóøjät ja'a Diósäm, ja'a hajxy hänajty tøø miäbóquiäbä. Jaguiay jayhu'uguiä Dios hajxy hänajty miänuu'xta'agy.

²⁴ Mänitä Pablohajxy jim ñaxøøyy møødä Bernabé maa ja'a naax hänajty xiøhatiän Pisidia. Møød hajxy jim yhoobiä maa ja'a naax hänajty xiøhajpäñ Panfilia. ²⁵ Mänitä Pablohajxy jim jadähooc miéjtscumbä Perge. Jimä Diosmädia'agy hajxy jadähooc yajwá'xcumbä. Mänit hajxy ñøcxy jadähooc Atalia. ²⁶ Jim hajxy jadähooc hoy biarcotägø'øy. Mänit hajxy jim ñócxcumbä Antioquía maa hajxy hänajty jaduhñ tøø yhuuc tsohndaacpäñ, maa hajxy hänajty jaduhñ tøø wyiinguexyiijän coo ja'a Dios ja'a tiuung hajxy tiúunät. Coo hajxy jaduhñ jim miejtstägajch Antioquía, yaghabejt hajxy jaduhñ nebiä Dios hänajty tøø yhane'emiän coo hajxy jaduhñ tiúnät. ²⁷ Coo hajxy jim miejch Antioquía, mänitä Pablo ja'a mäbøjpädøjc hajxy woomujcy. Mänit hajxy miädiaacy nebiatiä Dios hajxy hänajty tøø piuhbedyiijän, møød coo ja'a Dios cuhdujt jaduhñ tøø yecy coo ja'a jäya'ayhajxy jaduhñ miäbøjpät, ja'a hajxy hänajty jaduhñ ca'a judíospä. ²⁸ Jejquiä Pablohajxy jim yhiyty Antioquía. Xyicy xioondaacy hajxy jaduhñ møødä mäbøjpädøjc-hajxy.

15

¹ Mänitä jäya'ayhajxy jaduhñ jim näje'e miejch

Antioquía. Judea hajxy hānajty t̄ō chohnda'agy. Mānitā m̄ab̄ōjp̄ad̄ōjc-hajxy yajnāhix̄ōōyyā coo hajxy jaduh̄n quiudiúnāt nebiā Moisés hānajty jegyhajty t̄ō yhane'emiān, coo hajxy yajcircuncidarhādāt. Cooc hajxy jaduh̄n quia'a cudiúnāt, cábāc hajxy jaduh̄n n̄āhwá'adsāt. Ja'a jāya'ayhajxy hānajty jim̄ tsohm̄bā Judea, je'edsā m̄ab̄ōjp̄ad̄ōjc hajxy jaduh̄n yajnāhix̄ōōyy. ²⁻³ Pero cabā Pablohajxy jaduh̄n quiumaayy coo ja'a m̄ab̄ōjp̄ad̄ōjc-hajxy jaduh̄n yajnāhix̄ō'ow̄ōjāt. Mānitā Pablo ja'a mādia'agy hajxy jaduh̄n yajcapxīōōyy coo ja'a m̄ab̄ōjp̄ad̄ōjc-hajxy jaduh̄n quia'a m̄ab̄ogāt neby hajxy hānajty t̄ō yajnāhix̄ō'oyiijān coo hajxy tsipc̄ox̄p̄ yajcircuncidarhādāt. Mānitā Pablohajxy jim̄ quiejxā Jerusalén m̄ōodā Bernabé, m̄ōodā wiinghāna'c-hajxy. Ja'a m̄ab̄ōjp̄ad̄ōjc-hajxy jaduh̄n m̄āguejx coo ja'a tsip ja'a pleetā jaduh̄n ween n̄ōcxy yajc̄oxy yajmay. Ja'a jāya'ayhajxy hānajty jim̄ tuumbā Jerusalén maa ja'a tsajt̄ōjcān, je'edsā tsip ja'a pleetā hajxy hānajty mīōodyajc̄ōxaam̄by mīōodyajmāyāam̄by, jaduh̄n hajxy quia'a tsipyajp̄ad̄ō'nāt. Coo ja'a Pablohajxy jim̄ tiu'ub̄ōjcy Antioquía, mānit hajxy jim̄ n̄ax̄ōōyy maa ja'a naax̄ hānajty xīohatiān Fenicia, m̄ōod jim̄ maa ja'a naax̄ hānajty xīohatiān Samaria. Jim̄ā Pablo ja'a m̄ab̄ōjp̄ad̄ōjc hajxy mīōodmādiaacy, ja'a hajxy hānajty tsānaabiā jim̄ Fenicia m̄ōod jim̄ Samaria. Jaduh̄nā Pablohajxy miādiaacy coogā jāya'ayā Diosmādia'agy hajxy hānajty t̄ō piadu'ub̄ōcy, ja'a hajxy hānajty ca'a judíospā, m̄ōod coogā yhamdsoo cuhdujt hajxy hānajty t̄ō n̄ajtshix̄ōōñā. Coo ja'a m̄ab̄ōjp̄ad̄ōjc-hajxy jaduh̄n miādooyy, mānit hajxy jaduh̄n jiaanč teh̄m̄ xioōndaacy.

⁴ Coo ja'a Pablohajxy jim̄ miejch Jerusalén m̄ōodā Bernabé, mānitā m̄ab̄ōjp̄ad̄ōjc-hajxy jim̄ yhamuḡōōyy maa ja'a tsajt̄ōjcān, m̄ōodā Dioswiinguexy p̄āhajxy, m̄ōodā

tsajtøjc-wiindsønajxy. Mänitä Pablohajxy miädiaacy nebiatiä Dios hajxy hänajty tøø piuhbedyiiän. ⁵ Jimä fariseoshajxy näje'ebä. Tøø ja'a Diosmädia'agy hajxy hänajty miäbøjpä ja'a Jesucristocøxpä. Mänit hajxy tiänaayyø'cy. Mänit hajxy miänaañ:

—Tsipecøxpä mäbøjpadøjc-hajxy yajcircuncidarhájpat, hoy hajxy jaduhñ quia'a jagä judíospä; weenä mädia'agy hajxy jaduhñ quiudiuñ nebiä Moisés jecy yhanehmiän —nømä fariseoshajxy miänaañ.

⁶ Mänitä Dioswiinguexypähajxy yhamugøøyy møødä tsajtøjc-wiindsønajxy. Mänit hajxy tiägøøyy mädiaacpä waambatiä fariseoshajxy tøø miäna'añ. ⁷ Mänitä Pedro tiänaayyø'cy mädiaaccujc. Mänit yajcapxøøyy:

—Puhya'adiøjc, mnajuøøby hajxy jaduhñ coochä Dios jecy xwyiinguejxy coochä jäya'ayä Diosmädia'agy nya-jwiingapxø'øwät, ja'a hajxy ca'a judíospä, coo hajxy miäbøgät, jaduhñ hajxy ñähwa'ads quiuhwá'adsät. ⁸ Haa ja'a Dios, xyhixyhájtämä njootä njuøhñdyhajxy. Coo ja'a Diosmädia'agy hajxy jaduhñ miäbøjcy, ja'a ca'a judíospä, mänitä Dioshèspiritu hajxy mióoyyäbä, nebiä Dios ja'a yhEspíritu hajxy tøø xmióoyyäm højtshájtäm. Jaduhñä tøyhajt hajxy nmøødhájtäm coo ja'a nähwaatstaact hajxy jaduhñ piaatpä, neby højts tøø nbáatäm. ⁹ Tu'cuhdujtä Dios hajxy tøø xyajñähwaats tøø xyajcuhwáatsäm møødä cajpä judíospähajxy. Coo hajxy jaduhñ tøø miäbøjpä, paadiä piojpä quiädieeyhajxy tøø ñähwaatspä. ¹⁰ Pero jaduhñ mijts mja mäna'añ coo ja'a cajpä judíospä ja'a mädia'agy hajxy jaduhñ quiudiúumbät nebiä Moisés jecy yhanehmiän. Ni højts pedyii nga'a cudiúunäm, højts judíoshájtäm. Ni højtsä nhapä ndeedyhajxy hijty jegyhajty hoy quia'a cudiúunämbä. Coo mijts jaduhñ mja mäna'añ coo ja'a cajpä judíoshajxy jaduhñ quiudiúumbät, jaduhñ hajxy myajcähxø'øgy nebiä Dios ja'a miädia'agy

hajxy mga'a mǎbǒjcǎbǎn. ¹¹ Pero jaduhñ hajxy nna-juóoyyǎm coo ja'a Jesús hajxy tǒø xñǎ'ǎ yajnǎhwáat-sǎm tu'cuhdujt, mǒød hǒjts judíospǎhǎjtǎm, mǒødǎ cajpǎ judíoshajxy. Hojiotǎ Jesús jaduhñ miǒødhajpy maa hǒjtsǒxphǎjtǎm —nǒmǎ Pedro miǎnaañ.

¹² Mǎnitǎ mǎbǒjpǎdǒjc-hajxy miǎdiaacpǎdǒøyy, ja'a hajxy hǎnajty jim tsǎnaabiǎ Jerusalén. Mǎnitǎ Pablohajxy tiǎgǒøyy mǎdiaacpǎ mǒødǎ Bernabé nebiatiǎ Dios ja'a miǎjaa hǎnajty tǒø yajcǎhxǒ'ǒgy maa ja'a jǎya'aguiǒxpǎhajxiǎn, ja'a cajpǎ judíospǎhajxy, mǒød nebiatiǎ Pablo ja'a hoy-yagjuǒøñǎjatypǎ hajxy hǎnajty tǒø tiuñ. ¹³ Coo ja'a Pablohajxy jaduhñ miǎdiaacpǎdǒøyy, mǎnitǎ Santi-ago miǎnaañ:

—Puhyǎ'adiǒjc, huuc tunǎ mayhajt hajxy, huuc hamǎ-doowhit hǎdaa mǎdia'agy hajxy. ¹⁴ Jaduhñǎ Simón tǒø miǎdia'agy coo ja'a Dios ja'a hojiot miǒødhaj-ñǎ maa ja'a jǎya'aguiǒxpǎhajxiǎn, ja'a hajxy cajpǎ judíospǎ, mǒød coo ja'a Dios wyiimbiy pǒnjaty jaduhñ quiu'ughǎdǎp. ¹⁵ Jaduhñ jim myiñ cujaay maa ja'a Diosmǎdia'aguiǎn nebiǎ profetadǒjc-hajxy jecy quiapxy miǎdiaaquiǎn coo ja'a Dios hojiot hǎnajty miǒødhada'añ maa ja'a jǎya'aguiǒxpǎhajxiǎn, ja'a hajxy cajpǎ judíospǎ. Jaduhñǎ profeta Amós jecy quiujahy quiuguee'ch ¹⁶ coo ja'a Dios jaduhñ miǎnaañ:

Nguexǎambiǒchǎ nguguexy coo ween jaduhñ yhanehmǎbǎ nebiǎ David jecy yhanehmiǎn,

¹⁷ jadúhñhǒchǎ jǎya'ayhajxy xwyiingudsǎhgǒ'ǒwǎt, ja'a hajxy cajpǎ judíospǎ, pǒnjǎtyhǒch tǒø nwiimbiy cooch je'e ngu'ughǎdǎt.

¹⁸ Jéquiǎnǎ Dios jaduhñ miǎnaañ coo jaduhñ yajtǒjiada'añ.

¹⁹ Mǎnitǎ Santiago jiaac mǎnaañ:

—Tǒyhajt jaduhñ nebiǎ Diosmǎdia'agy miǎna'añǎn. Cab jaduhñ yhahixǒ'ǒy coo ja'a mǎbǒjpǎdǒjc hajxy

nhanéh_mämät, ja'a hajxy ca'a judíospä. Cab hajxy nnämáayyänät coo hõjtsä nguhdujt hajxy xpiahíjxämät, hõjts judíos_hájtäm. ²⁰ Jaduh_n mäbøcypiä, tsøc hajxy yajnäjaayøøyyäm coo hajxy jaduh_n quia'a tsú'udsät tijatiä jäya'ayhajxy tøø yoxy quepychechwiinduum, møød coo wiingto'oxiøjc hajxy quia'a møødmá'awät, møød coo animalnø'ty hajxy quia'a hu'ug quia'a jøø'xät. ²¹ Jaduh_nä Moisés jecy quiujahy coo hõjts jaduh_n nguhdujthájtämät, hõjts judíos_hájtäm. Jaduh_n hõjts wiindu'ugpoo'xxiøø nyajnáhixøøyyäm maa ja'a tsajtøjcän wiinduh_myhagajpt.

²² Mänitä mäbøjpädøjc-hajxy nägøxiä quiojyquiapxyhajty møødä Dioswiingueypähajxy, møødä tsajtøjc-wiindsøn_hhajxy, coo ja'a cunocy hajxy jim quiéxät Antioquía, coo ja'a Pablohajxy miødhadøøjat møødä Bernabé. Mänitä Judashajxy jaduh_n wyiinguejxä møødä Silas coo hajxy jaduh_n quiunocyhádät. Jimä Judashajxy hänajty quiopc-haty møødä Silas maa ja'a tsajtøjcän. Mejtstu'u ja'a Judas hänajty xiøhaty møødä Barsabás. ²³ Mänitä mäbøjpädøjcä nocy hajxy yhädiuuñ. Mänitä Pablo ja'a nocy hajxy yajcø'ødägøøyyä coo hajxy miänøcxät Antioquía. Jaduh_nä nocy hajxy quiujahy:

“Puhy_a'adiøjc, mijts hädaa nocy nyajnäguejxyp, mijts ca'a judíospä, coo ja'a Diosmädia'agy hajxy tøø mmäbøcy, pøn_jaty jim tsánaaby Antioquía, møød jim Siria, møød jim Cilicia. Hõjts hädaa nocy tøø nhädiuñ, hõjts mäbøjpädøjc yaa hijpä Jerusalén, møødä Dioswiingueypähajxy, møødä tsajtøjc-wiindsøn_hhajxy. ²⁴ Tøø hõjts jaduh_n nmädoyhaty coo hõjtsä nmägu'ughajpähajxy näje'e jim tøø yhoy maa mijtsän. Ca'a yhõjts jaduh_n nguejx; hamdsoo joot hajxy jim tøø ñøcxy. Jaduh_n hõjts tøø nmädoyhaty coo mijtsä häna'c xjia wi'i wyiin_høøna'añ, ja'a hajxy jim tøø yhöyyäbä maa mijtsän, møød

coo mijts näje'e tøø myajwiinhøøñ. ²⁵ Coo mijtsä häna'c jaduhñ xjia wi'i wyiinhøøna'añ, paady højts tøø ngojyquiapxyhaty coo højtsä nmägu'ughajpä nämetsc jim nguéxät maa mijtsän näguipxy møødä Pablo møødä Bernabé. Højtsä Pablo njaančh tehñ chojpy njaančh tehñ pia'häyooby møødä Bernabé. ²⁶ Jaančh tehñ yhooyä Pablo ja'a Jesucristo hajxy miäduñ. Coo hajxy jaduhñ hoy miäduñ, paady hajxy mayhooc tøø jia wi'i yagho'oga'añii. ²⁷ Ja'a Judas højts nwiinguejxyp møødä Silas coo hajxy jim ñócxät maa mijtsän. Hajäya'ayhaam mijts jaduhñ xmiøødmädia'aga'añ waambaty højts cham njaay ngueechän nocyquiøxp. ²⁸⁻²⁹ Jaduhñ højtsä Dioshespiritu tøø xmiøødcjojyquiapxyhaty coo mijts nhané'emät coo hajxy mga'a tsú'udsät mädyiijaty animal ja'a häna'c tøø yoxy quepychechwiinduum, møød coo animal hajxy mga'a tsú'udsät ja'a jañø'xiee'xypä, møød coo wiingto'oxiøjc hajxy mga'a møødmá'awät. Coo hajxy jaduhñ mgudiúnät, jaduhñ hajxy mniyaghoyø'owøøjät. Cabä wiingcuhdujt yaghane'ema'añ. Ja'a Dios hajxy jaduhñ xcwieendähädäp." Jaduhñä mæbøjpädøjcä nocy hajxy yhädiuuñ, ja'a hajxy hänajty jim hijpä Jerusalén.

³⁰ Mänitä Pablohajxy jim tiu'ubøjcy møødä Bernabé, møødä Judas, møødä Silas. Mänit hajxy jim ñøcxy Antioquía. Coo hajxy jim miejch, mänitä mæbøjpädøjc-hajxy nägøxiä jim yhamugøøyy maa ja'a tsajtøjcän. Mänitä Pablo ja'a mæbøjpädøjcä nocy hajxy yajcø'ødägøøyy. ³¹ Mänitä mæbøjpädøjcä nocy hajxy quiapxy. Mänit hajxy jiaančh tehñ jiootcugøøyy je'eguiøxpä coo hajxy jaduhñ quiapxmøcpøjcä nocyhaam. ³² Mänitä Diosmädia'agy hajxy yajwiingapxøøyyä. Ja'a Judashajxy jaduhñ capx møødä Silas. Yoñ hajxy jaduhñ quiapxy miädiaacy. Diosquexiä Judashajxy hänajty møødä Silas nämetsc. ³³ Maxiøø ja'a Judashajxy jim yhiyty Antioquía møødä

Silas. Coo hajxy hānajty wyiimbidaannā, mānit hajxy ñāmaayyā coo ja'a Dioscujú'uyāp hajxy jim̄ nõcxy yecy Jerusalén. Mānitā Judashajxy ñõcxnā Jerusalén maa hajxy hānajty tøø yhuuc tsohndaacpān. ³⁴ Pero cabā Silas ja'a Judas pianõcxy. Jim̄ miāhmøøyy Antioquía ³⁵ nāguipxy møødā Pablo møødā Bernabé. Mānitā Diosmādia'agy hajxy tiägøøyy yajwiingapxøøbiā nāguipxy møødā mǎbøjpädøjc-hajxy nāmaybiā.

³⁶ Mānitā Pablo ja'a Bernabé cujecy ñāmaayy:

—Jam̄ jadāhooc wādítām majatiā Diosmādia'agy hoy nyajwá'xām. Jamā mǎbøjpädøjc cuhíjxām pø tehngahnā ja'a Diosmādia'agy hajxy hoy pianõcxy.

³⁷ Jia nāhadsoow ja'a Bernabé jadhñ. Mānit jadhñ jia mānaañ coo ja'a Juan Marcos hajxy cu miødhajty. ³⁸ Pero cabā Pablo jadhñ miānaañ coo ja'a Juan Marcos hajxy jadhñ miødhādāt je'eguiøxpā coo ja'a Juan Marcos hajxy hānajty tøø piuhwa'ačhii mānaa hajxy hānajty jim̄ wiāditiān Panfilia maa ja'a Diosmādia'agy hajxy hānajty yajwa'xiān. ³⁹ Coo ja'a Pablo hānajty quia'a tu'ugmādia'aguiā møødā Bernabé, paady hajxy mānit ñiwia'xā. Mānitā Bernabé ja'a Marcos wiowø'cy. Mānit hajxy tiägøøyy barcojooty. Mānit hajxy jim̄ nõcxy mejyhawiimb maa ja'a naax hānajty xiøhatiān Chipre. ⁴⁰ Haa ja'a Pablo, mānit je'eduhñ miānaañ cooc ja'a Silas hānajty miøødwādita'añ. Mānitā mǎbøjpädøjcā Dios hajxy miānuu'xtaacy coo ja'a Pablohajxy piuhbedøøjāt. Mānitā Pablohajxy tiu'ubøjnā møødā Silas. ⁴¹ Mānit hajxy jim̄ ñaxøøyy Siria møød jim̄ Cilicia. Majatiā Pablohajxy hānajty wiādity, jimā mǎbøjpädøjc hajxy hānajty quiapxmøcpøcy.

16

¹ Mānitā Pablohajxy jim̄ nõcxy Derbe. Coo hajxy jim̄

tiu'ubójcumbä, mänit hajxy jim̄ ñóxcumbä Lистра. Jimä craa hajxy tu'ug hoy piaady. Timoteo ja'a craa hänajty xiøhaty. Miäbøjpiä Timoteo ja'a Diosmädia'agy hänajty. Ja'a Timoteo ja'a tiajjä, judía hänajty je'e. Jaanä miäbøjpiä Diosmädia'agy hänajty je'ebä. Ja'a Timoteo ja'a tieediä, ca'a hänajty je'e jiuđiosä. ² Quiumaabiä mäbøjpädøjcä Timoteo hajxy hänajty, ja'a hajxy hänajty jim̄ tsänaabiä Lистра møød jim̄ Iconio. ³ Mänitä Pablo ja'a Timoteo ñämaayy coo hänajty miøødwädita'añ. Pero cahnä Timoteo hänajty yajcircuncidarhaty. Mänitä Pablo ja'a Timoteo yajcircuncidarhajtä, jaduñä judíoshajxy jaduñ quia'a jootmä'adät. Hiç, ñajuøøbiä judíoshajxy hänajty nägøxiä coo ja'a Timoteo hänajty quia'a yajcircuncidarhatyñä. Coo ja'a Timoteo ja'a tieedy hänajty quia'a juđiosä, paadiä Timoteo hänajty quia'a yajcircuncidarhatyñä. ⁴ Mänitä Pablohajxy tiägøøyy wädijpä cajpt-cajpt møødä Silas møødä Timoteo. Majaty hajxy hänajty wiädity, jimä mäbøjpädøjc hajxy hänajty yajmä-doyhaty waambatiä Dioswiinguexypähajxy hänajty tøø yhane'emiän, møødä tsajtøjc-wiindsøñhajxy, ja'a hajxy hänajty jim̄ hijpä Jerusalén. ⁵ Jaanä jaduñä Pablo ja'a mäbøjpädøjc hajxy hänajty quiapxmøcpøjpä wiinduhmy-hagajpt, paadiä mäbøjpädøjcä Diosmädia'agy hajxy hänajty hoy jiaac teh̄m miäböcy. Møød hajxy hänajty jiaac teh̄m miayø'oy jabom-jabom.

⁶ Pero cabä Pablo cuhdujt hajxy choj mooyyä ja'a Dioshespíritäm coo ja'a Diosmädia'agy hajxy jim̄ nøcxy yajwa'xy Asia. Paady hajxy jim̄ jiaac wädijty Frigia møød jim̄ Galacia. ⁷ Mänit hajxy jim̄ miejch maa ja'a naax hänajty xiøhatiän Misia. Mänit hajxy jia mänaañ coo hajxy jim̄ ñócxät maa ja'a naax hänajty xiøhatiän Bitinia. Pero cabä Jesús yhEspíritu jaduñ miänaañ coo hajxy jim̄ ñócxät. ⁸ Coo hajxy jim̄ ñaxøøyy Misia, mänit hajxy jim̄ miejch

maa ja'a cajpt hänajty xiøhatiän Troas. ⁹ Mänitcoodsä Pablo jäya'ay tu'ug wyiinhijxy. Jim hänajty choon maa ja'a naax hänajty xiøhatiän Macedonia. Tänaaby hänajty jaduñ. Mänitä Pablo ñämaayyá: "Huuc tunä mayhajt, jam højtsä Diosmädia'agy yajwiingapxøøyyäc jim Macedonia." Jaduhñ Pablo miänuu'xtaacä. ¹⁰ Coo ja'a Pablo jaduñ wyiinhijxy, mänit højts jaduñ nwiinmaayy coo højts jim njaançh nõcxät Macedonia. Jaduhñ højts hänajty nwiinjuø'oy coo højtsä Dios hänajty tøø xwyiinguexy coo højtsä Diosmädia'agy jim nõcxy nyajwa'xy.

¹¹ Mänit højts hoy nbarcotägø'oy. Mänit højts jim ndsohñ Troas. Mänit højts nnøcxy mejyhawiimb maa ja'a naax hänajty xiøhatiän Samotracia. Mejyhagujcä naax jaduñ. Cujaboom højts jadähooc nbarcotägøøguiumbä. Mänit højts njaac nõcxy mejyhawiimb maa ja'a cajpt hänajty jaduñ xiøhatiän Neápolis. Coo højts jim nmejch mejyhawiimb, mänit højts nbarcopädsøømnä. ¹² Mänit højts nnøcxcumbä maa ja'a cajpt hänajty jaduñ xiøhatiän Filipos, jim Macedonia-naaxpa'a. Jimä Rómabä jäya'ayhajxy hänajty nämay chäna'ay. Jim højts jaduñ maxiøø nhijnä. ¹³ Coo ja'a poo'xxiøø yhabaaty, mänit højts jim nnøcxy mõjnøøba'a, jim cajtpa'a. Jimä judíos ja'a Dios hajxy hänajty naxy pia'ya'axy. Jimä to'oxiøjc-hajxy hänajty näje'e tøø yhamugø'oy. Mänit højts jim nhøxtaacy. Mänit højtsä jäya'ay ndägøøyy yajmøødmädiaacpä ja'a Diosmädia'agy, ja'a hajxy hänajty tøø yhamugø'oyäbä. Haagä to'oxiøjc hajxy hänajty je'e. ¹⁴ Tu'jäya'ay hänajty xiøhaty Lidia. Jim hänajty choon maa ja'a cajpt hänajty xiøhatiän Tiatira. Hucywyit hänajty tioo'py, ja'a hojiatypä. Wyiingudsähgøøbiä Lidia ja'a Dios hänajty. Mänitä Dios ja'a Lidia yajmäbøjcy waambatiä Pablo hänajty yajnähixø'oy. ¹⁵ Mänitä Lidiahajxy hoy ñäbety nägøxiä mäduhñtiä hajxy hänajty jim yhity maa ja'a tiøjcän. Mänit højtsä Lidia

xñämaayy:

—Pø mmänaamb hajxy jaduñ coočhä Dios ja'a miädi-a'agy hamuumdu'joot nmäböjcä, jam hajxy jim mejtsta'ag maačhä ndöjcän —nøm höjts jaduñ xñämaayyho'cy.

Mänit höjts jim hoy nmejtsta'agy.

¹⁶ Wiinghooc höjts hänajty jim nnøcxy maa ja'a Dios hajxy hänajty pia'ya'axiän. Tu'haamnøcxpä, jim höjtsä cäxyihäna'c tu'ug hoy nbaady. Cudoogø'øy hänajty je'eduhñ. Ja'a haxøøgpä hänajty miøød. Cuwiinmahñdy hänajty je'eduhñ. Cøxiä hänajty jaduñ ñajuø'øy tijaty hänajty jadaañp tunáañp. Majiatiä xädø'øñ hänajty ñämečhii coo hänajty jaduñ cøxiä ñajuø'øy. Coo xädø'øñ hänajty mio'oyii, cøxiä wyiindsøn hänajty mioodiägach, mäduhñtiä hänajty quianarhaty. ¹⁷ Mänit höjtsä cäxyihäna'c xpiadu'ubøjcy høxhaam. Mänit tiägøøyy yaaxpä jojpä:

—Yøø jäya'ayhajxy, ja'a Dios hajxy miäduumby, ja'a maas møc cuhdujt møødpä. Mijts hajxy xyajwiin-gapxø'owaamb neby hajxy mnähwa'ads mguhwá'adsät.

¹⁸ Maxiøø höjtsä quixy jaduñ xpiawädiyty yáaxäp wáañp. Coo ja'a Pablo jaduñ chíjpänä coo ja'a quixy jaduñ wyi'i ya'axy, mänitä Pablo ñäwa'wiimbijty. Mänitä Pablo ja'a haxøøgpä yhøxquejxy:

—Ja'a Jesucristocøxpøch miičh nhøxquexy; pädsøm jii by maa yøø cäxyihäna'cän —nømä Pablo miänaañ.

Mänitä haxøøgpä jaduñ jiaanč pädsøømy.

¹⁹ Coo ja'a quixiä wyiindsøñhajxy jaduñ yhiyxy coo ja'a quixy hänajty jaduñ tøø ñähwa'ačhii, mänit hajxy jaduñ ñajuøøyy coo ja'a quixy hänajty jaduñ quia'a canarhadaanä, møød coo xädø'øñ hajxy hänajty quia'a mo'owáañänä. Mänitä Pablohajxy miajtsä møødä Silas. Mänit hajxy yajnøcxä haguyc. ²⁰ Mänit hajxy jaduñ ñäxø'øwøøyyä:

—Hädaa judíoshajxy, cajptyajma'p hajxy jaduhñ.
²¹ Wiingcuhdujt højts xjia wi'li yajnáhixø'øwáañám. Cab hajxy hawiinmats nmábójcámät, je'eguiøxpä coo hajxy jim ndsóhñám Roma —nømä Pablohajxy ñänøømä.

Ja'a quixiä wyiindsønñhajxy jaduhñ mänaañ.

²² Mänitä Pablohajxy ñäbädø'cä ja'a cú'ugäm. Mänitä cuduunghajxy miänaañ coo ja'a Pablo ja'a wyithajxy jaytsíjjäxät, møød coo hajxy wiobho'ogóøjät paxyhaam.

²³ Coo ja'a Pablohajxy hänajty tøø wiobho'ogyii, mänit hajxy hoy chumyii. Mänitä tsumyjiäya'agwieendähajpä yhanehmä coo ja'a Pablohajxy hoy cwieendähadøøjät.

²⁴ Mänit hajxy hoy piäda'agyii hadsihxtuum jiiby pujxtøgooty. Pu'uyhawa'adsottiä tiecyhajxy jaduhñ yhame'mújcäxä.

²⁵ Cuptsuhmdä hänajty jaduhñ, jiibiä Pablo ja'a Dios hajxy hänajty pia'høy pia'ya'axy. Jiibiä miädsomyjiäya'ayhajxy hänajty jaduhñ yhamädoowhity. ²⁶ Mänitä hujx møc ñajxy. Høxtä tsäyuuyy ja'a pujxtøjc jaduhñ. Cøjxä tøgħaaw jaduhñ yhawa'açh. Møødä cadena jaduhñ cøjx pioty maa ja'a tsumyjiäya'ayhajxy hänajty jaduhñ quiuxochän. ²⁷ Coo ja'a tsumyjiäya'agwieendähajpä mi-a'abiädø'cy, mänit jaduhñ yhijsy coo ja'a tøgħagø'øw hänajty jaduhñ tøø quiøxy hawa'açh. Mänit jaduhñ miänaañ cooc tyijy ja'a tsumyjiäya'ayhajxy tøø quiøxy päyø'øgy. Mänitä espada jiuu'ty. Niyagho'ogáañäp hänajty jaduhñ hamdsoo je'eguiøxpä coo hajxy cu piäyø'cy. ²⁸ Mänitä Pablo yaaxy:

—Ca'a jaduhñ mniyagho'ogyii. Chaa højts jaduhñ nägøxiä. Caj pøn tøø piäyø'øgy —nømä tsumyjiäya'agwieendähajpä ñämaayyä.

²⁹ Jaançh tehñ chähgøøby hänajty je'eduhñ. Høxtä tsäyuuby hänajty je'eduhñ. Mänitä jøøn hoy quioñ. Päyø'øguiä tiøjtägøøguiumbä. Mänitä Pablohajxy hoy

wyiinjicäda'agyii mөөдä Silas. ³⁰ Mänit hajxy yhöx-woobädsөөмnä pujxtөгooty. Mänit hajxy miäyajtөөwä:

—Wiindsөндөjc, ja wi'i ñähwa'adsáambөch hөөч. Nébyhöch jaduһñ njatcө'өwat.

Ja'a tsumyjiäya'agwieendähajpä jaduһñ mänaaһñ.

³¹ Mänitä Pablohajxy yhadsooyy:

—Coo hajxy jaduһñ mmäbögät ja'a Wiindsön Jesúsөxpä, jaduһñ hajxy mnähwá'adsät mäduһñtiä hajxy jim mhity maa ja'a mdөjcän.

³² Mänitä tsumyjiäya'agwieendähajpä ja'a Dioscapxy ja'a Diosmädia'agy hajxy hoy yajwiingapxө'өyii mäduһñtiä hajxy hänäjty jim yhity maa ja'a jiөөn maa ja'a tiөjcän. Ja'a Pablohajxy jaduһñ mäyajwiingapxөөyy.

³³ Moñña hänäjty jaduһñ. Mänitä Pablohajxy hoy yajtsi'iyii mөөдä Silas majaty hajxy hänäjty jaduһñ төө chaächө'өyän. Ja'a tsumyjiäya'agwieendähajpä jaduһñ mäyajtsiiw. Mänit hajxy nägөxiä hoy ñäbety mäduһñtiä hajxy hänäjty jiiby yhity maa ja'a jiөөn maa ja'a tiөjcän.

³⁴ Mänitä Pablohajxy jim wioonөcxä maa ja'a craa tiөjcän. Mänit hajxy yajcaayy yaghuucä. Jaanч tehñ xioондаac ja'a craahajxy jaduһñ je'eguiөxpä coo ja'a Dioscapxy ja'a Diosmädia'agy hajxy hänäjty төө miäbөcy.

³⁵ Coo jioбөөyy, mänitä cuduunгä policia hajxy quiejxy maa ja'a pujxtөjcän. Mänitä policia ja'a tsumyjiäya'agwieendähajpä hajxy hoy ñäma'ay coo ja'a Pablohajxy ween yhöxmachii mөөдä Silas. ³⁶ Mänitä Pablo hoy ñämaadiägachii:

—Tөөчhä cuduunghajxy jaduһñ xyhane'emy coөch mijts nhөxmädsät. Nөcx hajxy jaduһñ jootcujc.

³⁷ Mänitä Pablo ja'a policia ñämaayy:

—Hөjts, Roma hөjts nxөnaxy. Jaduһñ hөjts cuhdujt nmөөдä nebiä Rómabä jäya'ayhajxy miөөдän. Hoy hөjts

jim̄ nja xonaxy Roma, tøø højtsä cuduunḡ xyajwobho'o-gyii hijxwiinduum. Hoy højts tii pojpä tii cädieey nga'a jagä mөөdä, tøø højts xyajtsumyii. Hoorä, tsähdiuumbä cuduunḡhajxy jaduhḡ coo højts jaduhḡ tøø xchaačhtiuñ. Paady højts hamee'ch xjia wi'i yaghøxmasda'añii. Ween højts min̄ xyhamdsoo høxmach —nømä policíahajxy ñämaayä.

³⁸ Mänitä cuduunḡhajxy hoy yhawáanäxä waambatiä Pablo hänäjty tøø miäna'añ. Coo ja'a cuduunḡhajxy jaduhḡ miädooyy coogä Pablohajxy hänäjty jim̄ xionaxy Roma, mänit hajxy chähgøøbiøjcy. ³⁹ Mänitä Pablohajxy hoy ñäma'ayii mөөdä Silas:

—Huuc tunä mayhajt hajxy, højts huuc mämée'xäc —nømä cuduunḡhajxy hoy miäna'añ.

Mänitä Pablohajxy yhøxmájtsänä. Mänit hajxy miänu-u'xtaacä coo hajxy jim̄ chóonät Filipos. ⁴⁰ Coo ja'a Pablohajxy piujxtøjpädsøømy, mänit hajxy jim̄ ñøcxy maa ja'a Lidia tiøjcän. Mänitä mäbøjpädøjc-hajxy jim̄ yhamugøøyy. Mänit hajxy quiapxmøcpøjcä ja'a Pablo. Mänitä Pablohajxy jim̄ chohḡnä mөөdä Silas.

17

¹ Mayhagajptä Pablohajxy ñaxøøyy, mөөd jim̄ Anfípolis, mөөd jim̄ Apolonia. Mänit hajxy jim̄ miejch maa ja'a cajpt hänäjty xiøhatiän Tesalónica. Jim̄ä judíos ja'a chajtøjc-hajxy hänäjty tu'ug. ² Jaduhḡnä Pablo hänäjty quihdujthaty coo jaduhḡ chajtøjyo'oy. Wiindu'ug-poo'xxiøø hänäjty jaduhḡ jim̄ ñøcxy maa ja'a tsajtøjcän. Tägøøghoocä Pablo jim̄ yhooyy maa ja'a tsajtøjcän jim̄ Tesalónica. Jim̄ä Pablo ja'a jäya'ay hänäjty miøødcapxy miøødmädia'agy. Ja'a Diosmädia'agy hajxy hänäjty yaj-capxiøøby. ³ Jaduhḡnä Pablo hänäjty quiapxtøy coo jaduhḡ jim̄ myiñ cujaay maa ja'a Diosmädia'aguiän coogä Dios

ja'a Mesías hänajty yaa quiexa'añ hädaa yaabä naaxwiin, mөөd cooc hänajty yho'oga'añ, mөөd cooc hänajty jiuyp-
iөjtägatsa'añ:

—Ja'a Jesús hөch mijts nyajmөөdmädiaacyy. Jue'e je'e, ja'a Mesías je'e, ja'a Dios jecy ñänöömäbä cooc hänajty yaa quiexa'añ ho'pä —nөmä Pablo miänaañ.

⁴ Näje'e ja'a judíoshajxy miäböjcy. Nämayyä jäya'ayhajxy miäböjpä, ja'a hajxy hänajty ca'a judíospä, ja'a Dios hajxy hänajty wiingudsähgөobiä. Nämayyä to'oxiөjc-hajxy miäböjpä, pөnjatiä ñihyhaphajxy hänajty jim tuungmөөd haguyc. Mänitä Pablohajxy miägu'ugpөjcä mөөdä Silas, ja'a jäya'ayhajxy hänajty tөө miäböquiäbä. ⁵ Coö ja'a Pablohajxy jaduһn miägu'ugpөjcä, mänitä judíoshajxy jiootma'ty, ja'a hajxy hänajty ca'a mäböjpä. Mänitä haxөghäna'c-hajxy hoy wioomugyii. Mänit hajxy ñämaayyä coö hajxy ween quiajptyajma'ady. Mänitä haxөggjäya'ayhajxy miädoyhajty cooc tyijy ja'a Pablohajxy hänajty jim tөө miech maa ja'a Jasón ja'a tiөjcän. Jue'e ja'a haxөggjäya'ayhajxy hänajty jiatcө'owa'añ mөөdä judíoshajxy, jimä Pablohajxy hänajty yajnөcxa'añii haguyc. Mänitä Jasón ja'a tiөjc hadsip yhajahmdúutäxä. ⁶ Coö ja'a Pablohajxy jim quia'a paatä, mänitä Jasónhajxy jim wyitsnөcxä haguyc hadsip, mөөdä mäböjpädөjc-hajxy näje'e. Mänitä judíoshajxy tiägөөyy yaaxpä jojpä, ja'a hajxy hänajty ca'a mäböjpä:

—Ja'a Pablohajxy, cajptyajma'pä hajxy jaduһn wiädity homiaajä. Tөө hajxy yaa miejtspä. ⁷ Jim hajxy miejsta'agy maa ja'a Jasón ja'a tiөjcän, paadiä Jasón ja'a pojpä miөödäbä. Homiaajä Pablohajxy jaduһn wiädity, jaduһnä cu'ug hajxy jiojcapxө'өy coö ja'a gobiernä miädia'agy hajxy quia'a mäböjcänät, ja'a jim möjhajpä Roma. Jaduһnä Pablohajxy yhөhndaacpä cooc tyijy ja'a Jesús jaduһn

miõjhajpä nebiä gobiernän — nõmä judíoshajxy miänaañ, ja'a hajxy hänajty ca'a mábõjpä.

⁸ Coo ja'a cu'ughajxy jaduñ miädooyy mөөдä möjha-jpähajxy, mänit hajxy tiägөөyy yaaxpä waambä. ⁹ Mänitä Jasónhajxy ñiñähjuudiutä mөөдä mábõjpädõjc-hajxy, ja'a hajxy hänajty tөө miächíjábä. Mänit hajxy yhõxmájt-sänä.

¹⁰ Coo quioodsөөyy, mänitä Pablohajxy ñämaayyä mөөдä Silas coo hajxy jim chónät, coo hajxy ñõcxät jim maa ja'a cajpt hänajty xiõhatiän Berea. Ja'a mábõjpädõjc-hajxy jaduñ mänaañ. Mänitä Pablohajxy jim jiaançh nõcxy Berea. Coo hajxy jim miejch, mänit hajxy ñõcxy maa ja'a judíos chajtõjc-hajxiän.

¹¹ Mänitä Diosmädia'agy hajxy tiägөөyy yajñähixөөbiä. Coo ja'a judíoshajxy jaduñ miädooyy, mänit hajxy jaduñ jiootcugөөyy. Cab hajxy jaduñ jiootma'ty nebiä miäjjudíoshajxy hänajty tөө jiootma'adiän jim Tesalónica. Mänitä Diosmädia'agy hajxy tiägөөyy capxtaacpä jabom-jabom pø jaançh tøyhajt hänajty jaduñ nebiä Pablo hajxy hänajty miädia'aguiän. ¹² Paady hajxy jaduñ may miäbõjcy. Mөөдä jäya'ayhajxy may miäbõjpä, ja'a hajxy hänajty ca'a judíospä, mөөдä möjhapädõjc-hajxy, ya'adiõjc-hajxy mөөдä to'oxiõjc-hajxy.

¹³ Ja'a jäya'ayhajxy hänajty jim tsänaabiä Tesalónica, ja'a hajxy judíospä, coo hajxy jaduñ miädoyhajty coo ja'a Pablo ja'a Diosmädia'agy hänajty jim yajwa'xy Berea, mänit hajxy jiootma'ty. Mänitä jäya'ayhajxy Beréabä hoy jiojcapxø'øyii coo ja'a Pablo ja'a miädia'agy quia'a mábõjcäxät. ¹⁴ Ja'a jäya'ayä Diosmädia'agy hajxy hänajty mábõjpä jim Berea, mänit hajxy miänaañ coo ja'a Pablo jim chónät, coo wiingtuum ñõcxät mejypia'a. Paady hajxy jaduñ miänaañ je'eguiõxpä coo hajxy hänajty chähgø'øy coo

ja'a Pablo cōxypänejpiä tiunóójät. Coö ja'a Pablo jim jiaanč tsohñ Berea, jimä Silashajxy miähmøøyy møødä Timoteo. ¹⁵ Yajmøødquejxä ja'a Pablo ja'a mäbøjpadøjc nämetsc nädägøøg. Coö ja'a Pablohajxy jim miejch mejypia'a, mänit hajxy biarcotägøøyy. Mänit hajxy ñøcxy barcojooty maa ja'a cajpt hänajty xiøhatiän Atenas. Coö hajxy jim miejch, mänitä Pablo jiamiøødhajxy wyiimbijnä. Mänitä Pablo capxy jim quiejxy Berea coö ja'a Silashajxy jim paquiä ñøcxpät Atenas møødä Timoteo, coö ja'a Pablo hajxy jim piáadät.

¹⁶ Jimä Pablo ja'a Silas hänajty yhahixy Atenas møødä Timoteo, mänitä Pablo yhijxy coö tsaasaandä hänajty jim jiaanč tehñ miayyä cajptooty. Je'e ja'a cu'ughajxy hänajty wyiingudsähgøøby. Coö ja'a Pablo jaduhñ yhijxy, mänit jiaanč tehñ jiootmayhajty. ¹⁷ Naxiä Pablo hänajty jim ñøcxy maa ja'a judíos chajtøjc-hajxiän. Ja'a Jesucristocøxpä ja'a Pablo hänajty jim yajcapxy yajmädia'aguiø'øyy møødä judíoshajxy, møødä jäya'ayhajxy ca'a judíospä, ja'a Dios hajxy hänajty wiingudsähgøøbiä. Jabom-jabomä Pablo hänajty jim ñøcxy cajptcujc. Møød jimä Pablo ja'a Jesucristocøxpä hänajty yajcapxy yajmädia'aguiøøbiä møødä cu'ug, ja'a hajxy hänajty jim yohby najxpä. ¹⁸ Mänitä jäya'ayä Pablo hajxy näje'e wyiingumedsøøyy. Cujwa'xy hajxy hänajty yhabøcy ja'a epicureodøjcä miädia'agy. Møød kujwa'xy hajxy hänajty yhabøjpä ja'a estoicodøjcä miädia'agy. Mänit hajxy näje'e miänaañ:

—Yø'ø craa, jaanč tehñ yajcumayaamb yø'øduhñ cooc tyijy jiaanč tehñ yhøxpøquiä. Pero cap yø'øduhñ tii ñä'ägädä jaty —nømä Pablo jaduhñ ñänøømä.

Mänitä wiinghäna'c-hajxy miänaañ:

—Jäguem yø'ø craa choon. Wiingdiosäda'a miädiaacyy.

Paady hajxy jaduñ miänaañ, je'eguiøxpä coo ja'a Pablo ja'a Jesucristo hänajty miädia'agy, cooc hajxy hoy xñähho'túutäm, møød cooc jadähooc jiuypiojtägajch. ¹⁹Mänitä Pablo jim wioonøcxä maa ja'a tuñhuung hänajty xiøhatiän Areópago. Jimä jäya'ayhajxy hänajty may tøø yhamugø'øy. Mänitä Pablo ñämaayyä:

—Højts hawáañac tii miičh jaduñ mmädiaacypy hawiinjemybiä. ²⁰Jaančh tehñ wyiing miičh jaduñ mmädia'agy. Højts capxwíjjac neby jaduñ miädia'agytiägø'øyän —nømä Pablo miäyajtøøwä.

²¹Hix, ja'a jäya'ayhajxy hänajty jim tsänaabiä Atenas, møødä jäya'ayhajxy hänajty jim hadsänaabiä, jaduñ hajxy hänajty quiuhdujthaty coo hajxy hänajty cøxiä wiinä miädowa'añ, ja'a hänajty hawiinjemybiä.

²²Mänitä Pablo tiänaayyø'cy cu'ughagujc. Mänit miänaañ:

—Mägu'ughajpädøjc, mijts yaa tsänaabiä Atenas, tøøch jaduñ nhixy coo mijtsä tsaasaandä madiu'u mwiingudsähgø'øy. ²³Mayhitä wiingudsähgøødiaact hajxy mmøødä. Tøøchä altar tu'ug nhixy coo letra jaduñ yuugjaay miøødä: “Jii ja'a Diosäda'a tu'ug, cahnä pøn yhixyñä. Je'e yhaltar hädaa.” Hoorä, mwiingudsähgøøby yøø Dios hajxy jaduñ, hoy hajxy mga'a jagä hixyhatyñä. Pues je'ečh mijts jaduñ nyajmøødmädiaacypy.

²⁴Ja'a Dióshøch jaduñ nmädiaacypiä, cøxiä je'e yhädiuñ møød hädaa yaabä naaxwiimbä, møød tijaty yaa hijp. Wiindsønəhajp je'e jim tsajpootyp møød hädaa yaabä naaxwiin. Cøxiä wiinä jaduñ yhane'emy homiaajä. Cab jaduñ jiiby chäna'ay tsajtøgooty, ja'a jäya'ayhajxy jaduñ yhädiuumbiä. ²⁵Cabä Dios tii yajmaajiaty. Cab jaduñ miäna'añ coo højts nbuhbéjtämät. Pero jaaya'ay hajxy cøxiä xmióoyyäm tijaty hajxy nyajmaajíjtäm, møødä jugyhajt, møødä poj, cøxiä.

²⁶ 'Tu'ug jäya'ay ja'a Dios jecy yhädiuundsöhñ. Je'e hajxy nägøxiä nhøjxháltäm ndecyháltäm mäduhñtiä hajxy yaa ndsänäayyäm hädaa yaabä naaxwiin wiinduhmyhagajpt. Cahnä Dios hajxy hänajty xyhädiuunäm, tóoyyäm hajxy hänajty xyajnähdíjjäm mänaa hajxy nmiin ngáhwämät, maa hajxy ndsánaayy nhäyóowämät.

²⁷ Chojpíä Dios ja'a jioot jaduhñ coo hajxy nwiingudsähgøoyyämät, paady hajxy tøø xyhädiuunäm. Coo ja'a Dios hajxy hamuumdu'joot nba'yáaxämät, xyhad-sóowäm hajxy jaduhñ. ²⁸ Hix, jaaya'ay hajxy xyagjugháltäm. Jaduhñ hajxy tøø xquiunú'xäm coo hajxy ndsánaayy nhäyóowämät, møød coo hajxy nyohy nnáxxämät. Jaduhñä yaabä jäya'ayhajxy näje'e tøø quiujaay coogä Dios hajxy xyhuungháltäm. ²⁹ Tøyhajt jaduhñ coo ja'a Dios hajxy xyhuungháltäm. Pero coo jäya'ayä jäya'ayhahädiuunnaxy hajxy yhädiuñ, jue'e hajxy yajtuumby, oro, møødä poobhoro, møødä tsaä. Cab jaduhñ yhahixø'øy coo jaduhmbä jäya'ayhahädiuunnaxy hajxy nwiingudsähgøoyyämät. Hix, ca'a Dyiosä je'e jaduhñ.

³⁰ Jegyhajty, cabä jäya'ayhajxy hijty ñajuø'øy pø jii Dios. Y cabä Dios hijty miøjpäda'agy coo hijty quia'a wiingudsähgøoyii. Pero jäda'ahaty, tøø ja'a Dios hajxy xyanéhmäm coo ja'a nhaxøøgcuhdujt hajxy nägøxiä nnajtshixøoyyämät, mäduhñtiä hajxy yaa ndsänäayyäm hädaa yaabä naaxwiin. ³¹ Hix, tøø ja'a Dios wyiinmay coo hajxy nägøxiä xyajtøyhajtyegäänäm. Jaanä jaduhñ tøø wyiinmaabiä mänaa hajxy jaduhñ xyajtøyhajtyegäänäm. Tøø ja'a Dios tu'jäya'ay yajnähdijy coo hajxy mänitxøøbä xyajcueendäyegäänäm. Coo tu'jäya'ay jaduhñ yho'cy, mänitä Dios jaaya'ay yagjuyjpiøjtägajch jadähooc. Coo jaaya'ay jaduhñ jiaanč juyjpiøjtägajch, jaduhñä tøyhajt hajxy nmøødháltäm coo jaaya'ay hajxy tøyhajt xyajcueendäyegäänäm mänitxøøbä —nømä Pablo miänaañ.

³² Coo ja'a cu'ughajxy jaduhñ miädooyy coo ja'a Pablo jaduhñ miänaañ cooc tu'jäya'ay hänajty tøø jiuypiojtägach, ja'a hänajty tøø yhó'oguiäbä, mänitä Pablo hajxy näje'e ñäxiicy. Mänit wiinghäna'c-hajxy näje'e miänaañ:

—Mmínäp yaa jadähooc. Njaac mädoowaamby højts jaduhñ nej miičh mmädia'aguiän —nømä Pablo ñämaayyä.

³³ Mänitä Pablo wyiimbijnä. ³⁴ Näje'e jäya'ayä Pablo hajxy pianøcxy. Miäböjc hajxy jaduhñ. Tu'jäya'ay hänajty xiøhaty Dionisio. Møjhajp hänajty je'e jim maa ja'a Areópagon. Jaanä jaduhñä to'oxiojc tu'ug miäböjpä. Dámaris hänajty xiøhaty. Nämäy hajxy jaduhñ miäböjcy.

18

¹ Mänitä Pablo jim chohñ Atenas. Mänit wiingtuum ñøcxy maa ja'a cajpt hänajty xiøhatiän Corinto. ² Jimä Pablo ja'a judío tu'ug miøødnibiaatä. Jue'e ja'a judío hänajty xiøhaty Aquila. Jim hänajty chooñ maa ja'a naax hänajty xiøhatiän Ponto. Jue'e tio'oxiojc hänajty xiøhaty Priscila. Naam mech hajxy hänajty jim Corinto. Jim hajxy hänajty tøø chohnda'agy maa ja'a naax hänajty xiøhatiän Italia. Paady hajxy jim chohñ Italia, je'eguiøxpä coo ja'a gobiernä Claudio hänajty tøø yhane'emy coo ja'a judiøshajxy jim quiøxy tsóonät Roma. Mänitä Pablo jim ñøcxy cuhixpä maa ja'a Aquilahajxy hänajty yhähäña'ayän. ³ Jue'e Aquilahajxy hänajty tiuunghajpy, loondøy hajxy hänajty yhädiuumby. Y ja'a Pablo, jaanä jaduhñ hänajty tiuunghmøødäbä. Paadiä Aquila ja'a Pablo ñämaayy coo ja'a Pablo jim miøødtúnät. Mänitä Pablo jim miähmøøñä. ⁴ Wiindu'ugäsábado ja'a Pablo hänajty jim ñøcxy maa ja'a judíos chajtøjc-hajxiän. Jiibiä Pablo ja'a Diosmädia'agy hänajty yajwiingapxøøy

ja'a Jesucristocøxpä, weenä jäya'ayhajxy jaduhñ miäbøcy, møødä judíosahajxy, møødä ca'a judíosahajxypä.

⁵ Mänitä Silashajxy jim miejch Corinto møødä Timoteo. Macedonia hajxy hänajty tøø chohnda'agy. Mänitä Pablo jaduhñ wyiinmaayy coo tu'tu'uyyä hänajty tiunaannä, coo ja'a Diosmädia'agyhajiä hänajty miäwäditaannä. Mänitä Pablo ja'a judíos tiägøøyy yajmøødmädiaacpä coogä Jesús hänajty ja'a Mesías, ja'a Dios hänajty jecy tøø yajnähdíjjiäbä coo hänajty quixa'añ yajnähwaatspä. ⁶ Mänitä judíosahajxy jiootma'ty. Mänit hajxy miänaañ cooc tyijy ja'a Pablo hänajty yhøhnda'agy. Mänitä Pablo ja'a wyit wyiinxiyty. Jaduhñä hijxtahñd yecy coo ja'a judíos wyiinmahñdyhajxy hänajty quia'a hoyyä. Mänitä Pablo miänaañ:

—Hamdsooyyä pojpä hajxy jaduhñ mmøødä coo hajxy jaduhñ mga'a nähwa'adsa'añ. Paady hajxy jaduhñ mga'a nähwa'adsa'añ coo haxøøgwiinmahñdy hajxy mmøødä. Ca'a yhøøchä pojpä jaduhñ nmøød coo hajxy mga'a nähwa'adsa'añ. Cábøch mijtsä Diosmädia'agy nyajwiingapxø'øwaannä. Ja'a jäya'ayhajxy ca'a judiöspä, je'eçh hajxy jaduhñ nyajwiingapxø'øwáannäp —nømä Pablo ja'a judíos ñämaayy.

⁷ Mänitä Pablo chajtøjpädsøømy. Mänit jim ñøcxy maa ja'a craa Ticio Justo tiøjcän, jim tsajtøjnähmøjc. Wyiingudsähgøøbiä Ticio Justo ja'a Dios hänajty, hoy hänajty je'e quia'a jagä judiösä. ⁸ Jimä jäya'ay hänajty tu'ug xiøhaty Crispo. Jue'e hänajty tiuumby tsajtøjwiindsøn. Mänitä Crispo ja'a Diosmädia'agy hajxy miäbøjcy nägøxiä, møødä yhuung møødä tio'oxy. Nämayyä jäya'ayä Diosmädia'agy hajxy miäbøjpä, ja'a hajxy hänajty jim tsänaabiä Corinto. Mänit hajxy hoy ñäbety. ⁹ Mänitä Pablo ja'a Jesucristo wyiinhijxy coods. Mänitä Jesucristo miänaañ:

—Ca'a pøn mdsähgø'øy. Høøch nmädia'agy tehngajnä yajwá'xác. Caj mhamónät. ¹⁰ Høøch miich ngüendäha-jpy. Caj miich pøn nej xtiuna'añ. Hix, nämáyhøchä jäya'ay ja'a ngapxy ja'a nmädia'agy hajxy yaa xmiábøjcä maa hädaa cajptän —nømä Pablo ñämaayyä.

¹¹ Tu'jomøjtä cupcä Pablo jim yhiyty Corinto. Jue'e ja'a Pablo hänajty jaduñ ñä'ägädä tuunghajpy, ja'a Diosmädia'agy-yajwa'xyiibä.

¹² Pero coo ja'a craa Galión jim tiägøøyy tuumbä gubernador maa ja'a naax hänajty xiøhatiän Acaya, mänitä judíos ja'a Pablo hajxy tiägøøyy mädsibøøbiä. Mänit hajxy jim yajnøcxy haguyc maa ja'a Galión hänajty tiuñän.

¹³ Mänitä judíos ja'a Galión hajxy ñämaayy:

—Jue'e hädaa craa jiatcø'øy, jiojcapxøøby hädaa craa ja'a cu'ug coo højts nguhdujt hajxy xquia'a yajtúunät neby højtsä Dios nwiingudsähgø'øyän. Wiingwiin-mahñdy jaduñ yajnahixøøby coo højtsä Dios wiing nwiingudsähgø'øwät —nømä Pablo ñähwaambejtä.

¹⁴ Coo ja'a Pablo hänajty yhadsowa'añ, mänitä Galión yaghadsowøøyy:

—Coo hädaa craa häxøpy tøø quiädieey, mänitøch mijtsä mmädia'agy häxøpy nmädowaanä. ¹⁵ Pero ja'a mhamdsoo cuhdujt hajxy jaduñ myajtsibøøby. Ja'a mhamdsoo mädia'agy hajxy jaduñ myajcapxiøøby pøn jaduñ xøhajt ja'a Mesías. Hamdsoo mijts myajtødiägø'øwät. Cábøch jaduñmä nmädowa'añ —nømä judíoshajpy yhojjä.

¹⁶ Mänitä Galión ja'a judíos yhøxquejxy maa ja'a hagu-jtøjcän. ¹⁷ Jimä jäya'ay hänajty tu'ug xiøhaty Sóstenes. Copc-hajt hänajty je'e maa ja'a judíos chajtøjc-hajxiän. Mänitä cu'ugä Sóstenes hajxy miajch. Mänit hajxy jim yajnøcxy haguyc. Mänit hajxy jim quiøxho'cy. Pero cabä Galión jaduñ miøjpädaacy.

¹⁸ Y ja'a Pablo, maxiøø je'e jim̄ jiaag hijty Corinto. Mänitä Pablo ja'a mäbøjpädøjc ñämaayy coo hänajty jim̄ choonaanä. Jim̄ hänajty ñøcxa'añ Siria barcojooty näguipxy møødä Priscila møødä Aquila. Cahnä hajxy hänajty jim̄ biarcotägø'øy Cencrea, mänitä Pablo cuhdøø'x yajcuhme'xy. Paady jaduñ yajcuhme'xy coo ja'a Dios hänajty cøxiä wiinä tøø miäyujwa'añ. Mänitä Pablohajxy tiu'ubøjnä barcojooty. ¹⁹ Mänit hajxy mejyhawiimb ñajxy. Mänit hajxy jim̄ miejch maa ja'a cajpt hänajty xiøhatiän Efeso. Jim̄ Pablohajxy ñibiuhyohdiúutänä møødä Priscila møødä Aquila. Mänitä Pablo jim̄ ñøcxy ni-duhñ maa ja'a judíos chajtøjc-hajxiän. Mänitä Pablo ja'a judíos tiägøøyy møødmädiaacpä. ²⁰ Mänitä judíoshajxy jia mänaañ coo ja'a Pablo jim̄ jejcy yhidät. Pero cabä Pablo jaduñ miänaañ. ²¹ Mänit miänaañ: “Nøcxáambøch cham̄ Jerusalén xøøhajpä. Pero coo ja'a Dios jaduñ miäná'anät, mänitøch yaa nmiin̄dägätsät maa mijtsän.”

Coo ja'a Pablo jaduñ quiapxpädøøyy, mänit jadähooc biarcotägøøguiumbä. Mänit jim̄ chohñ Efeso. ²² Mänit jim̄ ñøcxy barcojooty maa ja'a cajpt hänajty xiøhatiän Cesarea. Coo jim̄ miejch, mänit biarcopädsøømy. Mänit ñøcxy Jerusalén. Coo jim̄ quioo'ty, mänitä mäbøjpädøjc-hajxy hoy quiuhixyii. Mänitä Pablo jim̄ ñøcxy Antioquia. ²³ Maxiøø jim̄ yhijty. Mänit jim̄ tiu'ubøjcumbä. Mänit jim̄ ñøcxy maa ja'a naax̄ hänajty xiøhatiän Galacia møød jim̄ Frigia. Majatiä Pablo hänajty wiädity, jim̄ mäbøjpädøjc-hajxy hänajty quiapxmøcpøgyii nebiä Diosmädia'agy hajxy jaduñ hoy yajnøcxät.

²⁴ Mänitä judíos jim̄ tu'ug miejch Efeso. Apolos hänajty xiøhaty. Jue'e hänajty choon̄ Alejandría maa ja'a naax̄ hänajty xiøhatiän Egipto. Jøjwidsøø hänajty quiapxy miädia'agy. Ca'xiä Diosmädia'agy hänajty jiaançh tehñ jiaty. ²⁵ Tøø ja'a Diostu'u hänajty jaduñ

hoy yhabøcy. Hamuumdu'joot hånajty yajñähixø'øy ja'a Jesúscøxpä, neby hånajty tøø jiaty tøø yhabetiän. Ñajuøøbiä Apolos hånajty jaduñ coo ja'a Juan hånajty tøø miäyajnäbety. Pero cahnä Apolos hånajty miädoyhatyñä coo ja'a mäbøjpädøjc-hajxy hånajty ñäbejnä ja'a Jesucristocøxpä. ²⁶ Mänitä Apolos jim ñøcxy maa ja'a judíos chajtøjc-hajxiän. Mänitä Apolos ja'a Diosmädia'agy tiägøøyy yajwiingapx yajwiinmädiaagøøbiä. Møcjoot hånajty miøød. Jimä Priscilahajxy hånajty yhamädoowhity tsajtøgooty møødä Aquila. Coo ja'a Apolos jaduñ miädiaacpädøøyy, mänitä Priscila ja'a Apolos hajxy hawiing wioonøcxy. Mänitä Apolos hajxy ca'xy yajmøødmädiacy nebiä Apolos ja'a Diosmädia'agy jaduñ maas hoy yajñøcxät. ²⁷ Mänitä Apolos miänaañ coo hånajty jim ñøcxa'añ Acaya. Mänitä mäbøjpädøjc-hajxy jaduñ piämänaañ coo ja'a Apolos jim ñøcxät. Mänitä mäbøjpädøjc nocy hajxy yhädiuuñ coo ja'a Apolos jim piuhbedøøjät Acaya. Ja'a mäbøjpädøjc-hajxy hånajty jim hijpä Acaya, je'edsä Apolos hajxy puhbédäp. Mänitä Apolos jim chohñ Efeso. Mänit jim ñøcxy Acaya. Coo jim miejch, mänitä mäbøjpädøjcä Apolos hajxy piuhbejty nägø'ø nädecypiä. Paady hajxy hånajty tøø miäbøcy ja'a Jesucristocøxpä, je'eguiøxpä coo ja'a Dios hojioot jiaanč tehñ miøødä. ²⁸ Majatiä Apolos ja'a judíos ja'a Diosmädia'agy hånajty miøødyajcapxiø'øy cu'ughagujc, cabä judiøshajxy hånajty yajmäjäda'agyii. Jaduñä Apolos yajñähixø'øy coogä Jesús hånajty je'e Miesíasä, ja'a Dios hånajty jecy tøø yajñähdíjiäbä coo hånajty yaa quixa'añ hädaa yaabä naaxwiin. Jaduñä Apolos hånajty yajñähixøøbiä coo jaduñ jim myiñ cujaay maa ja'a Diosmädia'aguiän coo ja'a Dios jaduñ jecy tøø miäna'añ coogä Mesías hånajty yaa quixa'añ.

19

¹ Jimä Apolos hänajty yhityñä Corinto, mänitä Pablo jim chohñ Antioquía. Mänit jim ñaxøøyy tunjoot. Mänit jim miejch Efeso. Jimä Pablo ja'a mabøjpädøjc may piaaty.

² Mänitä Pablo miänaañ:

—Mänaa mijtsä Diosmädia'agy mmabøquiän, nej, mänitiä ja'a Dioshespíritu hajxy xquiorazóngtgøøyyä —nømä mabøjpädøjc-hajxy miäyajtøwä.

Mänit hajxy yhadsooyy:

—Tii jaduñ mnänøømby ja'a Dioshespíritu. Cahnä højts jaduñ nmädoyhatyñä.

³ Mänitä Pablo miänáangumbä:

—Mänaa mijts mnäbetiän, pønä quiuhdujt hajxy myajtuunä.

Mänit hajxy yhadsooyy:

—Ja'a Juan quiuhdujt højts nyajtuunä.

⁴ Mänitä Pablo jiaac mänáangumbä:

—Jue'e ja'a Juan hänajty yajnäbejpy, pønjatiä yhaxøøg-wiinmahñdy hänajty tøø ñajtshixø'oy. Jaduñä Juan hänajty yajnähixøøbiä coo ja'a Jesús ja'a miädia'agy miäbøjcäxät, ja'a hänajty jaac medsaambä —nømä Pablo ja'a mabøjpädøjc ñämaayy.

⁵ Coo hajxy jaduñ miädooyy, mänit hajxy hoy ñäbety ja'a Jesucristocøxpä. ⁶ Mänitä Pablo ja'a mabøjpädøjc tiägøøyy cøøguhaxpä hanidiuhmjaty. Mänitä Dioshespíritu hajxy ñähgädaacä. Mänit hajxy tiägøøyy capxpä wiinghayuuc-haamby. Mänitä Dios ja'a miädia'agy hajxy tiägøøyyä najtsapxøøyyäbä. ⁷ Nämajmetsä mabøjpädøjc-hajxy hänajty.

⁸⁻⁹ Mänitä Pablo tiägøøyy nøcxpä maa ja'a judíos chajtøjc-hajxiän jim Efeso. Sábadohaam hänajty ñøcxy. Mänitä Pablo ja'a judíos ja'a Diosmädia'agy tiägøøyy yajwiingapx yajwiinmädiaagøøbiä nebiatiä

Dios yhane'emiän. Møcjootä Pablo miøødhajt. Jia wi'li yajmäbøgaambiä Pablo ja'a judíos hänajty. Jia mäbøjc hajxy jaduñ näje'e. Pero cab hajxy nägøxiä miäbøjcy. Ja'a hajxy hänajty ca'a mäbøjpä, mänit hajxy haxøøgjaty ñäl'ägä mänaannä jäya'ayhagujc. Haxøøgä Diostu'u hajxy piädaacnä. Mänitä Pablo wyiinmaayy coo hänajty jim quia'a nøcxaannä maa ja'a judíos chajtøjc-hajxiän. Tägøøgpø'o hänajty tøø yhabety coo ja'a Pablo jim tiägøøyy nøcxpä. Coo ja'a Pablo jim chohñ, mänitä Pablo ja'a mäbøjpädøjc jiaac møødnøcxy. Mänit hajxy tiägøøyy hamugøøbiä maa ja'a Tirano tiøjcän. Hamøj ja'a Tirano tiøjc hänajty. Jabom-jabomä Pablohajxy hänajty jim ñøcxy capxpä mädiaacpä. ¹⁰ Mejtsjomøjtä Pablo jim jiaac yajnähiøøyy. Nämayyä jäya'ayä Diosmädia'agy hajxy jaduñ jim miädooyy maa ja'a naax hänajty xiøhatiän Asia, wiinduhmyhagajpt, møødä judíoshajxy, møød hajxy hänajty ca'a judíospä. ¹¹ Madiu'ujä Pablo pa'am jim yajnajxy ja'a Dios miäjaahaam. Hoy-yagjuøøñjatiä Pablo jaduñ tiuunñ. ¹² Coo ja'a Pablo wyit hänajty ñähdóonäxä, høxtä najxpä pia'amhajxy hänajty, høxtä nähwáatsäp ja'a haxøøgpøj hajxy hänajty.

¹³ Jimä judíoshajxy hänajty näje'e wiädity. Jäya'ay hajxy hänajty yajnähwaachp, ja'a hajxy hänajty haxøøgpøjmøødpä. Coo ja'a judíoshajxy jaduñ miädooyy cooc ja'a Pablo jäya'ay haxøøgpøj hänajty yajnähwa'ačh ja'a Jesús miäjaagøxpä, mänit hajxy wyiinmaadiaacy coo ja'a Pablo hajxy hänajty jaduñ piahixaambä. Mänitä haxøøgpøj hajxy tiägøøyy nämaabiä:

—Ja'a Jesús miäjaagøxpä, ja'a Pablo naxy miädiaacypiä, jaduñ miič nhane'emy coo miič jiily mjøwá'adsät.

¹⁴⁻¹⁵ Jaduñä Esceva yhuunghajxy hänajty jiatcøøbiä, ja'a hajxy hänajty näjuxtupä. Teedywiindsønä Esceva hänajty tiuumby maa ja'a judíos chajtøjc-hajxiän. Mänitä

jäya'ay hajxy tu'ug piaaty. Haxøøgpoj hänajty miøød. Mänitä haxøøgpoj hajxy ñämaayy:

—Ja'a Jesús miäjaagøxpä miičh nhane'emy coo miičh jiiyby mjøwá'adsät.

Mänitä haxøøgpoj yhadsooyy:

—Nhíxyhøčhä Jesús. Nnajuóøbiøch pøn je'e ja'a Pablo. Pero mijts, caj mijts nhixiä —jaduhñä Esceva yhuunghajxy yhadsoowä.

¹⁶ Mänit hajxy hoyhoy quioxho'cä. Ja'a craa jaduhñ jatcøøyy, ja'a haxøøgpoj hänajty møødpä. Hoyhoy hajxy jaduhñ chaačhøøyy. Nähwa'ads høxwa'ads hajxy jaduhñ piädaacä. Mänit hajxy jiiyby yhøxpäbooyyä maa craa tiøjcän. ¹⁷ Mänitä mädia'agy jim wiädiyty Efeso nebiä Esceva yhuunghajxy jiajty yhabejty. Nägøxiä jäya'ayhajxy jaduhñ miädoyhajty, møødä judíoshajxy, møødä ca'a judíoshajxypä. Jaančh tehñ chähgøøyy ja'a cu'ughajxy jaduhñ. Mänitä Jesús hajxy tiägøøyy wiingudsähgøøbiä nägø'ø nädecypä, ja'a hajxy nWiindsøn'hájtämbä.

¹⁸ Mänitä mäbøjpädøjc-hajxy nämay hoy ñägapxy cu'ughagujc nebiaty hajxy hänajty haxøøg tøø jiäya'ayhaty. ¹⁹ Ja'a jäya'ayhajxy hänajty tøø tiúñbä magiahaam, mänitä magianocy hajxy quiøxy yajmejch. Mänit hajxy quiøxy no'cy hijxwiinduum. Jue'egä noquiäda'a hänajty tøø choobaady juxychägui'xmajcmil. ²⁰ Coo ja'a ñocy hajxy jaduhñ ño'cy, jaduhñä hijxtahñd hajxy jejcy coo ja'a Diosmädia'agy hajxy hänajty hoy tøø miäböcy. Tehñgajnä ja'a Diosmädia'agy hajxy jim jiaac yajwa'xy wiinduhmyhagajpt.

²¹ Mänitä Pablo wyiinmaadiaacy coo hänajty jim nøcxy wiädita'añ Macedonia møød jim Acaya. Coo hänajty jim tøø quiøxy wädity, mänit hänajty jim ñøcxa'añ Jerusalén. Mänit miänaañ:

—Coočh hänajty tøø nhoy Jerusalén, mänítøch jim nnøcxa'añ Roma.

²² Jimä Pablo jiamiøød hänajty miøødä nämetsc, ja'a Timoteo møødä Erasto. Mänit ja'a Pablo ja'a jiamiøød jim quiejxø'cy Macedonia. Haa ja'a Pablo, maxiøø jim jiaag hijty Asia.

²³ Mänitä jäya'ayä tsip hajxy näje'e jim yajpädø'cy Efeso. Paady hajxy jadhñ yajpädø'cy je'eguiøxpä coo ja'a Diosmädia'agy hajxy hänajty quia'a tsocy.

²⁴ Jimä jäya'ay hänajty tu'ug xiøhaty Demetrio. Saandätøjc-hahädiuunnaxiä Demetrio hänajty yhädiuumby poobhorohaam maa ja'a saandä hänajty yhitiän, ja'a xøhajpä Artemisa. Mayyä Demetrio moonsä hänajty miøødä. Jaančh tehñ quianarhajp hajxy hänajty jadhñ coo ja'a saandätøjc-hahädiuunnaxy hajxy hänajty tioogy. ²⁵ Mänitä Demetrio ja'a mioonsä miøødhamugøøyy nägøxiä møød pønjaty hänajty hawiing saandähädiuumbä. Mänitä Demetrio miänaañ:

—Mägu'ughajpädøjc, coo hädaaduhmbä tuung hajxy ndúunäm, paady hajxy njaančh tehñ quianarhajtäm. Tøyhajt jadhñ. ²⁶ Tøø hajxy mhixy, tøø hajxy mmädoy coo ja'a Pablo jii wiädity, coo jii quiapxy coo jii miädia'agy cooc tyjy højtsä nsaandä quia'a jújquiäm. Tøø jäya'ayhajxy may miäbøcy; ca'a yaayyä Efeso, pero cøxiä wiinduhmyhagajpt yaa Asianaaxooty. ²⁷ Coo jäya'ayhajxy maas may jiaac mäbögät, cab hajxy majiaty nganarhajtänät. Y cabä jäya'ayä nsaandähajxy xwyiingudsähgø'øwáañänä, ni ja'a saandätøjc maa yhitiän. Jiahdiägoyyaamby hajxy jadhñän. Wiinduhmyhagajptä saandä Artemisa wyiingudsähgø'øyii yaa Asianaaxooty møød jäguembaady.

²⁸ Coo ja'a jäya'ayhajxy jadhñ miädooyy, mänit hajxy jiootma'ty. Mänit hajxy tiägøøyy yaaxpä jojpä.

—¡Viva Artemisa, viva! Højtsä Artemisa yaa nsaandähájtäm yaa Efeso.

²⁹ Coo ja'a cu'ughajxy jaduhñ miädooyy coo ja'a Demetrio mioonsähajxy hänajty jaduhñ wyi'i ya'axy wyi'i jiocy cajptooty, mänitä cu'ughajxy tiägøøyy haamhajpä. Jimä Pablohajxy hänajty wiädity cajptooty. Jue'e ja'a jiamiøødhajxy hänajty xiøhaty, Gayo møød Aristarco. Macedonia hajxy hänajty nämetsc chooñ. Mänitä Gayohajxy miajtsä møødä Aristarco. Ja'a cu'ughajxy jaduhñ mämajts. Mänitä Gayohajxy piawijtsä piäjägujčä maa ja'a hamugøødiaactän. Mänit hajxy jim ñäxø'øwøøyyä.

³⁰ Haa ja'a Pablo, coo jaduhñ miädoyhajty coo ja'a jiamiøød jaduhñ miájtsäxä, mänit jiiby jia wi'i tiägø'øwaañ jäya'ayhagujc. Ja'a jiamiøød hänajty jia wi'i ñähgapxtu'udaamby. Pero cabä mäbøjpädøjčä Pablo hajxy jaduhñ quiejxy. ³¹ Jimä Pablo ja'a miägu'ughajpähajxy näje'e miøjhaty Asia. Mänitä Pablo nocy yajnäguejxä coo jiiby quia'a tägø'øwät jäya'ayhagujc. ³² Jaančh tehñ yaaxp jaančh tehñ jiojpä cu'ughajxy hänajty jim maa hajxy hänajty tøø yhamugø'øyän. Wiingjaty hajxy hänajty ya'axy. Cab hajxy hänajty tu'cuhdujt ya'axy. Ni quia'a najuø'øy hajxy hänajty tii hajxy hänajty jaduhñ tøø ñähamugø'øy. ³³ Jimä judíos hänajty tu'ug xiøhaty Alejandro. Mänitä Alejandro jaduhñ piajahmä jäya'ayhagujc. Ja'a miägu-naaxhajxy jaduhñ näje'e jatcøøyy. Mänitä Alejandro yhawáanäxä tiiguiøxpä yø'ø jäya'ayhajxy hänajty jaduhñ coo wyi'i yhaamhaty. Mänitä Alejandro ja'a judíos jia nähgapxtu'udaañ jäya'ayhagujc. ³⁴ Coo ja'a cu'ugä Alejandro hajxy jaduhñ yhøxcajpy coo hänajty je'e jiudíospä, mänit hajxy tiägøøguiumbä yaaxpä jojpä.

—¡Viva Artemisa, viva! Højtsä Artemisa yaa nsaandähájtäm yaa Efeso.

Mejtschora hajxy jaduhñ jiaac yaaxy jiaac jojcy.

³⁵ Hobiä nejpiä ja'a secretario ja'a cu'ug yaghamooñ. Mänit miänaañ:

—Mägu'ughajpádøjc, mijts yaa tsánaabiä Efeso, jéquiänä tsaa tu'ug quiah y tsajtwiing. Artemisa hajxy nyajxøhájtäm. Je'le hajxy yaa nwiingudsähgøøyyäm yaa Efeso. Tøø ja'a tiøjc hajxy jaduhñ nhädiúunäm coo jaduhñ jiiby yhidät jiiby tiøgooty. Højtsä cuhdujt jaduhñ nmøød'ájtäm coo højtsä Artemisa ngüeendähájtäm. ³⁶ Tøyhajt jaduhñ. Hopiønä jaduhñ miäna'añ. Hoorä, huuc tuñä mayhajt hajxy. Huuc hamón hajxy. Hoy hajxy jaduhñ mhuuc tehñ tiaj mhuuc tehñ miáyät jayøjp tii hajxy mdunaamby. ³⁷ Hädaa mähdjøjc hajxy tøø mmáchäbä, cabä tii pojpa tii cädieey hajxy hädaa tøø tiuñ. Cabä Artemisa hajxy tøø miägápxtägoy, ni cab hajxy tii tøø mieeçh maa ja'a Artemisa tiøgootiän. ³⁸ Pø tøø hädaa mähdjøjc-hajxy jaduhñ jiaançh cädieey nebiä Demetrio hajxy ñäxø'øwø'øyän, weenä Demetrio hajxy jimñ nøcxy ñäxø'øwø'øy maa ja'a hagujtøjcän. Jaduhñä cuhdujt ñä'ägä miñ. Paadiä cuduung yhuuc jimäbä. ³⁹ Pø jimä tsip wiingpä hajxy jaduhñ mjaac møødä, mänit hajxy mnägápxät coo junta hñajty jiaac jada'añii. ⁴⁰ Cab jaduhñ yhahixø'øy coo hajxy jaduhñ nwi'i yhaamhájtäm nä'ä nägoobä, coo tsip hajxy jaduhñ nä'ä nägoobä nyajpádø'cäm. Coo ja'a gobiernä Rómabä jaduhñ miädoyhädät neby hajxy jäda'a tøø njatcøøyyäm, wehñdä häyaa xñäxø'øwø'øyämät. Neby hajxy häyaa nnä'ä hadsóowämät.

⁴¹ Mänitä secretario quiapxpädøøñä. Mänit miänaañ coo ja'a jäya'ayhajxy wyiimbijnät.

20

¹ Coo ja'a jäya'ayhajxy hñajty tøø mioon tøø tiu-jnä, mänitä Pablo ja'a mäbøjpádøjc miøjyaaxy. Mänitä

Pablo miägapxy yhanehmy. Mänit miänaañ coo hänajty jim wyiimbidaañnä, mөөd coo hänajty jim ñөcx-aañnä Macedonia. ² Coo jim miejch, mänit jim tiägөөyy wädijpä cajpt-cajpt. Majaty hänajty wiädity, jimä mäbөjpädөjc hänajty miägapxy yhane'emy. Mänitä Pablo jim chöhgumbä Macedonia. Mänit jim ñөcxy Grecia. ³ Coo jim miejch, mänit jim yhiyty tägөгpo'o. Coo hänajty jim choonángumbä, mänit hänajty jim ñөcxa'añ Siria barcojooty. Cahnä Pablo hänajty biarcotäg'өyñä, mänit miädoyhajty coogä judíoshajxy hänajty tөө quiojyquiapxytiuñ coogä Pablo hajxy hänajty miadsa'añ, nägöoyyädsä Pablo jiby tiäg'өwät barcojooty. Mänitä Pablo wyiinmahñdyhajty coo hänajty quia'a tu'ubөgaañnä barcojooty. Jaduhñ wyiinmahñdyhajñä coo jim ñөcx'өwät Macedonia tecy-yo'oyhaam. ⁴ Nämayyä Pablo miägu'ughajpähajxy jim miөөdnөcxy Asia, mөөdä Timoteo, mөөdä Sópater, ja'a hänajty jim tsohmä Berea, ja'a Pirro yhuung, mөөdä Gayo, ja'a hänajty jim tsohmä Derbe, mөөdä Aristarco, mөөdä Segundo, mөөdä Tíquico, mөөdä Trófimo. Tesalónica ja'a Aristarcohajxy hänajty chooñ mөөdä Segundo. Asia ja'a Tíquicohajxy hänajty chooñ mөөdä Trófimo. ⁵ Coo ja'a Pablohajxy jim miejch Filipos mөөdä jiamiөdhajxy, mänithөchä Pablo jim nbaattägajch, hөөch Lucas. Hөөch hädaa nocy jaduñ nhädiuumby. Mänitä Pablo jiamiөdhajxy jim ñөcx'өcy Troas. Jim höjts hänajty xyhahixa'añ, hөөch mөөdä Pablo. ⁶ Paady höjts jim nmähmөөyy Filipos, coo ja'a judíos ja'a xiөshajxy hänajty jiada'añii mänaa ja'a judíos ja'a tsajcaagy hajxy quiayyän, ja'a ca'a levadura mөөdpä. Coo ja'a xөө jaduñ miaayy, mänit höjts jim nbarcotägөөyy. Mänit höjts jim ndsohñnä Filipos barcojooty. Mägöөxxөө höjts mejjiooty nyohy. Mänit höjts jim nmejch Troas. Mänit höjtsä Pablo ja'a

jiamiøød jim̄ nbaattägajch, ja'a højts hänajty jim̄ xyhahijxpä. Jim̄ højts njaac hijty juxtujxøø nägøxiä. ⁷ Coo näxøø jaduhñ yhabaaty, mänit højts nhamugøøyy, højts mäsöpädøjc. Mänit højtsä Santa Cena nyagjajtä. Mänit højtsä Pablo xtiägøøyy yajnähihöbiä. Jejcy jaduhñ miädiaacy je'eguiøxpä coo hänajty cujaboom tiu'ubøgaannä. Cuptsuhmdä hänajty tøø jiaty, jim̄nä ja'a Pablo hänajty miädia'agyñä. ⁸ Maa højts hänajty tøø nhamugø'øyän, nähbettøjtøgooty hänajty jaduhñ jim̄. Jiibiä jøøn hänajty may tioy. ⁹ Jim̄ä høxcujc-häna'c hänajty tu'ug yhäña'ay ventanahaguuy nähbettøjnähgøxp ja'a miädägøgpisobä. Eutico ja'a craa hänajty xiøhaty. Jim̄ Eutico ja'a Pablo hänajty yhamädoowhity. Tøø ja'a Pablo hänajty jejcy miädiaacnä. Mänitä Eutico jim̄ miaaho'cy maa hänajty yhäña'ayän ventanahaguuy. Mänit jim̄ quiuhgahnajxy. Ho'ogy hoy wyidsø'cänä. ¹⁰ Coo ja'a Pablo jaduhñ yhijsy, mänit jiiby yhädaacy naaxyp maa ja'a Eutico hänajty tøø quia'ayän. Mänitä Pablo ja'a Eutico miäneenø'cy. Mänit højtsä Pablo xñämaayy:

—Ca'a hajxy mdsähgø'øy. Jujcyñä hädaa craa jaduhñ.

¹¹⁻¹² Jujcy ja'a craa jiaančh yajnøcxä maa ja'a tiøjcän. Mänitä mäsöpädøjc-hajxy jiaančh tehñ xioondaacy. Mänitä Pablo jim̄ ñøcxtägajch cøxp maa hänajty yajnähihö'øyän. Mänitä Pablo ja'a tsajcaagy yajwa'xy. Mänit højts ngaayy nhuucy nägøxiä. Mänitä Pablo jiaac tägøøyy yajnähihöbiä. Jim̄ højts jaduhñ ngujobøøyy. Mänitä Pablo miädiaacpädøñä. Mänit jim̄ chohñnä Troas.

¹³⁻¹⁴ Tøø højtsä Pablo hänajty xñäma'ay cooc hänajty tecy-yo'oyhaam ñøcxa'añ jim̄ maa ja'a cajpt hänajty xiøhatiän Aso. Pero højts, barcojooty højts jim̄ nnøcxy, høøch Lucas møødä Pablo jiamiøødhajxy. Coo højts jim̄ nmejch Aso, mänitä Pablo jim̄ tiägøøbiä barcojooty.

Mänit højts jim ndu'ubójcumbä Aso näguipxy mөөдä Pablo. Mänit højts jim nэгөxiä nnөcxy maa ja'a cajpt hänajty xiøhatiän Mitilene. ¹⁵ Coö højts jim ndsóhngumbä, mänit højts cujaboom nnaxөyy jim mädөyyä maa ja'a naax hänajty xiøhatiän Quío. Mänit højts jim cujaboom nmejch maa ja'a cajpt hänajty xiøhatiän Samos. Coö højts jim ndsóhngumbä, cujaboom højts jim nméjtscumbä maa ja'a cajpt hänajty xiøhatiän Mileto. ¹⁶ Tөө ja'a Pablo hänajty wyiinmay coö hänajty jim quia'a näxө'owáangumbä Efeso. Hix, cabä Pablo hänajty jim jejcy wiädita'añ Asianaaxooty. Paady hänajty jim quia'a wädita'añ Asia coö hänajty jim ñөcxa'añ Jerusalén. Mobädajpä ja'a Pentecostésxөө hänajty jim jiada'añii. Paadiä Pablo hänajty yhadø'öch, jaduñnä Pentecostés-xөө mädөyyä piáadät.

¹⁷ Jimnä højts hänajty nhityñä Mileto, mänitä Pablo capxy jim quiejxy Efeso coö ja'a tsajtøjwiindsønhajxy jim ñөcxät Mileto, ja'a hajxy hänajty jim tuumbä Efeso. ¹⁸ Coö hajxy jim miejch Mileto, mänit hajxy ñämaayyä:

—Mánáajøch jim nhitiän maa mijtsän jim Asianaaxooty, jaanç tehм yhóyhøch jim nduun mädúhñtiøch jim nhijty. Mnajuøøby hajxy jaduñ coöch jaduñ nga'a høhnda'agy. ¹⁹ Jaanç tehм yhóyhøchä Jesús ja'a tiuung hänajty nduunä, ja'a hajxy nWiindsønhájtämbä. Mee'xixiémyhøch hänajty nduñ. Náxyhøch hänajty njootmayhaty coöchä nmägunaaxä Jesús ja'a miädi-a'agy hajxy hänajty quia'a mäbögaanä. Mayhooc hajxy jaduñ quiojyquiapxytiun coöch hajxy hänajty xjia wi'i yagho'oga'añ. ²⁰ Cöxyhøch mijts hänajty nyajwiinxiic nyajwiingapxө'öy neby hajxy hoy mhídät. Homiänáajøch mijts hänajty nyajnahixө'öy, mөөд jim jäya'ayhagujc, mөөд jim maa ja'a mdøjc-hajxiän. ²¹ Jadúhñhøch mijts hänajty nmägapxy nhane'emy coö ja'a mhaxөөгcuhdujt hajxy jaduñ mnajtshixө'öwät, mөөд coö ja'a

Diosmädia'agy hajxy mmäbögät ja'a Jesúscoxpä, ja'a hajxy nWiindsøn'hájtämbä. Nägöxiöch mijts häna-jty jaduñ nmøødmädia'agy, møød mijts judíoshajxy, møød mijts cajpä judíospä. ²² Hoorä, tøöchä Diosh-espíritu xñäma'ay coöch jim nnócxät Jerusalén. Pero cábøch nnajuø'oy nébyhöch jim njada'añ nhabet'añ. ²³ Jagóoyyöch jaduñ nnajuø'oy coöch jim nyajtsuma'añ, coöchä tsaächpä peenä jim nbaada'añ. Majátyhöch jaduñ tøø nwädity, jadúññhöchä Dioshespíritu tøø xy-hawaanä coöch jaduñ njada'añ nhabet'añ. ²⁴ Pero cábøch tii ndajy nmay. Cabä cueentä jaduñ coöch nnä'ä hó'ogät. Je'eyyähájtjøch nbøcjuøøby coöchä ndu-ung nyajmayaanä, ja'a Jesúshöch xmióoyyäbä, ja'a hajxy nWiindsøn'hájtämbä. Jadúññhöch xtiuungmooyy coöchä mädia'agy jaduñ nyajwá'xät coo ja'a Dios hojiot jiaanč tehñ miøødä.

²⁵ 'Tøöch mijts nyajwiinxiic nyajwiingapxø'oy coo ja'a Dios yhane'ema'añ ja'a miøcmäjaahaam. Hoorä, cábøch mijts mänaa xyhijxtägatsaanä. Tøyhajt jaduñ. ²⁶ Coo mijtsä Diosmädia'agy mga'a mäbögät nébyhöch tøø nja mädia'aguiän, ca'a yhøöchä pojpä jaduñ nmøød. ²⁷ Hix, pedyíjöch mijts tøø nyajmøødmädia'agy nebi-atiä Dios tøø yhane'emiän. ²⁸ Mniyajcopcø'øwøøjäp hajxy. Mgüeendähádäbä mäbøjpädøjc hajxy nägöxiä. Ja'a Dioshespíritu hajxy jaduñ xpiädaac coo hajxy jaduñ mgüeendähádät. Coo ja'a Jesucristo hajxy tøø xñäh-ho'túutäm, paadiä Dios hajxy jaduñ xyhuunghájtäm, coo ja'a miädia'agy hajxy nmäbøjcäm. ²⁹ Cooch mijts jaduñ nbuhwa'adsaanä, mänitä wiinghänä'c-hajxy yaa miedsa'añ maa mijtsän. Mäwiinhøhmbä hajxy jaduñ miedsa'añ. Xjia wi'i jiojcapxø'øwaamb mijts jaduñ coo ja'a Diosmädia'agy hajxy mnajtsnixø'øwät. Jaduhñ mäwíinäts hajxy jiatcø'øwa'añ nebiä pahucä meeg

hajxy chu'uchän. Tøyhajt jaduñ. ³⁰ Høxtä mijtsä mjamiøød näje'e tiägø'øwaambä høñdaacpä. Näje'e ja'a mäßøjpädøjc-hajxy jaduñ yajtägoyyáanäbä nebiä høñdaacpähajxy tiägoyya'añän. ³¹ Naxy hajxy jaduñ mdehm ñiyajcopcø'øwøøjät. Tägøøgjomøjthøch mijts jaduñ nmägapxy nhanehmy xøømdsuhm. Jaançh tehñ chaächpøjpøch hänajty. Naxy hajxy jaduñ mdehm jiah-miédstät.

³² 'Hoorä, mäßøjpädøjc, mijtsä Dios nyajcø'øwaanøøby ween hajxy jaduñ xcwieendähaty. Jaduhñä Diosmädia'agy miäna'añ cooc ja'a Dios hojiot jiaançh tehñ miøødä. Cooc ja'a Diosmädia'agy hajxy hamuumdu'joot mmäbøgät, jaduñä Dios hajxy xjiaac tehñ piuhbédät ja'a miäjaahaam. Møød hodium hajxy jaduñ xpiädá'agät näguipxy møød pønjaty ja'a Dios yhuunghajpy. ³³ Cábøch pønä wyitä xiädø'øñ tøø nhadsojcä. ³⁴ Ja'a nhamdsoo cø'øháamhøch jaduñ tøø nniyhixyii. Jaduhñhøchä nmägu'ughajpä tøø nbuhbejpä. Tøyhajt jaduñ. ³⁵ Homiänájøch mijts tøø nmägapxy tøø nhane'emy coo hajxy mniguiudúunäxät, møød coo ja'a pa'amjäya'ay hajxy jaduñ mbuhbédät møødä häyoobäjäya'ay. Mjahmiédstät hajxy jaduñ coo ja'a Jesús jaduñ jecy miänaañ: "Coo wiinghäna'c mbuhbédät, jaduñds jootcujc mhídät. Pø mnä'ä yajpuhbedaamb jaduñ, cab jaduñ jootcujc mhídät."

³⁶ Cooc ja'a Pablo jaduñ quiapxpädøoyy miädiaacpädøoyy, mänit hajxy nägøxiä jyjcädaacy näguipxy møødä Pablo. Mänit hajxy tiägøoyy Diospa'yaaxpä. ³⁷ Mänit hajxy tiägøoyy jøøbiä xuu'tspä coo ja'a Pablo hajxy hänajty piuhwa'adsáanänä. Mänitä Pablo hajxy miajch miäneeñ. Mänitä Pablo hajxy chu'xy. ³⁸ Jaançh tehñ jiootmayhajp hajxy hänajty je'eguiøxpä coo ja'a Pablo hänajty tøø miäna'añ cooc

ja'a Pablo hajxy hānajty quia'a hijxtägatsaannā. Mānitā Pablo hajxy hoy űajtsnixøñā maa ja'a Pablo hānajty biarcotäg'øwa'añān.

21

¹ Mānit hōjtsā mǎbøjpädøjc nbuhwaatsnā. Mānit hōjts nbarcotägøøyy. Mānit hōjts jim ndsohñnā Mileto. Mānit hōjts jim tu'uda'aquiā nnøcxy maa ja'a cajpt hānajty xiøhatiān Cos. Cujaboom hōjts njaac nøcxy maa ja'a naax hānajty xiøhatiān Rodas. Coø hōjts jim nd-søhngumbā, mānit hōjts jim njaac nøcxy maa ja'a cajpt hānajty xiøhatiān Pátara. ² Jim hōjtsā barco wiingpä hoy nbaady. Jim hānajty ñøcxa'añ maa ja'a naax hānajty xiøhatiān Fenicia. Mānit hōjts ndu'ubøjcumbā wiingbarcojooty. ³ Mānit hōjtsā naax nnāheebøøyy, ja'a hānajty xøhajpä Chipre. Hahooyhaamby hōjts jim nwiinnajxy jäguemjuøøby. Jim hōjts hānajty nnøcxø'øyy maa ja'a naax hānajty xiøhatiān Siria. Coø hōjts jim nmejch, mānit hōjts jim nbarcopädsøømy maa ja'a cajpt hānajty xiøhatiān Tiro. Paadiā barco jim miedsøøyy Tiro coø tsømy hajxy hānajty jim ñähdsøømdu'uda'añ. ⁴ Jim hōjtsā mǎbøjpädøjc näje'e nbaaty. Mānit hōjts jim nhijty Tiro juxtujxøø maa ja'a mǎbøjpädøjc-hajxiān. Mānitā Pablo hajxy jia nāmaayy coø jim quia'a jaac nøcxät Jerusalén. Jaduhñäc hajxy hānajty tøø űajtscapxø'yii ja'a Diosh-espíritām. Pero cabā Pablo jaduhñ ñā'ā möjpdāacy. ⁵ Coø juxtujxøø yhabejty, mānit hōjts jim ndu'ubøjcumbā. Mānit hōjtsā mǎbøjpädøjc nägøxiā hoy xñajtsnixø'øyy cajtpa'a møødä yhuung møødä tio'oxy. Mānit hōjts jim nji-jcādaacy pu'uwiiing. Mānit hōjts nDiospa'yaaxy. ⁶ Mānit hōjtsā mǎbøjpädøjc xpiuhwaatsnā. Mānit hajxy wyiimbijnā maa ja'a tiøjc-hajxiān. Mānit hōjts ndägøødiägajch barcojooty.

⁷ Mänit højts jim ndsóhngumbä Tiro. Mänit højts jim njaac nœcxy maa ja'a cajpt hánajty xiøhatiän Tolemaida. Coø højts jim nmejch, mänit højtsä mäbøjpädøjc hoy nguhixy. Tu'tsuhm højts jim nhijty maa ja'a mäbøjpädøjc-hajxiän. ⁸ Cujaboom højts jim ndu'ubøjcumbä. Mänit højts jim nnœcxy maa ja'a cajpt hánajty xiøhatiän Cesarea. Coø højts jim nmejch, mänit højts jim nnœcxøøyy maa ja'a Felipe tiøjcän. Mänit højtsä Felipe xñämaayy coø højts jim nmejtstá'agät maa ja'a tiøjcän. Jue'e ja'a Felipe hánajty tiuunghajpy, ja'a Diosmädia'agy hánajty yajwa'xyp. Tøø hánajty jaduuh wyiinguexyii coø ja'a mäbøjpädøjc piuhbédät. Näjxutujc hajxy hánajty jaduuh wyiinguejxä coø hajxy jaduuh miäbuhbédät. ⁹ Mädaaxcä Felipe yhuung hánajty haagä cäxyii. Nämädaaxcä Diosmädia'agy hajxy hánajty ñajtsapxø'øy. ¹⁰ Maxiøø højts hánajty jim tøø nhity maa ja'a Felipe tiøjcän, mänitä jäya'ay tu'ug miehch. Agabo hánajty xiøhaty. Jim hánajty choøn Judea. Ñajtsapxøøbiä Diosmädia'agy hánajty je'ebä. ¹¹ Coø ja'a Agabo jim miehch maa højts hánajty nmejtsta'aguiän, mänitä Pablo ja'a wiøøn wiähájtäxä. Mänitä Agabo hamdsoo ñiguiø'øxojs ñidiecyxiojtsä ja'a Pablo ja'a wiøønhaam. Mänitä Agabo ja'a Pablo ñämaayy:

—Jadúhnhøčhä Dioshespíritu tøø xñäma'ay cooč mi-
içh nnajtsapxøøyyät. Jadúhñäc miichä judíos xquiø'øx-
ots xtiocyxiodsaambä jim Jerusalén nébyhøch cham tøø
nhamayyän. Mänitäc miich xyajcø'dägø'øwa'añ ja'a
soldadohajxy Rómabä.

¹² Coø højts jaduuh nmädooyy, møødä
mäbøjpädøjc-hajxy, mänit højtsä Pablo nja nämaayy coø
jim quia'a nœcxät Jerusalén. ¹³ Mänitä Pablo yhadsooyy:

—Tii hajxy coø mjø'øy coø mxuučh. Tiiçh hajxy
coø xyagjootmayhaty. Cabä cueentä jaduuh coočhä

häna'c jaduñ jīm xquio'oxots xtiocyxiódsät Jerusalén. Cabä cueentä jaduñ cooch häna'c jīm xyaghó'ogät ja'a Jesúscoxpä, ja'a hajxy nWiindsøn hájtämbä —nömä Pablo miänaañ.

¹⁴ Coo hõjts jaduñ nhijxy coo ja'a Pablo hänäjty quia'a mäbøga'añ, mänit hõjts nmänaannä:

—Ween jaduñ jiadyii nebiä Dios tøø miäna'añän.

Mänit hõjts nhamoonnä.

¹⁵ Mänit hõjts nhadsøømbøjcy, høøch møødä Pablo. Mänit hõjts jīm nnøcxy Jerusalén. ¹⁶ Näje'e hõjtsä mäbøjpädøjc jīm xpianøcxy, ja'a hajxy hänäjty jīm tsohmäbä Cesarea. Coo hõjts jīm nmejch Jerusalén, mänit hõjts hoy xñajtswowø'øy maa ja'a Mnasón ja'a tiøjcän. Jīmä Mnasón hänäjty jecy tøø chohnda'agy Chipre. Tøø hänäjty jiege'øy coo ja'a Mnasón ja'a Diosmädia'agy hänäjty tøø miäböcy. Jīm hõjts nmejtstaacy maa ja'a Mnasón ja'a tiøjcän.

¹⁷ Coo hõjts jīm nmejch maa ja'a mäbøjpädøjc-hajxiän, mänit hõjts xquioñdymooyy xoondáacäp. ¹⁸ Cujaboom hõjtsä Pablo jīm xmiødhajty maa ja'a tsajtøjcän. Jīmä Santiago hänäjty møødä tsajtøjwiindsøn hajxy nägøxiä.

¹⁹ Mänitä Santiagohajxy miøødnijajpoo'xä ja'a Pablo. Mänitä Pablo tiägøøyy mädiaacpä nebiatiä Diosmädia'agy hänäjty tøø yajwa'xiän maa ja'a cajpa judíoshajxiän, cooc jaduñ quiapxy miädiaacy ja'a Dios miäjaahaam. ²⁰ Coo ja'a Santiagohajxy jaduñ miädooyy, mänitä Dios hajxy wyiingudsähgøøyy. Mänitä Pablo hajxy ñämaayy:

—Mägu'ughajpä Pablo, mnajuøøby miičh jaduñ coo ja'a judíos ja'a Jesús ja'a miädia'agy hajxy nämay tøø miäböjcä. Jaduñ hajxy nägøxiä miäna'añ coo ja'a cuhdujt hajxy tsipcøxp ngudiúunämät, ja'a Moisés jecy yhanéhmäbä. ²¹ Tøø hajxy jaduñ miädoyhaty cooc tyijy miičhä judíos wiingcuhdujt tøø myajnahixø'øy, ja'a

hajxy jäguembaady hadsänaabiä. Jadúhnäc tyjy tøø myajnähið'øý coo cuhdujt hajxy ñajtshixø'øwät, ja'a Moisés jecy yhanéhmäbä. Jadúhnäc tyjy tøø myajnähiðøöbiä coo højts ja'a nguhtdujt nga'a cudiúunänät, højts judíos, møød coo højts nhuung nga'a circuncidarhájtänät. ²² Coo ja'a cu'ughajxy jaduhñ miädoyhádat coo miich yaa tøø mgoody Jerusalén, mänitä tøyhajt hajxy choga'añ pø tøyhajt jaduhñ coo miichä judíos jaduhñ tøø mjaançh yajnähið'øý, ja'a hajxy jäguembaady hadsänaabiä. ²³ Tøø højts ja'a wiinmahñdy tu'ug nbaady nej miich myajniyhoyø'øwøjät. Jii højtsä nmägu'ughajpä nämädaaxpä. Tøø xøø hajxy yhagapxtucy coo meeg hajxy hánajty yoxa'añ nebiä Moisés jecy yhanehmiän coo hajxy jaduhñ nguhtdujthájtämät. ²⁴ Mmødhádäp miich yø'ø häna'c yø'ø nämädaaxpä. Jaduhñ miich mnämäjuyø'øwät coo meeg hajxy hánajty yoxa'añ. Jaaná jaduhñ miichä meeg tu'ug myójxpät. Coo miich jaduhñ mnämäjuyø'øwät, jaduhñ hajxy hoy yajcuhmé'xät. Coo miich jaduhñ mguhtdujthádät, jaduhñ miichä cu'ug xyhíxät coo miichä cuhdujt jaduhñ mgudiuumbä, ja'a Moisés jecy yhanéhmäbä. Jaduhñä cu'ugä tøyhajt hajxy miøødhada'añ coo miich wiingcuhdujt tøyhajt mga'a yajnähið'øý. ²⁵ Pero ja'a jäya'ayhajxy ca'a judíospä, ja'a hajxy mäbøjpä, tøø højtsä nocy nyajnäjaayø'øý. Jaduhñ højts tøø nmägapxy tøø nhane'emy coo hajxy quia'a tsú'udsät mädyiibä häna'c tøø yoxý quepychechwiinduum, møød coo hajxy quia'a tsú'tspät ja'a tøø quia'a nø'xiéé'xiäbä, møød coo wiingto'oxiøjc hajxy quia'a møødmá'awät —nømä Pablo ñämaayä.

²⁶ Mänitä Pablo ja'a häna'c miøødhajty ja'a nämädaaxpä. Mänit hajxy cujaboom hoy quiudiuñ nebiä judíos quiuhdujthajxy hánajty myiñän. Mänit hajxy tiøjtägøøyy tsajtøgooty. Mänit hajxy ñägapxy cooc juxtujxøø hánajty

quia'a habetyñä neby hajxy hänajty tøø yhagapxtuquiän coo meeg hajxy hänajty yoxa'añ.

²⁷⁻³⁰ Ja weenjaty hänajty quia'a habety ja'a juxtujxøøbä. Mänitä jäya'ayhajxy näje'e tiägøøyy tsajtøgooty. Jim hajxy hänajty chooñ Asia. Coo ja'a Pablo hajxy jiiby yhiixy tsajtøgooty, mänit hajxy tiägøøyy yaaxpä cooc ja'a Pablo hänajty jiiby wiädity:

—Judíostøjc, højts puhbéjtäc. Xiids yø'ø craa Pablo wiädity. Yø'ødsä wiingcuhdujt homiajaty nøcxy ya-jwiinhixø'øy. Jaduhñ yø'ø craa ja'a cu'ug jiojcapxø'øy coo højtsä nguhdujt hajxy xquia'a cudiúunämät, nebiä Moisés jecy jia hanéhmiän. Jaduhñ yø'ø craa ya-jwiinhixøøbiä cooc tyijy hädaa tsajtøjc jaduhñ quia'a tsoobaady. Maas hanaxiä haxøøg tøø jiatcø'øy coo jäya'ay yaa tøø miøødtägø'øy tsajtøgooty, ja'a hajxy ca'a judíospä. Hix, cabä cuhdujt jaduhñ ñäl'ägä miñ coo hajxy yaa tiägø'øwät tsajtøgooty, pønjaty ca'a judíos.

Paady hajxy jaduhñ miänaañ, je'eguiøxpä coo ja'a Pablo hänajty tøø yhixyii cajptooty coo ja'a Trófimo hänajty miøødä. Jaduhñä Asiabäjäya'ayhajxy hänajty miäna'añ cooc tyijy ja'a Pablo ja'a Trófimo hänajty tøø miøødtägøøyy tsajtøgooty. Efeso ja'a Trófimo hänajty chooñ. Ca'a jiudíosä hänajty je'e. Hoorä, coo ja'a cu'ughajxy jaduhñ miädooyy cooc ja'a Pablo hänajty jiiby wiädity tsajtøgooty, mänit hajxy tiägøøyy haamhjäpä. Mänitä Pablo hajxy miajch. Mänit hajxy piawijch piäjädujty jim tsajtøghaguuy. Mänitiä tsajtøjc hajxy yhagøøyy.

³¹ Jimä cu'ugä Pablo hajxy hänajty ñäl'ägä yagho'o-gaannä, mänitä soldado-wiindsønä mädia'agy ñämejtsä coogä cu'ughajxy hänajty jim wyi'i yhaamhaty Jerusalén. Roma ja'a soldadohajxy hänajty chooñ. ³² Tuunä ja'a soldado-wiindsøn jaduhñ ñäl'ä mädooyy, mänitä soldadohajxy yhamugøøyy. Mänit hajxy päyø'øguiä yhädaacy maa

ja'a cu'ughajxy hānajty yaamhatiän. Coö ja'a cu'ugä soldado hajxy jaduññ jiojcuheebøoyy coö ja'a soldadohajxy hānajty miānacy maa ja'a Pablo hānajty wiobho'ogyiijän, mānitä Pablo yhøxmajtsä. ³³ Coö ja'a soldado-wiindsønñ jiiyby quiädaacy, mānitä Pablo chuumä. Hamejtscadena quiø'øxojs tsiecyxiojtsä. Mānitä soldado-wiindsønñä cu'ug miäyajtøoyy pønñä Pablo, møød tii hānajty coö tøø wiobho'ogyii. ³⁴ Mānitä jäya'ayhajxy may yhadsooyy haagä wiingjaty. Cab hajxy hānajty tiu'ugmädia'aguiä. Coö ja'a cu'ughajxy hānajty jaduññ wyi'i ya'axy, cabä soldado-wiindsønñä tøyhajt hānajty hoy piaada'añ. Mānit miānaañ coö ja'a Pablo jimñ yajnøcxøøjät maa ja'a cuartelän. ³⁵ Coö ja'a soldado ja'a Pablo hajxy jimñ miøød-coö'ty maa ja'a escalera jaduññ chohñda'aguiän, mānitä Pablo hajxy quiøyø'cy. Paady hajxy jaduññ quiøyø'cy coö ja'a cu'ugä Pablo hajxy hānajty jia wi'i yagho'oga'añ. ³⁶ Høxhaamä cu'ugä soldado hajxy hānajty pianøcxy yáaxäp coö ja'a Pablo yagho'ogøøjät.

³⁷ Jimä soldado ja'a Pablo hajxy hānajty miøødtägø'øwa'añ cuarteltøgooty, mānitä Pablo ja'a soldado-wiindsønñ ñāmaayy:

—Huuc miñ, nhuuc møødmädiá'agyhøch miich paquiä.

Hagriego haamä Pablo jaduññ miānaañ. Mānitä soldado-wiindsønñ yhadsooyy:

—Mjápytiämä hagriego jaduññä. ³⁸ Cájtam miich jimñ mdsooñ Egipto-naaxootiä. Tøø jiege'øy coö häna'c tsip jimñ tøø yajpäde'øgy Egipto. Nämädaaxmilä jiamioød hānajty, haagä cahwiindøyhäna'c. Mānit hajxy piäyø'cy. Mānit hajxy jimñ ñøcxøoyy pactuum maa pønñ quia'a tsāna'ayän.

³⁹ Mānitä Pablo miänáangumbä:

—Cábøch jimñ ndsooñ Egipto. Judíojäyá'ayhøch høøch. Jímhøch ndsooñ maa ja'a cajpt jaduññ xiøhatiän Tarso

jim Cilicianaaxooty. Møjjuóøbyhöch ngajpt. Huuc tunä mayhajt, nhuuc cøxy møødmädiá'agyhöch yø'ø cu'ug.

⁴⁰ Mänitä soldado-wiindsønä Pablo cuhdujt miooyy coo quiápxät. Mänitä Pablo piejty escaleracøxp. Mänitä quiø'ø chajxajy. Mänitä cu'ughajxy cøjx yhamoñ. Mänit tiägøøyy xiicpä mädiacpä hebreohayuuc-haamby:

22

¹ —Mägu'ughajpädøjc, huuc hamädoowhit hajxy hoy; mijts nmøødmädiá'agaamby.

² Coo ja'a cu'ughajxy jaduhñ miädooyy coo ja'a Pablo hänäjty quiapxy miädiá'agy hebreohayuuc-haamby, tehngajnä hajxy hänäjty hoy yhamädoowhity. Mänitä Pablo jiaac mädiacy:

³ —Judíojäyá'ayhöch høøch. Jímhöch nnaaxque'exä Tarso, jim Cilicianaaxooty. Múutsnøch yaa ngoo'ty Jerusalén. Ja'a teedyhap Gamaliélhöch yaa xyajcapx-taac. Jaanč tehñ yhóyhöch xyajnähiøøyy ja'a jecyquihdujt. Jaanč tehñ yhóyhöchä Dioscuhdujt hijty nbaduñ hamuumdu'joot nej mijts jäda'ahaty mbaduñän.

⁴ Nyajtsaačhpøjpiöchä jäya'ay hijty, ja'a Diosmädiá'agy hajxy mäbøjpä ja'a Jesúscøxpä, to'oxiøjcä, ya'adiøjcä. Høxtä nyaghó'piøch hijty tähoocjaty. Pawíchhöch hijty pujxtøgooty nyajnøcxy cø'øxoch tecyxiøch. ⁵ Ja'a teedywiindsøn yaa tuumbä Jerusalén, coo hajxy jaduhñ mmäyajtówät pø tøyhájthöch jaduhñ tøø njatcø'øy, xmió'owäbä tøyhajt hajxy jaduhñ. Jaanä jaduhñä majtøjcä tøyhajt hajxy yéjpät coo hajxy jaduhñ mmäyajtówät. Yø'öchä nocy hajxy tøø xyajmäguexy coo højts nmägunaax jim nmó'owät maa ja'a cajpt jaduhñ xiøhatiän Damasco. Jímhöchä jäya'ay hänäjty nøcxy nhøxta'awa'añ Damasco pønhatiä Diosmädiá'agy mäbøjpä ja'a Jesúscøxpä.

Je'ečh hänajty nõcxy nmdsa'añ. Yaačh hänajty nyajmä-naca'añ Jerusalén. Yaačh hänajty miñ ndsaächtiuna'añ.

⁶ Jim tu'haamnõcxpä, ja weenjátyhõch hänajty jim nga'a coody Damasco, mänitä jøøn quiuhjajcädaacy jaančh tehñ miøc, mäduhñtiøch hänajty nyo'oy. Cujyx-iøøho'ogy hänajty jaduñ. ⁷ Túunõchä jøøn jaduñ nnä'a hijxy, mänitiøch jaduñ ngädaayy. Mänitøch nmädooyy coočh häna'c hänajty xxiøøguya'axy: "Saulo, Saulo, tiich jaduñ coo xwyi'i miädsibø'øy." ⁸ Mänitøch nmäyajtøoyy: "Wiindsõñ, pøn miich." Mänitøch xyhadsooyy: "Jesúshøch høøch. Nazaréthøch hijty ndsoõñ. Høøch miich jaduñ xmiädsibøøby." ⁹ Pøjátyhøch hänajty nmøød-nõcxyp, yhiyx ja'a jøøn hajxy. Pero cab hajxy miädooyy coöchä Jesús jaduñ xmiägäpaxy. ¹⁰ Mänitøchä Jesús nmäyajtøögumbä: "Wiindsõñ, tiich jaduñ ndúnäp." Mänitøch xyhadsøögumbä: "Tänaayyø'øg. Jaac nõcx jim Damasco. Coo miich jim mgóodät, mänit miich häna'c jim xyhawaanaañä tijaty miichä Dios jaduñ xyajtunaamb." ¹¹ Hoorä, coöchä jøøn nhijxy, wiinxóo'tshøch jaduñ. Cábøch hänajty hoy nhijxnä. Ja'a njamiøødhøch hajxy jim xjiaac witscoo't Damasco.

¹² Jimä jäya'ay hänajty tu'ug chäna'ay. Ananías hänajty xiøhaty. Jaančh tehñ yhooyä Ananías ja'a cuhdujt hänajty piaduñ nebiä Moisés jecy yhanehmiän. Jimä judiøshajxy hänajty näje'e chänaabiä Damasco. Jiaančh tehñ quiumaabiä judiøs ja'a Ananías hajxy hänajty jaduñ. ¹³ Hoorä, coöch jim ngoo'ty Damasco, mänitøchä Ananías hoy xquiuhixy. Mänitøch xñämaayy: "Puhya'ay Saulo, hijxø'øg jadähooc cham jaduñajtä." Tuunä ja'a Ananías jaduñ ñä'a mänaañ, mänitiøch jaduñ njaančh hijxø'cy. ¹⁴ Mänitøchä Ananías xñämäguumbä: "Ja'a nhaphájtämhajxy ja'a ndeedyhájtämhajxy ja'a jecypiä haampiä, ja'a Dios hajxy hijty wyiingudsähgøøby jegyha-

jty. Jaaya'ay miičh jaduhñ tøø xyajñähdiijy coo jaduhñ mdúnät neby je'e jioot choquiän, møød coo ja'a Jesús mhamdsoo hixät coo mhamdsoo mädówät nebiaty je'e miädia'agy. ¹⁵ Nøcxaamb miičh mmädia'aga'añ wiinduhmyhagajpt ja'a Jesúsøxpä, nebiaty tøø mhixy nebiaty tøø mmädooy. ¹⁶ Hoorä, tsógänämäts, nøcx näbejnä. Jaduhñä Jesús mmänuu'xtá'agät coo weenä mbojpä mgädieey xyajñähwaats xyajcuhwáatsät", nómhøchä Ananías xñämaayy.

¹⁷⁻¹⁸ 'Mänítøch yaa nwiimbijtägajch Jerusalén. Mänítøch nnøcxy tsajtøgooty Diospa'yaaxpä. Mänítøchä Jesús nwiinhijxy, ja'a hajxy nWiindsønähjätämbä. Mänítøchä Jesús xñämaayy: "Tsógänämäts, mdsóonäp yaa. Caj miičhä cu'ugä mmädia'agy yaa xmiäbögaanä coočh miičh yaa xjia wi'i miädia'aga'añ." ¹⁹ Mänítøch nhadsooyy: "Wiindsøn, ñajuøobiä cu'ughajxy coočh hijty nwädity wiinduhmyhagajpt maa ja'a judíos chajtøjc-hajxiän, coöchä jäya'ay hijty nyajnøcxy pujxtøgooty pønjetiä mmädia'agy xmiäböjcäp. Náxyhöch hijty nyajwobyii. ²⁰ Y coo ja'a Esteban yagho'cä, jímhöch hänajty nbadsóonäbä. Møødhøch hänajty nbamänaambä coo yagho'ogøjät. Ja'a häna'cä Esteban hajxy yagho'cäbä, høøchä wyit ngüendähjätä. Paadiä Esteban jaduhñ yagho'cä je'eguiøxpä coo miičhä mmädia'agy hänajty xyajwa'xä." ²¹ Mänítøchä Jesús xñämäaguiumbä: "Cabä cueentä jaduhñ. Nøcxnä. Jäguémhöch miičh nguexa'añ maa ja'a jäya'ayhajxy chäna'ayän, ja'a hajxy ca'a judiøspä."

²² Mäduhñjatiä Pablo hänajty miädia'agy, hamädoowhíjtäxäbä miädia'agy hänajty jaduhñ. Pero coo jaduhñ miänaañ cooc hänajty jäguem quiexa'añii maa ja'a jäya'ayhajxy chäna'ayän, ja'a hajxy ca'a judiøspä, cabä cu'ugä Pablo ja'a miädia'agy hajxy hänajty

yhamädoowhidäänänä. Mänitä cu'ughajxy tiägøøyy yaaxpä jojpä:

—Ween yø'ø craa yho'ogy. Yagho'og yø'ø craa hajxy.

²³ Tehngajnä hajxy hänajty jaduñ wyi'i ya'axy wyi'i jiocy. Yamä wyit hajxy hänajty wyi'i chajyemy. Yamä naaxoc hajxy hänajty wyi'i chajwøjy. Paady hajxy hänajty jaduñ wyi'i jiatcø'øy coo ja'a Pablo hajxy hänajty jiaančh tehñ miädsiphyty. ²⁴ Mänitä soldado-wiindsøn miänaañ coo ja'a Pablo jiiby yajtøjtägø'øwøøjät cuarteltøgooty. Mänit jiaac mänaañ coo ja'a Pablo wiobho'ogøøjät, ween jaduñ quiøxy nägapxy tiiguiøxpä cu'ugä Pablo hajxy hänajty coo tøø wyi'i ñäya'axy. ²⁵ Mänitä soldado ja'a Pablo hajxy quiø'øxojch. Wiobho'ogaambiä Pablo hajxy hänajty. Mänitä Pablo ja'a capitán miägapxy, ja'a hänajty jim tänaabiä wiinduum:

—Caj mijts cuhdujt mmøødä coočh mijts xwióbät nä'ä nägoobä. Cab hajxy mnajuø'øy pø tøöch ngädieey. Høöch, jadúñhøchä cuhdujt nmøødä nebiä Rómabä jäya'ayhajxy miøødän —nømä Pablo ja'a capitán ñämaayy.

²⁶ Coo ja'a capitán jaduñ miädooyy, mänitä wyiindsøn ñämaayy:

—Ca'a hajxy jaduñ mwopy. Jadúñäc yø'ø craa cuhdujt miøødä nebiä Rómabä jäya'ayhajxy miøødän.

²⁷ Mänitä soldado-wiindsønä Pablo hoy miäyajtøy:

—Nej, tøyhajt jaduñ coo miichä cuhdujt jaduñ mmøødä nebiä Rómabä jäya'ayhajxy miøødänä.

Mänitä Pablo yhadsooyy:

—Tøyhajt jaduñ.

²⁸ Mänitä soldado-wiindsøn miänaañ:

—Jadúñhøchä cuhdujt nmøødäbä nebiä Rómabä jäya'ayhajxy miøødän. Pero jaančh tehñ chówhøch

jaduh_n tøø xyhabädsøømä coočhä cuhdujt jadu_n tøø njuy.

Mänitä Pablo miänaañ:

—Cooč jim nnaaxque'exä Tarso, páadyhøčhä cuhdujt jadu_n nmøødä nebiä Rómabä jäya'ayhajxy miøødän.

²⁹ Ja'a soldadohajxy hänajty mäwobaambä, coo hajxy jadu_n miädooyy coogä Pablo cuhdujt hänajty jadu_n miøødä nebiä Rómabä jäya'ayhajxy hänajty miøødän, mänitä Pablo hajxy piuhwaach. Y ja'a soldado-wiindsøn, coo je'e jadu_n miädooyy, tsähgøøyy je'edu_n je'eguiøxpä coo ja'a Pablo hänajty tøø quiø'øxočhii tøø tiecyxiočhii.

³⁰ Cujaboomä soldado-wiindsøn jadu_n miänaañ coo ja'a Pablo quiø'øguejøjät. Mänit miänaañ coo ja'a teedywiindsøn_nhajxy yhamugø'øwät møødä majtøjc-hajxy. Mänitä Pablo jim yajnøcxä maa ja'a teedywiindsøn_nhajxy hänajty tøø yhamugø'øyän. Mänitä Pablo jim yajtänaaguiädaacä cu'ugwiinduum. Miädowaambiä soldado-wiindsøn_n hänajty jadu_n tiiguiøxpä judíos ja'a Pablo hajxy hänajty coo tøø ñäxø'øwø'øy.

23

¹ Mänitä teedywiindsøn_nhajxy wyiinhee'ppejtä ja'a Pábläm. Mänitä Pablo miänaañ:

—Mägu'ughajpädøjc, Dióshøch jadu_n xyhijxp cooč homiänaajä nhojiäya'ayhaty.

² Coo ja'a Pablo jadu_n miänaañ, mänitä häna'c-hajxy ñämaayyä coo ja'a Pablo hajxy yhapo'xø'øgät, ja'a häna'c-hajxy hänajty jim tänaabiä Pablo wyiinduum. Ja'a Ananías jadu_n mänaañ coo hajxy jadu_n jiatcø'øwät. Møjhajpä Ananías hänajty jim maa ja'a teedywiindsøn_nhaxiän. ³ Mänitä Pablo ja'a Ananías ñämaayy:

—Dios miičh jaduñ xyajcumädowaamb. Caj miičh hoy mduñ. Jaduñ miičh mduungmøødä coočh miičh xyajtøyhajtyégät hoy yajxón nebiä cuhdujt myiñän. Pero coo miičh jaduñ tøø mmäna'añ coočh häna'c xquióxät, myajcähxø'py miičh jaduñ coo miičhä cuhdujt hoy mga'a yajtuñ.

⁴ Ja'a häna'c-hajxy hänajty jim tänaabiä, mänitä Pablo hajxy ñämaayy:

—Tøø miičh jaduñ ngapxtägoy coo yø'ø møjteedywiindsón jaduñ tøø mwiingapxpety. Haa ca'a, Dios yø'øduñ tøø yhuuc pädaacpä.

⁵ Mänitä Pablo yhadsooyy:

—Mägu'ughajpädøjc, huuc mee'x hajxy, cábøch hiyty nnajuø'øy coo yø'ø jaduñ tiuñ møjteedywiindsón. Jaduñ jim myiñ cujaay maa ja'a Diosmädia'aguiän coo hajxy nga'a nänómät haxøøg, pønjatiä tuung møød maa ja'a tsaan maa ja'a cu'ugän.

⁶ Mänitä Pablo jaduñ yhijxy coo häna'c-hajxy hänajty mejtstu'u tøø yhamugø'øy, møødä saduceoshajxy, møødä fariseoshajxy. Mänitä Pablo møc quiapxy:

—Mägu'ughajpädøjc, høøch, jue'ečh høøch, fariséoshøch høøch. Haagä fariseos højts jaduñ. Cooch jaduñ nmäböcy coo ja'a ho'oguiäya'ayhajxy jaduñ jiuypiojtägatsa'añ, páadyhøchä häna'c jaduñ tøø xñäxø'øwø'øy.

⁷ Coo ja'a Pablo jaduñ miänaañ, mänitä fariseoshajxy tiägøoyy yajcapxiøøbiä møødä saduceoshajxy. Cabä miädia'agyhajxy hänajty ñibiaadyii. ⁸ Hiç, jaduñhä fariseoshajxy hänajty miäböcy cooc ja'a ho'oguiäya'ayhajxy jiuypiojtägatsa'añ. Jaduñ hajxy hänajty miäböjpä cooc ja'a Dios ja'a mioonsä jim miøødä tsajpootyp, møød cooc ja'a nhaañämähjätämhajxy quia'a hó'cäm. Pero cabä saduceoshajxy hänajty miäböcy nebiä fariseoshajxy

hänajty miäbøquiän. ⁹ Tehngajnä hajxy hänajty mi-aas nämayø'øy haamhajpä. Tehngajnä hajxy hänajty yhamböcy. Mänitä fariseoshajxy näje'e tiänaayyø'cy, ja'a hajxy hänajty yajnahixøöbiä maa ja'a tsajtøjcän. Mänit hajxy miänaan:

—Yø'ø craa, cap tii pojpä cädieey miøødä. Jímädä Diosmoonsä tøø miägapxyii, o háañämä.

¹⁰ Maas hanaxiä hajxy hänajty yhamböcy. Tsähgøöbiä soldado-wiindsøn hänajty coo ja'a Pablo hänajty yagho'oga'añii. Mänitä soldado-wiindsønä soldado miøjyaaxy coo ja'a soldado ja'a Pablo hajxy jiiby wyitstsóonät, møød coo hajxy jim yajnöcxät maa ja'a cuartelän.

¹¹ Mänitcoodsä Jesús jiiby ñäguehxtøø'xy maa ja'a Pablo wyiinduumän. Mänitä Jesús ja'a Pablo ñämaayy: “Ca'a mdsähgø'øy. Nébyhöch miich yaa tøø xmiädi-a'aguiän Jerusalén, jaanä jadúhñhöch miich jim nøcxy xmiädi-a'agáangumbä Roma.”

¹² Cujaboomä judíoshajxy näje'e hoy quiojyquiapxy-haty coo ja'a Pablo hajxy yaghó'ogät. Mänit hajxy ñiämaayyä:

—Mäduhñtiä Pablo jiaac jugyhaty, cab hajxy nnä'ägä caayy nnä'ägä húucämät.

¹³ Näjuxychägui'xnaxy hajxy hänajty je'eduhñ, ja'a hajxy hänajty jadhñ tøø quiojyquiapxyhátiiäbä. ¹⁴ Mänit hajxy hoy ñägapxy maa ja'a majtøjc-hajxiän:

—Tøø højts jadhñ ngojyquiapxyhaty coo højtsä Pablo nyaghó'ogät. Høxtä mänit højts ngay'añ nhu'uga'aññä.

¹⁵ Hoorä, mijts, nøcxä soldado-wiindsøn hajxy jadhñ näma'aw coo weenä Pablo yaa yajmechii mijts mwiinduum. Jadhñ hajxy mwiinhóonät coo tyijy ja'a Pablo hajxy mjaac tehñ miäyajtøwa'añ. Cahnä Pablo hänajty yaa quioody maa mijts mwiinduumän, jim højts nyaghó'ogät tu'haam —nømä teedywiindsøn hajxy ñämaayyä.

16 Mänitä Pablo chojmajc jaduhñ miädoyhajty coogä Pablo hänajty yagho'oga'añii. Mänitä Pablo hoy yhawáanäxä maa hänajty chumiän. 17 Mänitä Pablo ja'a capitán tu'ug miøjyaaxy. Mänit ñämaayy:

—Huuc tunä mayhajt, huuc woonøcx hädaa craa jim maa ja'a mwiindsønän. Jim jaduhñ miøødmädia'aga'añ.

18 Mänitä Pablo chojmajc wioonøcxäxä maa ja'a soldado-wiindsønän. Mänitä capitán ja'a soldado-wiindsøn ñämaayy:

—Ja'a Pábløch jaduhñ tøø xñäma'ay cooçh hädaa craa yaa nwoomínät maa miichän. Miiçhac jaduhñ xmiøødmädia'agaamb.

19 Mänitä Pablo chojmajc wiingtuum wyitsnøcxäxä. Mänitä soldado-wiindsøn miänaañ:

—Tiiçh jaduhñ xyhawaanäänäp —nømä Pablo chojmajc miäyajtøwäxä.

20 Mänitä Pablo chojmajc yhadsooyy:

—Tøø ja'a judiøshajxy näje'le quiojyquiapxytiuñ cooc miiçh xñäma'awa'añ coo miiçhä Pablo jaboom ween mguexy maa ja'a teedywiindsønä wyiinduumhajxiän. Jaduhñac miiçh xwyiinhøøna'añ cooc tyjy ja'a Pablo hajxy cøxiä wiinä jiaac tehñ miäyajtøwa'añ. 21 Caj miiçh jaduhñ mmäbøgät. Näjuxychägui'xnaxiä jäya'ay-hajxy jaduhñ tøø quiojyquiapxyhaty coo ja'a Pablo hajxy yaghó'ogät tu'haamnøcxpä. Cábac hajxy jaduhñ ñä'ägä caya'añ ñä'ägä hu'uga'añ. Høxtä coogä Pablo hajxy yaghó'ogät, mänitac hajxy quiaya'añ yhu'uga'añnä. Miiçhac hajxy xyhuuc jaac hahijxp cooc miiçh jaduhñ mmäná'anät pø mgudiunaamby jaduhñ —nømä soldado-wiindsøn ñämaayyä.

²² Mänitä Pablo chojmajc ñämäayyäxä coo quia'a nägápxät wiingtuum waambaty hänäjty jaduñ tøø miä-dia'agy. Mänitä soldado-wiindsón jaduñ miänaañ coo ja'a Pablo chojmajc wyiimbijnät.

²³⁻²⁴ Mänitä soldado-wiindsónä capitán metsc miøjyaaxy. Mänit hajxy wyiinguejxä coo ja'a Pablo hajxy coods jim yajnócxät Cesarea. Nämayyä soldadohajxy hänäjty pianócxä'añ. Námejtsmägo'x hajxy hänäjty ñócxä'añ teci-yo'oyhaam; møød nädägøøghii'xcumajc hajxy hänäjty ñócxä'añ cuaañähgøxp; møød námejtsmägo'x hajxy hänäjty ñócxäambä cuhm_dcap. Jaduñä capitánhajxy ñämäayyäbä coo ja'a Pablo cuaañähgøxp ñócxät, møød coo hoy cwieendähadøøjät, jaduñ ney quia'a jat quia'a habétät. Jaduñä soldado-wiindsón yhanehm_{bä} coo ja'a Pablo ja'a gobernador Félix yajcø'ødägø'øwøøjät. ²⁵ Mänitä soldado-wiindsónä nocy yhädiuñ. Ja'a gobernador Félix hänäjty yajnäguexaamby. Jaduñ soldado-wiindsón quiujahy:

²⁶ “Høøch hädaa nocy nhädiuumby, høøch Claudio Lisias. Wiindsón Félix, miich jaduñ cham nya-jpoo'xyp. ²⁷ Hädaa jäyá'ayhöch miich nyajnäguejxyp. Pablo jaduñ xiøhaty. Häxøøyy maaxtøjquiä Pablo yaa miajtsä Jerusalén. Ja'a judíoshajxy jaduñ mämajts. Yagho'ogáanäbä Pablo hänäjty. Pero cooch jaduñ nmä-doyhajty coo ja'a Pablo cuhdujt jaduñ miøødä nebiä Rómabä jäyá'ayhajxy miøødän, mänítøchä soldado ja'a Pablo hoy nmøødyajnahwa'açh. ²⁸ Je'eçh hänäjty nmä-dowaamby tiiguiøxpä Pablo hänäjty coo tøø miächii, páadyhöch jiiby nmøødhädaacy maa ja'a judíos ja'a junta hajxy hänäjty yagjadyijän. ²⁹ Mänítøch nmädooy coogä Pablo tii pojpä tii cädieey quia'a møødä. Je'e-duñ yajcumadsøøyyä coo ja'a judíos ja'a quiuhdujtha-

jxy wyiingjatiä. Páadyhøch jaduñ nga'a mänaañ coo ja'a Pablo yagho'ogóøjät, ni coo chumóøjät. ³⁰ Cooch jaduñ nmädoyhajty coo ja'a judíoshajxy hánajty näje'e tøø quiojyquiapxyhaty coo ja'a Pablo hajxy hánajty yagho'oga'añ, mänítøch jaduñ nwiinmaayy cooçh miich jaduñ nyajnäguéxät. Ja'a häna'cä Pablo hajxy ja wi'i yagho'ogaambä, tøøch nnäma'ay coo ja'a Pablo jim nøcxy ñäxø'øwø'øyii miich mwiinduum.”

³¹ Mänitä soldadohajxy jiaançh cudiiuñ nebiä wyiindsøn hajxy hánajty tøø ñäma'ayiiñän. Mänitä Pablo hajxy jim coods yajnøcxy maa ja'a cajpt hánajty xiøhatiän Antípatris. ³² Cujaboomä soldadohajxy wyiimbijty, ja'a hajxy hánajty tøø ñøcxy tecy-yo'oyhaam. Ja'a hajxy hánajty cuaañähgøxpä, je'edsä Pablo hajxy jaac møød-nøcxnä. ³³ Mänit hajxy jim quioo'ty Cesarea. Mänitä Pablo ja'a Félix hoy yajcø'ødägø'øyii møødä nocy, ja'a soldado-wiindsøn hánajty tøø quiéxiäbä. ³⁴ Mänitä Félix ja'a nocy quiapxy. Mänitä Félix ja'a Pablo miäyajtøoyy maa je'e chooñ. Mänitä Pablo yhadsooyy coo hánajty jim chooñ Cilianaaxooty. ³⁵ Coo ja'a Félix jaduñ miädooyy, mänitä Pablo ñämaayy:

—Weenä jäya'ayhajxy yhuuc mech, ja'a miich hajxy jaduñ xñäxø'øwø'øwaambä, mänítøchä tøyhajt nmädowa'añ ja'a miichcøxpä.

Mänitä Félix ja'a soldado ñämaayy coo ja'a Pablo piäda'agóøjät mõjtøgooty, ja'a hánajty xøhajpä Palacio de Herodes. Jaaná jaduñä Félix miänaambä coo ja'a Pablo hoy cwieendähadóøjät.

24

¹ Cumägooxxøø ja'a Ananíashajxy jim quioo'ty Cesarea. Møjteedywiindsønä Ananías hánajty tiuumby jim Jerusalén. Näguipxiä majtøjc-hajxy näje'e piagoo'pä

mөөдä licenciadä tu'ug, ja'a hänäjty xøhajpä Tértulo. Mänit hajxy jim ñøcxy maa ja'a gobernador Félix hänäjty tiuñän. Mänitä Félix hajxy ñämaayy coo ja'a Pablo hajxy hänäjty ñäxø'øwø'øwa'añ. ²⁻³ Mänitä Félix miänaañ coo ja'a Pablo yajmedsø'øjät maa ja'a Félix wyiinduumän. Coo Pablo jaduñ yajmejtsä, mänitä Tértulo ja'a Pablo tiägøøyy näxø'øwøøbiä:

—Wiindsøn Félix, hoy hōjts njaanč tehñ ñijiäwø'øyii maa miichcøxpän, coo miich hoy mjaanč tehñ tiuñ. Tøø hōjts miichä nnaaxä ngajpt xjiaanč tehñ yaghoyøøyyä. Cabä tsip cabä pleetä jaduñ maa yajpaady. Coo miich jaduñ hoy mjaanč tehñ tiuñ, paady hōjts Dioscujú'uyäbä njaanč tehñ yecy maa miichcøxpän. ⁴ Cábøch miich jejcy nhadsiba'añ. Huuc tunä mayhajt, hōjtsä nmädia'agy hamädoowhíjtäc. Paquiä hōjts jaduñ nmädia'aga'añ. ⁵ Yø'ø craa Pablohajpä, nmøødhajpy hōjtsä tøyhajt jaduñ coo yø'ø hōjts xjiaanč tehñ miädsibø'øy majaty hōjts nhity, hōjts judíoshajpä. Jaduñ hōjts xjia wi'li jiøjcapxø'øy coo hōjtsä nguhdujt nnajtshixø'øwät. Jaduñä tsip homiaajä yajpädø'øgy. Ja'a jäya'ayä Jesús Nazaretpä miädia'agy hajxy panócxäbä, je'e ja'a Pablo hajxy wiindsøn'hajp. ⁶ Mänitä Pablo jäya'ay nämädaaxc miøødtøjtägøøyy maa hōjtsä nmøjtsajtøgootiän. Ja'a hajxy nämädaaxpä, ca'a hajxy je'e judíosa. Cab hōjtsä nguhdujt jaduñ myiñ coo wiingjäya'ay jiiby tiägø'øwät. Mänit hōjtsä Pablo nyajmajtsä. Nyajcumädowaamby hōjts hänäjty, tii hänäjty jiiby tiuumby tsajtøgooty. Jaduñ hōjtsä nguhdujt myiñ coo jaduñ quiumädówät. ⁷ Mänitä soldado-wiindsøn piayajcahw piayajpøgøøyy, ja'a xøhajpä Lisias. Mänit hōjtsä Pablo mädsibø'øbä xpiøjcä. ⁸ Mänit hōjtsä Lisias xñämaayy coo hōjts yaa nmínät maa miichä mwiinduumän, coo hōjtsä Pablo yaa näxø'øwø'øwät. Hoorä, hamdsoo miichä Pablo mmäyajtówät pø tøyhajt

jaduhñ neby hõjts chamñ nnäxø'owø'oyän — nømä Tértulo ja'a Félix ñämaayy.

⁹ Jaduhñä judíoshajxy piamánaambä. ¹⁰ Mänitã gobernador Félix ja'a Pablo miäwø'xy coo ja'a Pablo miädiã'agät. Mänitã Pablo miänaañ:

— Wiindsón Félix, jaançh tehñ jiootcújc-høch chamñ nnijiäwø'oyii cooçh yaa nniguiugapxa'añii miichã mwi-induum. Hix, nnajuøobiøch jaduhñ coo miich mõjtu-ung jejcy yaa tøø mmøødhaty maa hõjtsä nnaax maa hõjtsä ngajptän. ¹¹ Chaanã miajmetsxøøhaty cooçh jim ngoo'ty Jerusalén. Jimhøchã Dios hãnjty nwiingudsähgøøwa'añ tsajtøgooty. Tøyhajt jaduhñ. Hoy piønã jaduhñ miäna'añ. ¹² Pero cábøchã tsip jim nhøxtaayy. Cábøchã tsip ni maa nhøxtaayy, majátyhøch tøø nwädity, ni jiiby mõjtsajtøgooty, ni jiiby muutstsajtøgooty, ni jim cajptooty. Cábøch pøn jim nmøødyajcapxiøøyy. ¹³ Hoorã, yø'ø häna'c-hajxy xim xwyiingapxpéjpcã, hõhñdaacp hajxy yø'ø. Cab hajxy tøyyä ñã'ã mädiã'agy. ¹⁴ Pero jaduhñ mábøcypiã, nwiingudsähgøøbiøchã Dios. Nebiã jecyjia'ayã Dios hajxy wyiingudsähgøøyyän, jaduhñhøch nwiingudsähgøøbiã. Coochã Dios jaduhñ nwiingudsähgø'oy, páadyhøchã yHuung Jesús ja'a miädiã'agy jaduhñ nbanøcxã. Yø'ø häna'c-hajxy ximbã, cabã Jesús ja'a miädiã'agy hajxy wyiinjuøøyyã. Cábac tyijy jaduhñ tiøyyã. Pero nmábøjpiøchã jecymiädiã'agy, ja'a Moisésajxy jecy quiujáhyyäbã møødã profetadøjc-hajxy. ¹⁵ Yø'ø häna'c-hajxy, jaduhñ hajxy miábøcy cooc ja'a ho'oguiäya'ayhajxy nägøxiã jiuypjõtätägsa'añ, hoyhãna'cã, haxøøghãna'cã. Jaanã jaduhñhøch nmábøjpcã. Coo ja'a Dios jaduhñ miänaañ cooc hajxy nägøxiã xyagjujyp-iøjtägatsãañãm, tøy jaduhñ. ¹⁶ Cooch jaduhñ nmábøcy, páadyhøchã njoot homiãnaajã nbãda'agy coochã Dios-mädiã'agy hoy tehngajnã nbadúnät. Jaduhñhøchã Dios

xquiumáyät. Jaanä jadúhnhöchä cu'ug xquiumáabiät.

¹⁷ Mánáajøch hoy nwäditiän jäguembäady mejtsjomøjt tågøøjomøjt, mänítøch jim nmejtstägajch Jerusalén. Xädó'øñhöch jaduhñ nmämejts. Ja'a nmägunáaxhöch hánajty nmo'owaamby. Møødhöchä meeg hánajty nyoxa'añ ja'a Dioscøxpä. ¹⁸ Jadúhnhöch hánajty jiiiby nguhdujthaty møjtsajtøgooty, mäníthöchä judíoshajxy näje'e xyhijxy, ja'a hajxy jim tsohm̄bä Asia. Tøøch hánajty ngudiuñ neby højtsä nguhdujt myiñän. Cábøchä häna'c hánajty nämay nmøødä. Cab højts hánajty nhaamhaty. ¹⁹ Ja'a jäya'ay højts jaduhñ xyhíxäbä møjtsajtøgooty, je'eds jaduhñ hahixøøby xñäxø'øwó'øwäbøch yaa miichä mwiinduum, pø tøøch hajxy jaduhñ xyhixy coöch ngädiehy. ²⁰ Yø'ø häna'c-hajxy xim tanaabiä, ween yø'øhajxy jaduhñ ñä-gapxy pø tøøch hánajty ngädieey mänaächä häna'c jim xyajmechän maa ja'a teedywiindsønä wyiinduumhajxiän jim Jerusalén. ²¹ Wéhñdøch mänit ngapxtägooyy coöch nmänaañ coöch nmäbøcy coo ja'a ho'oguiäya'ayhajxy jiuypjøga'añ. Móc-höch jaduhñ nmänaañ.

Mänitä Pablo quiapxpädøñä.

²² Coo ja'a Félix jaduhñ miädooyy, mänit jaduhñ wyiinmahñdyhajty coo ja'a tsip hánajty quia'a tsoj yajtødiägø'øwa'añ ja'a Pablocøxpä. Hix, ñajuøøbiä Félix hánajty jaduhñ coo ja'a jäya'ayhajxy hánajty hoy quiuhdujthaty, ja'a Jesús ja'a miädia'agy hajxy hánajty panócxäbä. Mänitä Félix ja'a judíos ñämaayy:

—Mhahíxäbä Lisias hajxy. Coo je'e yaa quiädá'agät, mänítøchä mdsiphajxy nyajtødiägøøyyät —nømä Félix miänaañ.

²³ Mänitä Félix ja'a capitán ñämaayy coo ja'a Pablo jiaac yaghidøøjät tsumy, møød coo quia'a tsaächtiunøøjät ni weeñtiä. Jaduhñä Félix miänaambä coo ja'a Pablo

quiuhixóōjät ja'a miägu'ughajpädøjc, møød coo hoy tyiijä ween yajnämēchii.

²⁴ Cumejtsxøø cudägøøgxøø ja'a Félix ja'a tio'oxiøjc miøødmejch maa hagučän. Drusila hänajty xiøhaty. Judía hänajty je'e. Mänitä Félix miänaañ coo ja'a Pablo yajmedsøōjät maa ja'a Félix wyinduumhajxiän. Miädowaambiä Félixhajxy hänajty tiiguiøxpä Pablo ja'a Jesús ja'a miädia'agy hänajty coo pianøcxä. ²⁵ Mänitä Pablo tiägøøyy mädiaacpä coo hajxy hoy njäya'ayhájtämät, møød coo hajxy hoy nguhdujthájtämät, møød coo ja'a Dios hajxy cøxiä xyajnägapxáanäm nebiaty hajxy hänajty tøø njäya'ayhájtäm. Coo ja'a Félix jaduñ miädooyy, mänit chähgøøbiøjcy. Mänitä Félix ja'a Pablo ñämaayy:

—Ween tiuhñä. Tøø ja'a mmädia'agy nmädóowäm. Nøcxnä. Coo jadähooc ñäbaadó'øwät, mänit miich jadähooc nyajmøjya'axóōjät —nømä Félix ja'a Pablo ñämaayy.

²⁶ Jaduñä Félix hänajty miäna'añ cooc tyijy xädø'øñ mio'owa'añii Pábläm, cooc tyijy ja'a Pablo jaduñ yajpäd-sømmøōjät pujxtøgooty. Paadiä Félix ja'a Pablo hänajty ja naañhooc yajmøjya'axyii coo hänajty miøødmädia'aga'añii. ²⁷ Mejtsjomøjtä Pablo hänajty jim tøø chumyčhänä'ay Cesarea, mänitä gobernadorhajxy ñiguiuwijtsä. Coo ja'a Félix piädsøømy, mänit wiinghäna'c tiägøøguiumbä. Porcio Festo hänajty xiøhaty. Cabä Félix ja'a judíos hänajty yagjootma'ada'añ, paadiä Félix miänaañ coo ja'a Pablo jaduñ jiaac hídät tsumy.

25

¹ Mänitä Festo tiägøøyy tuumbä gobernador jim Cesarea. Cudägøøgxøø jim ñøcxy Jerusalén. ² Coo jim quioo'ty, mänitä teedywiindsøn hajxy jim miejch maa ja'a Festo wyiinduumän, møødä møjhajpä judíoshajxy.

Mänitä Pablo hajxy tiägøøyy näxø'øwøøbiä. ³ Mänitä Festo hajxy miänuu'xtaacy coo mayhajt cu tiuun̄, coo cu yhanehmy coo ja'a Pablo jim̄ cu quiejxä Jerusalén. Hiḡ, tøø ja'a judíos hajxy hānajty quiojyquiapxyhaty coo ja'a Pablo hajxy yaghó'ogät tu'haamnøcxpä. ⁴ Pero cabä Festo jaduhñ ñāhadsooyy. Mänit miānaañ̄ coo ja'a Pablo hānajty jiiḃy chumyčhāna'ay Cesarea. Jaduhñä Festo miānaambä coo hānajty paquiä jim̄ yhida'añ̄ Jerusalén, møød coo hānajty jiiḃy yhäda'agāangumbä Cesarea.

⁵ —Pøñ̄ cuhdujt møød maa mijtsän, wéenhøch hajxy jiiḃy xpiahäda'agy Cesarea. Y pø tøødsä Pablo jaduhñ̄ jiaanč cädieey, jiiḃy jaduhñ̄ ñäxø'øwø'øwøøjät —nømä Festo ja'a judíos ñāmaayy.

⁶ Tuctujxøø ja'a Festo jim̄ jiaac hijty Jerusalén. Mänit jiiḃy yhädaactägajch Cesarea. Coo jiiḃy quiädaacy, mänit jim̄ tiägøøyy tuumbä haguyc. Mänit miānaañ̄ coo ja'a Pablo jim̄ yajmedsøøjät. ⁷ Coo ja'a Pablo jim̄ miejch haguyc, mänitä judíos ja'a Pablo hajxy piquiä piädaacy, ja'a hajxy hānajty tøø chohñdá'aguiäbä Jerusalén. Mänitä Pablo hajxy cøxypänejp̄y ñāhwaambejty. ⁸ Mänitä Pablo ñijjogapxä:

—Cábøchä cädieey jaduhñ̄ maa nmøødä, ni jim̄ maa ja'a judíos quihdujthajxiän, ni jim̄ maa ja'a chajtøjc-hajxiän, ni jim̄ Roma maa ja'a gobiernä yhane'emiän.

⁹ Mänitä Festo ja'a Pablo ñāmaayy:

—Nej, mmānaamb̄ miičh jaduhñä coo højts jim̄ nnøcxämät Jerusalén, coo miičh jim̄ mdøyhajtyégät maačhā nwiinduumän.

Paadiä Pablo jaduhñ̄ ñāmaayyā, je'eguiøxpä coo ja'a Festo ja'a judíos hānajty quia'a yagjootma'ada'añ̄.

¹⁰ Mänitä Pablo yhadsooyy:

—Cab jaduhñ̄ yhawinmatsä coočh jim̄ ndøyhajtyégät Jerusalén. Hiḡ, cábøch̄ tii cädieey nmøødä maa yø'ø

judíoshajxiän. Mnajuøøby miičh jaduñ. Jaduhñ mäbø-cypiä yhawiinmatsä cooçh yaa ndøyhajtyégät maa ja'a gobiernä yhane'emiän, ja'a jim tuumbä Roma. ¹¹ Cooçh häxøpy tøø ngädieey, hahixøøby hijty jaduñ cooçh nhó'ogät. Pero cábøch tøø ngädieey, hoy yø'ø judíoshajxy jaduñ tøø xjia nähwaambety. Cab jaduñ yhahixø'øy cooçh pøn xyégät maa yø'ø judíoshajxiän. Jadúhñhöch nja mäna'añ cooçh jim ndøyhajtyégät maa ja'a gobiernä wyiinduumän jim Roma —nømä Pablo miänaañ.

¹² Mänitä Festo ja'a jiamiøød miäyajtøøyy neby jaduñ wyiinmahñdyhädät ja'a Pablocøxpä. Mänitä Festo ja'a Pablo ñämaayy:

—Miičh jaduñ tøø mmäna'añ coo miičh jim nøcxy mdøyhajtyega'añ jim Roma maa ja'a gobiernä wyiinduumän. Pues jimhöch miičh njaançh quexa'añ Roma tøyhajtyejpä.

¹³ Cumejtspo'o cudägøøgpø'o, mänitä Agripahajxy jim miejch Cesarea møødä tio'oxiøjc Berenice. Gobiernä ja'a Agripa hänajty tiuumby wiingtuum. Mänitä Agripa ja'a Festo hajxy yajpoo'xy. ¹⁴ Maxiøø ja'a Agripahajxy hänajty jim yhida'añ maa ja'a Festo tiøjcän. Mänitä Festo ja'a Agripa ñämaayy:

—Jimä jäya'ay tu'ug chumyçhäna'ay. Pablo jaduñ xiøhaty. Coo ja'a Félix yaa piädsøømy tuumbä, jimä Pablo jaduñ jiaac mähmøøyy tsumy. ¹⁵ Mänájøch jim nhoyyän Jerusalén, mänitøçhä judíoshajxy xñähooyy, ja'a hajxy hänajty møjhjäpä, møødä teedywiindsøn-hajxy. Mänitä judíos ja'a Pablo hajxy ñäxø'øwøøyy maaçh nwiinduumän. Mänitä judíoshajxy miänaañ coo ja'a Pablo cu yagho'cä. ¹⁶ Mänitøch nhadsooyy: “Jaduñ hajxy jim quiuhdujthaty Roma, cab jaduñ pøn yagho'-ogyii, pø cahnä hänajty ñijiøgapxyii maa ja'a jäya'ayä wyiinduumhajxiän, ja'a hajxy hänajty mänäxø'øwøøbiä”,

nómhøchä judíos nnämaayy. ¹⁷ Hoorä, cooçh yaa ngä-daactägajch Cesarea, mänitøchä judíos xpiamänajcy. Cujabóomhøch ndägøøyy tuumbä. Mänitøchä Pablo nya-jmøjyaaxä. ¹⁸ Coo ja'a judíoshajxy jim miejch maaçh nwi-induumän, mänitä Pablo hajxy tiägøøyy näxø'øwøøbiä. Haxøøgaty ndijy ja'a Pablo hänajty ñäxø'øwø'owa'añii. Pero cabä Pablo jaduñ haxøøgaty ñä'ä nänøømä. ¹⁹ Jue'e ja'a judíoshajxy hänajty yajcapxiøøby, nebiatiä quiuhdujt hajxy yaghity, møød coogä Pablo hoy quia'a cudiuñ. Møød hajxy hänajty yajtsibøøbiä pø tøø ja'a Jesús jiaançh jujypiøjtägach, ja'a hänajty tøø yhó'oguiäbä. Jaduñä Pablo yhajodhaty coogä Jesús tøyhajt tøø jiuypioøcy. ²⁰ Høøch, cáboch hänajty nnajuø'øy nébiøchä capxy mädia'agy jaduñ nyajtødiägø'øwät. Mänitøchä Pablo nmäyajtøøyy pø nøcxaamb hänajty jim Jerusalén coo jim cu tiøyhajtyejcy. ²¹ Mänitä Pablo yhadsooyy cooc hänajty jim quia'a nøcxa'añ Jerusalén. Mänit miänaañ cooc hänajty jim nøcxy yajtøyhajtyega'añii Roma maa ja'a gobiernä tiuñän. Coo jaduñ yhadsooyy, páady-høch jaduñ nmänaañ coo yaa jiaac hídät tsumy. Coo jaduñ ñäbaadø'øwät, mänitøch jim nguexa'añ Roma, ween jim nøcxy tiøyhajtyecy maa ja'a gobiernä wyiinduumän —nømä Festo quiapxy miädiaacy.

²² Mänitä Agripa ja'a Festo ñämaayy:

—Nmädowáambiøch høøchpä waambä craa jaduñ miädia'aga'añ.

Mänitä Festo yhadsooyy:

—Jaboom mmädówät —nømä Agripa ñämaayyä.

²³ Cujaboomä Agripahajxy jim miejch haguyc møødä Berenice. Wiinxu'uxy wiinwopy hajxy jim miejch. Mänit hajxy jiiby tiøjtägøøyy maa ja'a Festo hänajty tiuñän, näguipxy møødä soldado-wiindsønñhajxy, møødä

møjtøjc-hajxy. Mänitä Festo ja'a Pablo yajmøjyaaxä.
²⁴ Coo ja'a Pablo jiiby tiägøøyy, mänitä Festo miänaañ:

—Wiindsón Agripa, møød pønjaty yaa tøø miech maa højts nwiinduumän, mjítsäts jaduhñ nmägapxyp. Yø'ø craa xii tänaabiä, yø'øds jaduhñ xøhajt Pablo. Yø'ødsä judíoshajxy tøø wyi'i ñäxø'øwø'øyy yaa Cesarea møød jim Jerusalén. Jaduhñ hajxy tøø wyi'i ya'axy tøø wyi'i jiocy coo yø'ø Pablo ween yho'ogy. ²⁵ Pero høøch, cábøch jaduhñ nmäna'añ coo tøø quiädieey. Páadyhöch jaduhñ nmäna'añ coo quia'a hó'ogät. Pero hamdsoo yø'øduhñ tøø miäna'añ coo jim ñócxät Roma, coo jim nøcxy yajtøy-hajtyega'añii maa ja'a gobiernä wyiinduumän. Páadyhöch jaduhñ jim nguexa'añ. ²⁶⁻²⁷ Cábøch nnajuø'øyy waambátyhöchä gobiernä Rómabä nnocyñäjaayø'øwät ja'a Pablocøxpä. Cab jaduhñ yhawiinmatsä coöchä Pablo jim nguexät Roma tsumy, pø cábøch tøyhajt nmøødä pø tøø jiaanč cädieey. Hoorä, páadyhöchä Pablo yaa tøø nyajmech coo mijts jaduhñ ween myajtøyhajtyecy. Miičh, Wiindsón Agripa, miičh mjaanč tehñ jiajpy mjaanč tehñ ñajuøøby. Coo mijts hánajty tøø myajtøyhajtyecy nebiaty jaduhñ tøø jiaanč cädieey, mänitøch mäbøcy nnajuø'øwät nébiøch njáayät —nømä Festo miänaañ.

26

¹ Mänitä Agripa ja'a Pablo ñämaayy:

—Hahixøøby jaduhñ coo miičh hamdsoo mnijio-gapxøøjät.

Mänitä Pablo ja'a quiø'ø chajxajy. Mänit tiägøøyy mädiaacpä:

² —Wiindsón Agripa, chámhöch nnijio-gapxa'añii nebiátyhöchä judíoshajxy tøø xñähwaambety. Jootcújc-høch jaduhñ nnijiäwø'øyyii coöch yaa nmädia'aga'añ miičh mwiinduum. ³ Páadyhöch jootcujc

nnijiäwø'oyii je'leguiøxpä coo miich mjaančh tehṃ
 jiaty mjaančh tehṃ ñajuø'oy nebiatiä judíosahajxy
 quiuhdujthaty, møød tijaty hajxy naxy yajtsibøøby.
 Høøch huuc méé'xác. Høøchä nmädia'agy huuc
 hamädoowhíjtác.

⁴ 'Ñajuøøbiä judíosahajxy jaduḥṇ nägøxiä coočhä
 quiuhdujthajxy hoy ngudiuunä homiänaajä, møød
 jim maačhä nhamdsoo cajptän, møød jim Jerusalén.
 Múutsnøch hänajty jaduḥṇ coočhä quiuhdujthajxy
 jaduḥṇ nbadu'ubøjcä. ⁵ Jaanä jaduḥṇä judíosahajxy
 ñajuøøbiä coočhä fariseos quiuhdujthajxy hoy
 nyajtúunäbä. Múutsnøch hänajty jaduḥṇbä coočh
 ndägøøyy habøjpä. Miøødä judíos ja'a tøyhajt hajxy
 jaduḥṇ. Hahixøøby jaduḥṇ coo hajxy jaduḥṇ ñägápxät.
 Ja'a fariseoshajxy, ca'xiä cuhdujt hajxy yajnøcxy
 nebiä judíosahajxy yajñahixø'øyän. ⁶⁻⁷ Jéquiänä Dios
 jaduḥṇ miänaañ coogä ho'ogyjiäya'ay yagjujypiøga'añ.
 Højts judíos, jaduḥṇ højtsä nhapä ndeedyhajxy jecy
 xyajwiinwaanøøyyä ja'a Diósäm. Nägøxiä højts jaduḥṇ
 njøbhixy coo ja'a Dios jaduḥṇ yajtøjiada'añ neby jecy
 miänaañän, højts ja'a majmetsc-hagajtpä. Paady
 højtsä Dios xøømdsuhṃ nwiingudsähgø'øy. Hoorä,
 Wiindsøn Agripa, coočh jaduḥṇ nmäböcy coo ja'a Dios
 ja'a ho'ogyjiäya'ay yagjujypiøga'añ, páadyhöch yø'ø
 judíosahajxy chaṃ xñäxø'øwø'øy miich mwiinduum
 —nømä Pablo ja'a Agripa ñämaayy.

⁸ Mänitä Pablo ja'a judíos ñämaayy:

—Tii hajxy jaduḥṇ coo mga'a mäböga'añ coo ja'a Dios
 ja'a ho'ogyjiäya'ay yagjujypiøga'añ.

⁹ Mänitä Pablo jiaac mänaañ:

—Bueno, jadúhṇhöch hijty nmäna'añ coo hijty
 yhahixø'øy coočhä jäya'ayhajxy ndsaačhtiúnät, ja'a Jesús
 Nazaretpä ja'a miädia'agy hajxy hänajty panøcxäbä.

¹⁰ Jadúhñhøch jim njaančh jatcøøyy Jerusalén. Ja'a teedywiindsønñhøchä cuhdujt hajxy jim xmiøøyy coočhä jäya'ayhajxy nyajtsumøød, ja'a Jesucristo miädia'agy hajxy hänajty panócxäbä. Nämáyhøch hajxy jaduññ njaančh yajtsuumä. Y coo hajxy yagho'cä, jadúhñhøch hänajty nbamánaambä coo hajxy yagho'ogóøjät. ¹¹ Ja naañhóoc-høch hajxy tøø nyajtsaačhtiuñii coo hajxy ñijjogapxóøjät ja'a Jesúscoxpä. Wiinduhmyčhajtøjc-høch hijty ndsaačhtiuñ. Hanáxiøch hajxy hijty nmäjootma'ady, páadyhøch hajxy hijty jäguembaady ndsaačhtiuñ.

¹² 'Mänítøchä teedywiindsønñhajxy jim xwyiinguejxy Damasco coočhä mäbøjpädøjc jim nyajtsaačhtiuñøjät. ¹³ Tu'haamnøcxpä, mänit højtsä jøøn xquiuhjajcädaacy jaančh tehñ miøc. Cujyxiøøho'ogy hänajty je'e. Cabä xøø hänajty miäbaady nebiä jøøn hänajty jiajjiän. Høxtä xquiuhjajwädiht højts jaduññ. ¹⁴ Coo højtsä jøøn jaduññ nhijxy, mänit højts nägøxiä ngädaayy. Mänítøch ni-duhñ nmädooyy coočhä häna'c xmiägapxy hahebre-ohaam. Mänítøch xñämaayy: “Saulo, Saulo, tiich miičh jaduññ coo xwyi'i miädsibø'øy. Coočh mi-ich jaduññ xwyi'i miädsibø'øy, hamdsoo miičh jaduññ mničhaačhtiuñii.” ¹⁵ Mänítøch nmänaañ: “Wiindsønñ, pøñ miičh.” Mänítøch xyhadsooyy: “Jesúshøch høøch. Høøch miičh jaduññ xmiädsibøøby. ¹⁶ Tänaayyø'øg. Páadyhøch jaduññ tøø nnäguehxtøø'xy ja'a miičhcøxpä, míičhøch nwiinguexaamby coo ja'a mädia'agy jaduññ myajwá'xät nebiátyhøch tøø xyhixy, møød nebiátyhøch miičh njaac yajnähixø'øwa'añ. ¹⁷ Nnäwa'anáambiøch miičh majaty miičh mwädita'añ, jim maa ja'a judíoshajxiän, jim møød maa ja'a wiingjäya'ayhajxiän, ja'a hajxy ca'a judíospä. Jímhøch miičh jaduññ nguexa'añ maa ja'a wiingjäya'ayhajxiän. ¹⁸ Páadyhøch miičh jim nguex-

a'añ, jaduñ miičhä Diosmädia'agy myajwiingapxó'owät, jaduñä yhaxøøgcuहुdujt hajxy ñajtshixó'owät. Cabä møjcu'ugong ja'a miädia'agy jaduñ miäböjcäxät. Ja'a Diosmädia'agy hajxy jaduñ miäböğäp. Y coočhä nmädi-a'agy hajxy jaduñ xmiäböjcäbät, jadúññhöch nyajñäh-wá'adsät ja'a piojpä quiädieeyhajxy, jaduñ hajxy miäh-mó'owät hawa'adstuum", nóñhöchä Jesús xñämaayy.

¹⁹ 'Wiindsón Agripa, coočhä Jesús jaduñ jim xmiägapxy tsajpootyp, páadyhöchä miädia'agy jaduñ ngudiunä. ²⁰ Mänítöchä Diosmädia'agy ndägøøyy yajwa'xpä coo jäya'ayä yhaxøøgcuहुdujt hajxy ñajtshixó'owät, coo ja'a Diosmädia'agy hajxy piadu'ubögät. Coö hajxy jaduñ yhojiäya'ayhadät, jaduñ hajxy yajcähxó'ögät coo yhaxøøgcuहुdujt hajxy tøø jiaanč najtshixó'øy. Jímhöchä Diosmädia'agy nyajwa'xtsohñ Damasco. Mänítöch jim njaac yajwa'xy Jerusalén, møød jim Judeanaaxooty wiinduhmyhagajpt. Mänítöchä jäya'ayhajxy njaac yajñähixøøyy, ja'a hajxy ca'a judíospä. ²¹ Coočhä jäya'ayhajxy jaduñ nyajñähixøøyy, ja'a hajxy ca'a judíospä, páadyhöchä judíoshajxy näje'e jim xjia majch møjtsajtøgooty, jim Jerusalén. Coöč hajxy jaduñ xmiajch, mänítöch hajxy xjia yagho'ogaañ. ²²⁻²³ Pero Dióshöch xpiuhbejp. Tehngájnöchä Diosmädia'agy nyajwa'xy høxtä jäda'anäbaady, ja'a Jesúscøxpä. Nägøxiöchä jäya'ayhajxy jaduñ nyajñähixó'øy, møjtojç, häyoobädöjç. Jadúññhöch nnä'ägä mädia'agyhaty neby jim cujaay myiñän nocyjiooty, ja'a profetadöjç-hajxy jecy yhädiúunäbä, ja'a Moisés jecy yhädiúunäbä. Jaduñ hajxy jecy quiujahy coögä Dios ja'a wyiinguexypä hänäjty quixa'añ, ja'a xøhjäpä Cristo. Jaduñ hajxy jecy quiujahbiä coögä Cristo hänäjty yho'oga'añ. Jaayá'ayäc hänäjty jayøjp jujypiøgaamb. Jadúñägä jäya'ayhajxy

hänajty yajnahwa'adsa'añii, mөөдä judíoshajxy, mөөдä wiingjäya'ayhajxy. Hoorä, coo ja'a Jesús yaa yhooyy hädaa yaabä naaxwiin, Dios jaduһn wiinguejx. Jaduһn tiөjjajty nebiä profetadөjc-hajxy jecy quiujahyyän, nebiä Moisés jecy quiujahyyän —nөmä Pablo ñijjөgapxä.

²⁴ Mänitä Festo yaaxy:

—Pablo, tөө miič jaduhн mguhhiñ. Coo hanaxiä tөө mgapxta'agy, je'e tөө xyajcuhhiñ.

²⁵ Mänitä Pablo yhadsooyy:

—Wiindsөн Festo, cábөch nguһhiñ. Ja'a tөyhajt, je'eч nmädiaacpy. Homiäbөjnөch jaduhн nmädia'agy.

²⁶ Mänitä Pablo ja'a Agripa ñämaayy:

—Wiindsөн Agripa, cөxiөch chamн nmädia'agy maa miiч mwiinduumän. Nmөөdhөчhä tөyhajt jaduhн coo miiч jaduhн mgөxy najuөөbiä nebiátyhөch chamн nmädia'agy. Hijxwiinduum jaduhн tөө jiadyii tөө tiuñii, ca'a yhayu'üch ca'a yhamee'chä. ²⁷ Wiindsөн Agripa, nnajuөөbiөch jaduhн coo miiчhä mädia'agy mmäbөcy, ja'a profetadөjc-hajxy jecy yhädiúunäbä.

²⁸ Mänitä Agripa yhadsooyy:

—Ja weenjátyhөch miiч xquia'a yajniñähdujcä coөч jaduhн nmäbөgät ja'a Jesúsөxpä.

²⁹ Mänitä Pablo miänaañ:

—Hoy jia weenjaty hoy jia möjjaty hajxy mga'a mäbөcyñä, chojpiä Dios ja'a joot jaduhн coo ja'a miädia'agy hajxy nägөxiä mmäbөjcät ja'a Jesúsөxpä nébiөch nmäbөquiän, mäduһñtiä hajxy yaa mhamädoowhity, mөөд miiч Wiindsөн Agripa. Pero cábөch jaduhн nmäna'añ coo hajxy tsumy mhídät nébiөch hөөчhän.

³⁰ Mänitä Agripahajxy tiänaayyө'cy, mөөдä Festo, mөөдä Berenice, mөөдä jäya'ayhajxy nägөxiä. ³¹ Mänitä hajxy tiөjpädsөөmy. Mänitä Agripahajxy hawiing ñiñämaayyä mөөдä Festohajxy:

—Caj yø'ø craa tii cädieey miøødä. Cab jaduhñ yhahixø'øy coo tsumy jiaac hídät ni coo yagho'ogóøjät.

³² Mänitä Agripa ja'a Festo ñämaayy:

—Coo yø'ø craa häxøpy tøø quia'a mäna'añ coo jim nøcxy yajtøyahjtyega'añii Roma maa ja'a gobiernä wyiinduuman, tøø häxøpy yhøxmaçhii.

27

¹ Mänitä Festo wyiinmahñdyhajty coo ja'a Pablohajxy jim quixøøjät Italia barcojooty møød jiamioødhajxy, ja'a hajxy hänajty tsumybiä. Mänitä Julio ja'a tsumyhäna'c yajcø'ødägøøyyä. Capitán ja'a Julio hänajty tiuumby maa ja'a Augusto biatallóngän. Høøch Lucas, høøchá Pablo hänajty nbanøcxaamby. ² Mänit højts hoy nbarcotägø'øy. Jimä barco hänajty tøø chohnda'agy maa ja'a cajpt hänajty xiøhatiän Adramitio. Tänaayyaambiä barco hänajty ñøcxa'añ majatiä cajpt hänajty miejypia'ajän jim Asianaaxooty. Jimä jäya'ay hänajty tu'ug piadsoonä. Aristarco hänajty xiøhaty. Jim hänajty quiunaaxä Tesalónica, jim Macedonia-naaxooty. Mänit højts ndu'ubøjnä barcojooty. ³ Cujaboom højts nmejch maa ja'a cajpt hänajty xiøhatiän Sidón. Jaançh tehñ yhojiootä Julio hänajty miøød ja'a Pablocøxpä. Paadiä Julio ja'a Pablo cuhdujt miooyy coo ja'a Pablo ja'a miägu'ughajpä nøcxy quihixy cajptooty, weenä Pablo jaduhñ piuhbedyii. ⁴ Mänit højts jim jadähooc ndu'ubøjcumbä Sidón barcojooty. Møc højts hänajty xjiojcubojo'øy. Paady højts Chiprenaaxooty hahooyhaamby nwiinnajxy maa hänajty møc quia'a jaty pojjiän. ⁵ Mänit højts jim nnaxøøyy Cilicia-naaxooty møød Panfilia-naaxooty. Mänit højts jim nmejch maa ja'a cajpt hänajty xiøhatiän Mira, jim Licea-naaxooty.

⁶ Jimä Julio wiingbarco hoy piaady, ja'a hänäjty nœcx-aambä Italia. Alejandría ja'a barco hänäjty tœ chohñ-da'agy. Mänit hœjts barcojooty hoy ndägœœdiägach. Mänit hœjts ndägœœyy tu'uyohbiä jadähooc. ⁷ Je'enä hœjts hänäjty mœc xjiœjcubojø'øy, paady hœjts hänäjty hodiägaamby ndu'uyo'oy. Mädaaxxœœ mägoœxxœœ hœjts hänäjty tœ njaac nœcxy coo hœjts jim nmejch mäwiingón maa ja'a cajpt hänäjty xiøhatiän Gnido. Hobiänejpiä hœjts jim nmejch. Cab hœjts hänäjty hoy ndu'uyo'oyaanä. Je'enä hœjts hänäjty mœc xjiœjcubojø'øy. Mänit hœjts wiingtuum nnœcxœœyy maa ja'a naax hänäjty xiøhatiän Creta. Coo hœjts jim nnaxœœyy mäwiingón maa hänäjty xiøhatiän Cabo Salmón, mänit hœjts Creta hanajtyhaamby nnœcxœœyy maa hänäjty mœc quia'a jaty pojjiän. ⁸ Hamäjaa hœjts jim nmejypia'ayohy. Mänit hœjts jim nmejch maa ja'a cajpt hänäjty xiøhatiän Buenos Puertos, jim mäwiingón maa ja'a cajpt hänäjty xiøhatiän Lasea.

⁹ Maxiœœ hœjts jim nhijty. Tœœ hœjts hänäjty hanaxiä nhœxhaamø'øy. Mäjahñ ja'a tu'uyo'oyiibä hänäjty tœœ jiajnä je'eguiœxpä coo tœœchpoj hänäjty tœœ piädsœœmnä. Mänitä Pablo miänaañ:

¹⁰ —Wiindsœñdœjc, mäjahñdiägœœbiœchä tu'uyo'oyiibä jaduñ nhijxnä coo tœœchpoj tœœ piädsœœmnä. Wehñdä barco jaduñ miá'adät mœœdä tsœmydiajy cœxiä. Wehñdä hœjts jaduñ nhó'cämät.

¹¹ Pero cabä Julio ja'a Pablo ja'a miädia'agy ñä'ä yajtuunä. Jue'e ja'a miädia'agyhajxy yajtuunäxä, ja'a barcoyajyohbiä mœœdä cubarco. Jaduñ hajxy hänäjty tœœ miäna'añ cooc tyijy hänäjty quia'a mäjahñä. ¹² Cab hänäjty yhahixø'øy coo hœjts tœœchpoj jim nyajnáxät Buenos Puertos. Mänit hajxy nämay miänaañ coo hœjts jadähooc ndu'ubœjcumbät barcojooty. Jim hajxy hänäjty ñaxa'añ maa ja'a cajpt hänäjty xiøhatiän Fenice. Creta-naaxooty

hänajty je'e mejypia'a. Cab hänajty jim jiaty mäjahñä je'eguiøxpä coo jim møc quia'a pojy. Paadiä tøøchpoj hajxy hänajty jim yajnaxa'añ.

¹³ Mänitä jøømboj yuung piädsøømy. Mänit hajxy miänaañ cooc hajxy hoy jiaac tu'uyo'oya'añ barcojooty. Mänit højts njaančh tu'ubøjcumbä. Jim højts njaac mejypia'ayohy Creta. ¹⁴ Weeñtiä højts hänajty tøø njaac tu'uyo'oy, mänitä tsuxpoj møc piädsøømy. ¹⁵ Møc højts hänajty xjijøcubojø'y. Coo ja'a barcoyajyohbiä jaduhñ yhiixy coo hänajty quia'a mäjäda'aga'añ, mänit hajxy ñiñämaayyä coo ja'a barco ween piabojy. ¹⁶ Mänit højts jim nmejch maa ja'a naax mejyquiujc chuucpän, ja'a hänajty xøhajpä Cauda. Mänit højts jim nnaxøøyy hanajtyhaamby maa hänajty møc quia'a pojjiän. Jim højtsä barcohuung hänajty nbawich. Hobiänejpiä højtsä barcohuung jiiby nyuugjädujty møjbarcojooty. ¹⁷ Coo hajxy yajwiimbejty, mänitä barco hajxy yagjuhmäguijwädijty laansähaam, jaduhñä barco quia'a má'adät. Coo ja'a mejy hänajty jim quia'a jaty hagamä, paadiä barcoyajyohbiähajxy hänajty chähgø'y coo ja'a barco jiiby jie'xät tsäbiu'ujooty nøøba'c. Mänitä wit pojyohbiä hajxy yajmänajcy, ja'a barco hänajty quiuhdøyhajpiä. Mänit hajxy miänaañ coo ja'a barco ween jaduhyyä piabojy. ¹⁸ Cujaboom, je'enä hänajty møc piojy. Møcä barco hänajty miøjpojpedyii. Ja'a tsømydiajy ja'a barco hänajty yajnøcxypä, mänit hajxy ñøøjuip ñøøpøgøøyy mejjiooty. ¹⁹ Cujaboom højtsä tuumbejt njaac nøøjuip njaac nøøpøgøøyy, møødä wit pojyohbiä, ja'a barco hänajty quiuhdøyhajpiä, møødä wittøøbiejt. ²⁰ Maxiøø højts jaduhñ nmänajxy nyajnajxy. Tehngajnä hänajty møc piojy. Jaančh tehñ wyiimbøcy hänajty. Cabä xøø cabä madsa'a hänajty quiähxø'ogy ni weeñtiä. Cab højts hänajty nnajuø'y maa højtsä poj hänajty xchømnøcxy. Jaančh tehñ chähgøøby højts

hänajty coo hõjts nhó'ogät.

²¹ Tøø hõjts hänajty maxiøø nhity jaguiay. Mänitä Pablo tiänaayyø'cy jäya'ayhagujc. Mänit miänaañ:

—Wiindsønðøjc, coočhä nmädia'agy hajxy häxøpy tøø xyajtuunä, cab hajxy häxøpy jim tøø mdsooñ Creta, y cabä tsø'ty cabä häyohn hajxy häxøpy tøø nbáatäm. ²² Pero, ca'a hajxy mdsähgø'øy. Caj pøn yho'oga'añ, hoyyá barco cu jia ma'ad. ²³ Hix, haamyquióodshøchä Diosmoonsä tu'ug nwiinhijxy. Jim chooñ Dioswiinduum. Nwiingudsähgøøbiøchä Dios. Je'eçh jaduñ xwyiinguejx. ²⁴ Mäníthøchä Diosmoonsä xñämaayy: “Pablo, ca'a mdsähgø'øy. Tsipecøxp yahahixø'øy coo miich jim mméd-sät Roma maa ja'a gobiernä wyiinduumän. Miihcøxpä ja'a Dios tøø miäna'añ cooc pøn quia'a ho'oga'añ mäduhñtiä hajxy jiiby mnøcxy barcojooty”, nõmhøchä Diosmoonsä xñämaayy. ²⁵ Paady, ca'a hajxy mdsähgø'øy. Nmäbøjcäbøchä Dios ja'a miädia'agy jaduñ cooc hajxy xyajnähw'adsaanäm, nebiátyhøchä Diosmoonsä tøø xyajmøødmädia'agy. ²⁶ Jim mejyquijc, jimä naaxhuung tu'ug. Jim hõjts nøcxy nmøjpojpedaanäm. Tøyhajt jaduñ —nømä Pablo miänaañ.

²⁷ Majmactsxøø hõjts hänajty tøø nbabojy barcojooty jim maa ja'a mejy hänajty xiøhatiän Adriática. Cuptsuhm hänajty jaduñ, mänitä barcoyajyohbiähajxy ñajuøøyy coo hõjts hänajty naaxpa'a tøø nmäwiingoñ. ²⁸ Mänitä nõø hajxy qyipxy mäduhñtiä quiøøcä. Jue'e hänajty quiøøcä, hii'xmajmoxmetro. Coø hajxy weeñtiä jiaac nøcxy, mänit hajxy qyípxcumbä. Jue'e hänajty quiøøcä, hii'xjuxtujmetro. ²⁹ Tsähgøøby hajxy hänajty coo ja'a barco tsaa nõøba'c miøjpohmbédät, paadiä pujxthajo'c hajxy mädaaxc nõøjuipøøyy barcohøxhaam. Cuxodsø'øyä pujxthajo'c hänajty. Paady hajxy jaduñ nõøjuipøøyy coo ja'a barco jaduñ jiiby

wiohnmähmø'øwóøját. Jaančh tehṃ jiootmayhajp hajxy hānajtj. Jaduhṇ hajxy hānajtj miāna'añ coo paquiā cu jioobøyy. ³⁰ Mānitā barcoyajyohbiā ja'a barcohuung hajxy quiuhdøøñajxy nøøjooty. Jaduhṇ hajxy hānajtj yajnānøma'añ cooc tyijy ja'a pujxthajo'c hānajtj ñøøjuipø'øwa'añ barcojøbhaam. Ja wi'i piäyø'øgaambā barcoyajyohbiāhajxy hānajtj jaduhṇ ja'a barcohuungooty. ³¹ Pero cabā Pablo yajwiinhøhṇ. Mānitā Juliohajxy ñāmaayyā møødä soldadohajxy:

—Coo yø'ø yajyohbiädøjc-hajxy häyaa piäyø'øgät, mhó'ogäp hajxy jaduhṇ —nømä Pablo miānaañ.

³² Mānitā soldado ja'a barcohuung hajxy miäbuxøøyy. Mānitā barcohuung chømnøcxä nähgapjooty. ³³⁻³⁴ Jobø'øwaamb hānajtj jaduhṇ, mānitā Pablo jäya'ay ñāmaayy:

—Joom, huuc wiingaañáxäts hajxy hii. Majmactsxøø hajxy tøø mhity jaguiay jamia'ay. Cab jaduhṇ yhooyä coo hajxy jaguiay mjaac hídät, coo hajxy jaduhṇ mnä'ä päma'ayø'øwät. Hix, cab hajxy nej mjada'añ.

³⁵ Coo ja'a Pablo jaduhṇ quiapxpädøøyy, mānitā tsajcaagy quionø'cy. Mānitā Dios ñāmaayy “Dioscujú'uyäp” jiamiøødwiinduum. Mānitā tsajcaagy yhaguidøøyy. Mānit tiägøøyy caabiä. ³⁶ Coo ja'a Pablo jaduhṇ yhiyxä coo hānajtj quiaay, mānitā jiamiøødhajxy jiootcugøøyy. Mānit hajxy piadägøøbiä caabiä. ³⁷ Jue'e højts hānajtj nhity barcojooty nämejtsmägo'xcudägøøghii'x cu majmocxtu'ug. ³⁸ Coo hajxy jaduhṇ quiaabiädøøyy, mānitā trigo hajxy miejjwyipøøyy, jaduhṇä barco ween pie'tiø'øy.

³⁹ Coo jioobøyy, cabā barcoyajyohbiädøjc-hajxy hānajtj yhajuø'øyii. Mānitā laguun hajxy yhiyxä mejypia'a. Pa'adsäbiu'u hānajtj je'e. Mānit hajxy miānaañ

coo ja'a barco hajxy jim̄ yajnócxät pu'uwiing, coo hajxy jim̄ yajmöjyädsujtspédät. ⁴⁰ Mänitä pujxthajo'c hajxy miäbuxøøyy. Jiiby jaduñ miähmøøyy mejjiooty. Mänitä barcooa'pt hajxy yajyuungøøyy, jaduñä barco hoy yó'oyät. Mänitä wit hajxy yujxojch barcojøbhaam, ja'a barco hänajty quiuhdøyhajpiä. Mänitä barco tiägøøyy yohbiä. Jim̄ ñöcxøøyy pu'uwiing. ⁴¹ Mänitä barco jie'xy nøøba'c tsäbiu'ujooty maa nøø hänajty quia'a comän. Ja'a barcojøbhaam jaduñ je'x. Mänitä barcohøxhaam tiägøøyyä möjcujpéjtäbä. Mänit tiägøøyy ma'pä tsaybiig.

⁴² Coo ja'a soldadohajxy jaduñ yhiixy coo ja'a barco hänajty mia'ada'añ, mänitä tsumyähäna'c-hajxy jia yagho'ogaanä, jaduñ hajxy cu quia'a päyø'cy yáhwäp. ⁴³ Pero cabä Julio jaduñ miänaañ coo ja'a tsumyähäna'c-hajxy yagho'ogóøjät. Paady jaduñ miänaañ je'eguiøxpä coo ja'a Julio ja'a Pablo hänajty yajnäha'adsa'añ. Mänitä Julio miänaañ coo hajxy ñøøga'awó'owät, pønjaty yaaw hänajty jajp, jaduñ hajxy ñócxät tø'ødstuum yáhwäp. ⁴⁴ Pønjaty hänajty ca'a yaawjajp, wéenäc hajxy ñöcxxy pu'uñähgøxp, møødä barcohadjøcxp. Jaduñ højts nägøxiä ndsoocy tø'ødstuum.

28

¹ Coo højts jaduñ nägøxiä ndø'ødspädsøømy, mänit højts nmädooyy coo ja'a naax hänajty xiøhaty Malta. ² Mänit højtsä jäya'ay xñäxuu'ch, ja'a hajxy hänajty jim̄ nä'ägä tsänaabiä. Tuub hänajty; tøøhc hänajty jaduñ. Mänitä jøøn hajxy yajmöjjøøyy. Mänit højts xñämaayy coo højts njøømba'axámät. ³ Mänitä Pablo ja'axy tø'ødspä miämejch tu'tso'oy. Jiibiä Pablo ja'axy hänajty piäda'agy jøønhaajiooty. Mänitä hawa'andsahñdy tu'ug piädsøømy jøønhaajiooty. Mänitä Pablo quiø'ømäwødsøøyyä. ⁴ Coo

ja'a jäya'ayhajxy jaduhñ yhiyxxy coo ja'a Pablo tsahñdy hñajty miøødä quiø'ogøxp, mänit hajxy ñiñämaayyā:

—Tøø yø'ø craada'a miäjäya'ay-yagho'ogy. Coo jaduhñ tøø quiädieey, paady jaduhñ tsipcøxp yho'oga'añ, hoy jaduhñ tøø jia tso'ogy mejjiooty.

⁵ Mänitä Pablo ja'a quiø'ø xiädiyty. Mänitä tsahñdy hoy quia'ay jøønhaajiooty. Cabä Pablo nej jiajty. ⁶ Nømä jäya'ayhajxy hñajty miäna'añ coog ja'a Pablo quiø'ø cu qyixta'ch, o cooc cu yho'cy. Pero coo hajxy yhiyxxy coo ja'a Pablo nej quia'a jajty, mänit hajxy miänaannä cooc tyijy ja'a Pablo Dyiosä.

⁷ Jimä jäya'ay hñajty tu'ug chäna'ay mäwiingón maa højts hñajty njøømba'axamiän. Publio hñajty xiøhaty. Gobernador ja'a Publio hñajty jim tiuumby Malta. Coo højts jim nmejch maa ja'a tiøjcän, mänit højts jim xyajmejtstaacy tægøøgxøø. ⁸ Jimä Publio tieedy hñajty pia'amgo'na'ay. Tóoyyöp hñajty jaduhñ møødä nø'tiø'onøø hñajty miøødä. Mänitä Pablo jiiby tiøjtägøøyy maa ja'a Publio tieedy hñajty pia'amgo'-na'ayän. Mänitä Pablo ja'a Dios pia'yaaxy. Mänitä Pablo ja'a pa'amjäya'ay ñähdoon. Mänit pia'amyajnajxä. ⁹ Coo ja'a pa'amjäya'ayhajxy jaduhñ jim miädoyhajty Malta, mänit hajxy hoy yajmøcpójcäbä nägøxiä. ¹⁰⁻¹¹ Mänit højts madiu'u xñä'ä mooyy cøxiä wiinä. Jimä barco hñajty tu'ug tiøchpojnaxy. Jue'e ja'a barco hñajty xiøhaty: “Ja'a Hametsc-huong.” Alejandria ja'a barco hñajty tøø chohnda'agy. Coo højts hñajty jim tøø nhity Malta tægøøgpø'o, mänit højts nbejty barcojooty, ja'a hñajty xøhajpä: “Ja'a Ametsc-huong.” Mänit højtsä jäya'ay xjiaac mooyy tijaty højts hñajty nmänøcxaamby barcojooty. Ja'a jäya'ayhajxy hñajty tøø miøcpøquiäbä, je'e hajxy jaduhñ xmiooyy. Mänit højts jim ndu'ubøjnä Malta.

¹² Mänit højts nmejch maa ja'a cajpt hänajty xiøhatiän Siracusa. Jim højts njaac hijty tægøøgxøø. ¹³ Coø højts jim ndu'ubøjcumbä, mänit højts njaac mejypia'ayohy. Mänit højts jim nmejch maa ja'a cajpt hänajty xiøhatiän Regio. Cujaboomä jøømboj piädsøømy. Mänit højts jadähooc ndu'ubøjcumbä. Cumaaxc højts jim nmejch maa ja'a cajpt hänajty xiøhatiän Puteoli. Jim højtsä barco nnähmä-najtuutnä. ¹⁴ Mänit højtsä jäya'ay näje'e nbaaty. Ja'a Diosmädia'agy hajxy hänajty miäböjpy. Mänit højts xñä-maayy coø højts jim nmejtstä'agät maa ja'a tiøjc-hajxiän. Juxtujxøø højts jim nhijty. Mänit højts jim ndu'ubøjcy tecy-yo'oyhaam. Jaduhñ højts hänajty jim njaac nøcxa'añ Roma. ¹⁵ Mänitä mäböjpädøjc-hajxy Rómabä miädoyhajtjy coø højts hänajty jim nnøcxy Roma. Mänit højts näje'e hoy xjiøjcubaadø'øy jim maa hänajty xiøhatiän Foro de Apio. Näje'e højts hoy xjiøjcubadøøbiä maa hänajty xiøhatiän Tres Tabernas. Coø ja'a Pablo jaduhñ yhijxy, mänitä Dioscujú'uyäp yejcy. Mänit jiootcugøøyy. ¹⁶ Coø højts jim ngoo'nä Roma, mänitä Pablo cuhdajt miooyä coø ja'a yhamdsoo tøjc yhöxtá'awät maa jaduhñ yhidät. Mänitä soldado tu'ug yajcø'øwaanøøyyä coø ja'a Pablo cwieendähadøøjät, coø ja'a Pablo jaduhñ ñä'ä päyø'ogät. Mänitä tsumyhäna'c-hajxy jiaac yajcø'ødägøøyyäbä ja'a soldado-wiindsøn, ja'a copc-hajpä.

¹⁷ Cudägøøgxøø ja'a Pablo ja'a judíos yajmøjyaaxä, ja'a hajxy hänajty møjhajpä maa ja'a chajtøjc-hajxiän. Coø hajxy hänajty tøø yhamugø'øy, mänit hajxy ñämaayyä:

—Mägu'ughajpädøjc, mänájøch jim nhitiän Jerusalén, jimhöch häna'c näje'e xmiäjch, hóyhøch hänajty tøø nga'a jagä cädieey, hóyhøchä cuhdajt hänajty pedyii tøø nja cudiuñ nebiä nhaphajtämä ndeedyhajtämhajxy jecy yajtsohndaquiän. Ja'a nmägunaaxhajtämhajxy jaduhñ xmiäjts. Mänitøch hajxy xquiø'øyejcy maa ja'a sol-

dadohajxiän, ja'a hajxy yaa tsohm̄bä Roma. ¹⁸ Coočhä soldadoshajxy hänajty tøø xyajtøyhajtyecy, mänit hajxy jaduhñ ñajuøøyy cooč hänajty tøø nga'a cädieey. Mänit hajxy jia mänaañ cooč hajxy jaduhñ xyhøxmäd-sät. ¹⁹ Pero cabä judíoshajxy jaduhñ miänaambä cooč nyaghøxmäd-sät. Mänitøch nwiinmahñdyhajty coo jaduhñ yhahixø'øy cooč yaa ndøyhajtyégät Roma maa ja'a gobiernä wyiinduumän. Pero cábøch hänajty nmäna'añ coočhä nmägunaaxhajxy nnäxø'øwø'øwät. ²⁰ Hoorä, cooč jaduhñ tøø njaty tøø nhabety, páadyhöch mijts jaduhñ nmøødmädia'aga'añ. Páadyhöch chamñ nd-sumyhäña'ay coo højts judíos nmäbøjcam coo ja'a ho'o-gyjäya'ayhajxy jiuypjøga'añ —nømä Pablo miänaañ.

²¹ Mänitä judíos ja'a Pablo hajxy ñämaayy:

—Cab højts tii capxy tii mädia'agy tøø nmädoyhaty maa miičhcøxpän. Caj miičh pøñ waamb tøø xñänømy, ja'a hajxy jim tsohm̄bä Judea. ²² Jaduhñ højts tøø nmädoyhaty coo jäya'ayhajxy wiinduhmyhagajpt miädsiphadyii, ja'a hajxy jaduhñ mäbøjpä coo ja'a Jesús Dyiosquexiä. Paady højts nhamädoowhida'añ nej miičh mwiinmayyän —nømä judíoshajxy miänaañ.

²³ Mänitä judíos ja'a Pablo hajxy miøødcojyquiapxytiu-uñ mänaa hajxy jadähooc ñøcxät maa ja'a Pablo hänajty yhitiän. Coo yhabaaty, mänitä jäya'ayä Pablo hajxy nämay jiaančh nämejch. Tu'xøø ja'a Pablo jäya'ayä Diosmädia'agy yajwiingapxøøyy ja'a Jesúscøxpä, coo ja'a Dios ja'a Jesús hänajty tøø quiexy, nebiä Moisés jecy quiujahyyän, nebiä profetadøjc-hajxy jecy quiujahyyän. Jia wi'i yajniñähdugáanäbä Pablo ja'a jäya'ay hänajty coo hänajty tøyhajt miädia'agy ja'a Jesúscøxpä. ²⁴ Näje'e hajxy miäbøjcy nebiatiä Pablo hänajty tøø miädia'aguiän. Näje'e hajxy quia'a mäbøjcy. ²⁵ Mänitä mädia'agy hajxy

tiägøøyy yajcapxiøøbiä nebiä Pablo hänajty tøø miädi-a'aguiän. Coö ja'a miädia'agy hajxy quia'a yajnibiaatä, mänit hajxy tiägøøyy wiimbijpä. Mänitä Pablo miänaañ:

—Jéquiänä Dioshespíritu ja'a profeta Isaías miägapxy. Mänit højtsä nhaphájtämä ndeedyhájtámhajxy miägapxtägajtsä:

²⁶ Nøcx yø'ø jäya'ay nämä'aw:

Hoy hajxy mja mädown'añ, cab hajxy mwiinjuø'øwa'añ.

Hoy hajxy mja hixa'añ, cab hajxy mmäböga'añ.

²⁷ Tøø hajxy mguhxexy. Jaduhñ hajxy mnibiäda'agyii nebiä wiindspän nebiä cuhnatpän.

Coö hajxy häxøpy tøø mga'a cuhxexy, cu mwiinjuøøyy hajxy.

Jaduhñä mhaxøøgwiinmahñdy hajxy cu mnajtshixøøyy.

Jaduhñ hajxy cu nyajnáhwaach,

nømä Dioshespíritu jecy miänaañ. Tøyhajt jaduhñ miänaañ.

²⁸ Mänitä Pablo jaduhñ jiaac mänaañ:

—Huuc mädown hajxy, ja'a jäya'ayhajxy ca'a judíospä, yajwiingapxø'øwáañäbä Diosmädia'agy hajxy je'e coö hajxy yajnáhwa'adsáañäbä. Je'e hajxy mäböcypii mäbögaamb.

²⁹ Coö ja'a Pablo jaduhñ quiapxpädøøyy, mänitä judíoshajxy quiøxy wiimbijnä.

³⁰ Mejtsjomøjtä Pablo jim jiaag hijty maa ja'a tøjc hänajty yhajoodiuquiän. Pønjaty hänajty jim mejtsp tøghayohbiä, mioobiä Pablo häñaabiejt hänajty. ³¹ Hagujc jootcujcä Pablo ja'a Diosmädia'agy hänajty yajwiingapxø'øy ja'a Jesúscøxpä coö ja'a Dios ja'a Jesús hänajty yaa tøø quiexy hädaa yaabä naaxwiin. Cabä Pablo hänajty yhagapxtugyii ni pøn.

El Nuevo Testamento en mixe de Guichicovi **New Testament in Mixe, Isthmus (MX:mir:Mixe, Isthmus)**

copyright © 1988 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Mixe, Isthmus

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Mixe, Guichicovi [mir], Mexico

Copyright Information

© 1988, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

- You must give Attribution to the work.

- You do not sell this work for a profit.

- You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Mixe, Isthmus

© 1988, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

- You include the above copyright and source information.

- You do not sell this work for a profit.

- You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 9 Sep 2021 from source files dated 19 Nov 2020

4e564219-157f-5807-b810-47a15308b8b8